

Přepis rozhovorů

Použité zkratky:

P: psycholog

RG: Raquel Goldsteinová

Rozhovor 1

Fiktivní jméno: Marek

RG: Souhlasíte s tím, že rozhovor bude nahrávaný a jakákoliv data i Vaše identita bude anonymizována?

P: Ano Ano, souhlasím.

RG: My se teď vlastně nacházíme na půdě školy, na které pracujete. Jak byste tuto školu definoval?

P: Jako škola, která využívá alternativního přístupu k výchově dětí.

RG: Já tuto diplomovou práci dělám na školy, které mají nějakým způsobem inovativní školní vzdělávací program. Popsal byste tuto školu jako inovativní? A co to podle vás znamená?

P: Pro mě je to inovativní, že jdeme do nějakého rizika, že větší zodpovědnost ponese žák, než ten učitel mi přijde jako inovativní. Z mého pohledu je inovace to, že jsme schopni do nějaké vyšší míry vložit důvěru v ty děti, ty žáky. A nemáme strach z toho, že to musí nezbytně selhat a samozřejmě musíme být moudří v tom. A potom je tam ta aplikace, jestli to děláme přes nějakou skupinovou práci, jestli to děláme přes nějakou individuální práci, jestli tam je 10 procent frontální výuky...

RG: Jak se to kromě toho, co jste teď zmínil projevuje v tom školním vzdělávacím programu?

P: Já si myslím, že tam je třeba vůle propojovat se učitelů propojovat se v těch předmětech. To znamená že se nedrtí v tom smyslu, že mám jeden předmět z něho dostávám nějakou známku

a mám druhý předmět, ale že ti učitelé jsou ochotný proti sobě si říct hele, když to zapojíme do jednoho oni můžou napsat jednu seminárku která se dotkne těch dvou tří témat. A díky tomu to všem ušetří nějakou práci a čas. Na počátku je to asi víc práce pro ty učitele, ale co v tý škole čas postupně jde je to efektivní pro všechny a ty děti se díky tomu můžou reálně naučit do života víc, než kdyby se učili jen nějaký tvrdý data. To znamená propojování předmětů nebo témat napříč těmi předměty.

RG: Děkuju. A teď se trochu zaměříme na vaši osobní zkušenost na této konkrétní škole. Jak byste vlastně popsal tu svoji roli na této škole jako školní psycholog?

P: Tak jak já rozumím školnímu psychologovi v inovativní škole, tak je to někdo, kdo je neustále v kontaktu s učiteli, zejména s třídními učiteli a potom následně s žáky a nějakým způsobem funguje i s rodiči ve smyslu, že nějakým způsobem edukuje, protože to co této škole nabízí tak musí potom logicky propojit s tou skupinou rodičů, to znamená že škola má nástroje jako je školní psycholog, speciální pedagog, metodik. Ten moment dochází k propojení s tím rodičem potom až na konci to dítě. To já jako psycholog řeším nějaké problémy v sociálním vztahování, nějaké chování nebo nějaké výukové obtíže. Ta role pro mě v té inovativní škole je zejména pracovat s tím učitelem, protože ti učitelé na vysokých školách, pedagogických fakultách jsou z mého pohledu nedokonalé vzdělání, nejsou připraveni na to povolání ho dělat. To bych chtěl, aby to bylo napsáno.

RG: Dobře.

P: Naučili je tam velkou píču.

RG: Takže to, co vy vlastně popisujete je nějaký systémový přístup, kdy vy se převážně soustředíte na ty vyšší orgánové struktury.

P: Tak. Je to práce s vedením kdy já, samozřejmě já to mám v tom modernějším pojetí, kdy ten školní psycholog po nějakých dohodách má právo sdělovat informace sdělovat co se děje v tom učitelském sboru tomu vedení. Ne asi osobní informace, ale informace, které se týká té práce. Myslím, že se to nevejde do kategorie školní psycholog, tak jak to funguje na státních školách, ale je to tak, že efektivita tamtoho školního psychologa je významně nižší. Jo? To nemá být náhradní terapeutické centrum pro děti nebo pro rodiny, kterým doma tatínek chlastá. Má to

prostě být něco, aby to pomohlo učitelům a škole a tím pádem to zvyšovalo i kulturu to vzdělání, respektive těch lidí, co vychází z té školy a potom do té společnosti.

RG: Teď jste mi vlastně i trochu popsal to jaké tam jsou odlišnosti fungování školního psychologa na běžné školy a fungování školního psychologa na škole s inovativním přístupem.

P: Ono je to dané v podstatě tím, že když si představíte na státní škole tím zadavatelem je v podstatě, je tam nějaký zřizovatel to je buď většinou město nebo nějaký kraj. Ty peníze, které tam tečou, tam buď tečou prostě z Evropské Unie, nebo to z toho českého kraje, teď já už nevím, je to prostě nějak placené. Ale když v momentě, když ty peníze do té školy tečou od těch klientů tak je logický že tím pádem ten majitel, zřizovatel musí vymezit proč by si měl ukrajovat podíl zisku na školního psychologa, nějaké podpůrné psychologické centrum na těch školách a jaký mu to přinese efekt. No a většinou ten efekt narozdíl od té školy je, že taková škola si nemůže dovolit, aby se tam vyskytovala šikana, protože to má být škola kde se když se platí extra prachy a děti se necítí být v bezpečí tak to nemá šanci získat prachy, nemá šanci vydělat. Soukromá škola, o které se bude říkat že se tam enormně fetuje nebo se bude říkat, že mají děti úzkosti, řežou se a tak dál nemá šanci. To znamená že se musí vyvažovat tyto fenomény extrémní snahou o to. Neříkám, že se psycholog na státní škole těmito fenomény nezabývá, ale dostáváme se do komplikované situace, učitelé většinou na státní škole nebývají tak soustředění, nebo umí bagatelizovat ty fenomény a ten psycholog se k nim dostane mnohem později to znamená, že se to řeší dýl komplikovaněji a nejsou úplně optimální, potom to znamená že v tom soukromém sektoru je větší motivace všech těch lidí, takže tam z těch peněz by to šlo.

RG: Takže jste vlastně trochu popsal proč by to vlastně na tý státní škole tolik nešlo, ta inovace. Napadají vás nějaké způsoby, jak by se ta inovace vlastně dala propojit i s tím státním sektorem?

P: Já si dovedu představit, že tam je to vždycky klíčové v tom, a mám tu zkušenost, že na prameni bývá ředitel, který je tam nějak dosazen a je klíčovou motivací toho ředitele, a samozřejmě ten ředitel může být vyčerpán nějakou administrativou, že mu nezbývá na ty strategické věci. Většinou to bývá člověk, který má tendenci kontrolovat a nedává takovou důvěru těm učitelům, kteří bývají velmi kompetentní, ve smyslu že jsou velmi motivovaní věci inovovat a vlastně tou žábou na prameni, tou překážkou bývá to vedení. Že ten ředitel v podstatě vlastně nechce pouštět nějakou míru kontroly a tím zpomaluje tu školu, a proto je tam taky klíč, aby někdo klidně psycholog, kouč mluvil s tím ředitelem, protože on je potom přesvědčen o něčem a ta škola vlastně čeká na něho. Je to logické, samozřejmě on je tam zodpovědný za tu

školu. Zároveň mám zkušenost z desítek škol, kde je to dáno ředitelem, který si někdy chce udělat tu práci pohodlnější. A samozřejmě další riziko je jaký naberou personál, ta fluktuace těch zaměstnanců, když jsem v nějakém kraji tak si nemám z čeho vybírat, těch učitelů tam prostě není. Když budu ve velkém městě, tak tam můžu vybrat učitele. Když je někdo naučenější a dělá to tak dvacet let, tak logicky tam ta inovace nebude.

RG: Takže vlastně se zase vracíme k tomu, že to vlastně jde přes ty, co jsou vlastně na vrcholu té organizace.

P: Ryba smrdí od hlavy.

RG: Ok. Vy jste hodně vlastně i mluvil o tom, co ta inovace přináší. Třeba i na téhle škole. Vidíte v tom i nějaké negativa, nebo nějaké výzvy?

P: Jo. Inovativní škola může být magnetem pro lidi kteří si sami nedořešili svoji vlastní pubertu. A potřebují si vypořádat svůj dluh se společností a může to přitahovat v tom smyslu že vidí, že ta škola jde udělat jinak. Oni si potřebují zpracovat svoji událost. Nazvali bychom to nějakýma ezo lidma.

RG: A teď tím myslíte jako učitele nebo rodiče?

P: Učitele, myslím tím učitele. A bez pochyby tím myslím i rodiče. Ale ti učitele jsou pro mě teď klíčový v tom, protože ti jsou tady postaveni do role těch mistrů, do role těch učitelů a oni v podstatě z mého pohledu kromě toho, že přináší nějakou sumu znalostí, tak zejména mají být nějakými osobnostmi kteří mají být do nějaké míry zralí. Já samozřejmě nejsem naivní, že když přijde člověk, který má pětadvacet a člověk, který má třicet pět, samozřejmě ta zralost tam bude na nějaké úrovni jiná než člověk, kterému je padesát. Bohužel jsou lidi, kteří i v padesáti to nemají ty zkušenosti vyřešený a tím pádem říkám že tam nemají nějakou míru zralosti a tím pádem jako role model jako někdo, kdo ty děti vede víc tím, co dělá, než říká to může být nesmírně komplikované. A ta druhá věc, kterou jste řekla, to je dobrý postřeh, že to samozřejmě bude přitahovat rodiče kteří smýšlí nějakým způsobem, což může být do jisté míry rizikové. Z mé zkušenosti to nebývá zas takovej problém. Je jim velmi jasně vysvětleno za co si vlastně platí. Neříkám, že inovativní školy bývají jen ty placené, aby se to zase neslilo dohromady, ale jsou většinou otevřenější. To znamená, že tam bývá nějaká diskuze a škola musí počítat s tím,

že když je to inovativní tak musíme ty rodiče nechat do té školy trochu mluvit. Aby přidali ruku k dílu. Vidím prostě to riziko v té inovativní škole, že to bude přitahovat jistou skupinu lidí s nějakými možnostmi, aby se tam jasně vytvářely nějaké dohody.

RG: Vy jste teď vlastně i říkal že musíme ty rodiče nechat do té školy trochu mluvit. Tak bych se vás chtěla vlastně zeptat trochu víc na tu vaši spolupráci s těmi rodiči. Jaký oni mají od vás očekávání? Jaké nároky, zakázky?

P: Podle mě v téhle škole je to postavené velmi šikovně. V podstatě, když ti rodiče vstupují do toho systému, když jsou přijímačky, tak se dělá rozhovor jak s těmi dětmi, tak s těmi rodiči. Tím pádem, když nějaký ředitel nebo majitel mluví s tím rodičem tak tam si nějakým způsobem doladují svoji představu o tom, jak ten vzdělávací proces může vypadat a co je výstupem. My tady v téhle škole máme profil absolventa to znamená to je popsání produktu, který takhle škola po nějaké době vyplivne na konci a rodič díky tomu ví, aha tohle je něco, co za svoje peníze, za svůj čas který investuju můžu očekávat. A potom se bavíme o tom jak na to půjdem. Škola je odborník na tu cestu a rodič je ubezpečen, že do toho může v určité míře vstupovat, ale škola je za to zodpovědná. Tím že tady přinášíme nějaký způsob komunikace s jejich dítětem tak samozřejmě chceme, aby rodič šel stejným směrem. Abychom táhli za jeden provaz. Aby to nebylo že rodič tomu dítěti utahuje šrouby v momentě, když je lepší mu je spíš povolovat, a to si zase zařizujeme tím, že každý rodič, který do systému vstupuje tak dostane nabídku seminářů, ve kterém prezentujeme, jak o tom dítěti přemýšlíme. Oni jsou edukováni. Může to být školním psychologem nebo speciálním pedagogem. To znamená my si tím vykrýváme nějaké riziko nedorozumění nějaké neshody a samozřejmě jsou tady tripartity, kde se pravidelně vidí učitel s dítětem a rodičem. A teď k tomu dotazu, s čím oni ke mně přicházejí. Buď jsou to ryze individuální věci ale nezdá se to týká velmi dokola kompetence a nekompetence dětí. Nakolik tomu dítěti důvěřovat a svěřit mu nějakou kompetenci a nakolik ho chránit a tu kompetenci odložit o nějakou dobu a víceméně to se tam táhne jako červená nit. Já jsem schopen mluvit s rodiči o dítěti “hele on dostává od ostatních přes zadek” tak je to o tom, jak ho posilovat doma. Nebo se budu bavit, samozřejmě s úctou, s rodičem dítěte jako ten, kdo to provokuje agresor a stejně tak pracovat s tím, jestli mu umí doma dávat hranice a jak oni k tomu doma přistupují. Tak to jsou nějaká témata, který se tady táhnou.

RG: I v průběhu toho, co jste říkal předtím hodně slyším ten důraz na ten systém a jak být součástí toho systému. Když vlastně mluvíte o sobě a o svoji roli tak to hodně stahujete k tomu,

jak do toho systému spadáte a mluvíte mi přijde za celý ten kolektiv. Vnímám tam takovou zodpovědnost, ne jenom sám za sebe ale i za zbytek celé té organizace. Když jsme se vlastně teď bavili trochu o těch rodičích a co oni přináší, když jdou za vámi. Dokázal byste to trochu porovnat s nějakýma vašima zkušenostma z jiných škol? Protože vím že jste pracoval i na jiných školách, státních školách. Dokázal byste ty zkušenosti nějak porovnat?

P: Ta zkušenost... je většinou rozdílná v tom, že tihle rodiče budou víc vnímavý k potřebám svých dětí a nechcú nic podcenit to znamená, že když jim dítě přestane nějak jíst, nebo jí hodně, nebo prostě něco co by se mohlo jevit jako banální. Tak oni si to radši dvakrát pohlídají a využijou toho servisu, že tady je psycholog a můžou s ním o tom promluvit. To je povídání na dvacet minut. Na rozdíl od státních rodičů, kteří vlastně přichází až v momentu kdy přichází velmi jasné signály on se neučí, on dostal třídní důtku, on má trojku čtyřku... kde vlastně oni ani nerozumí tomu proč by měli nějaký takovýhle servis využít. Je to z mé strany vlastně i dané tomu, že v momentě, kdy ta škola prodává tu možnost, protože ten psycholog tam vytváří tu přidanou hodnotu, může se starat o bezpečí a z mého pohledu má starat o bezpečí toho žáka a učitelů. Měl by tam umět vytvářet to bezpečí. Takže když je tam takhle prodávanej ze strany té školy tak ti rodiče ví co poptávat. Musíme si ty rodiče taky naedukovat. Což vlastně na týchle inovativní škole se děje. V té státní, když ten prostor tam není, není to zvykem je to přece jen něco, co pozměňuje ten systém a co klade nárok na toho ředitele počítat s tím, že ty lidi začnou zase trochu přemýšlet a dělat si to trochu po svym a jde o to jestli je tomu to vedení nakloněno. Nemá se to stát anarchie, ale začnou se tam dělat věci, že když jsou ti lidi kompetentní tak se to vedení může začít cítit ohroženo to ta zkušenost paradoxně pramenní ne my tady nebudeme dělat žádný odpoledne s psychologem, stejně o to nebude mít nikdo zájem. Ne my tady nebudeme s učitelem nabízet nic. A vlastně tam je prostě kruh toho, kdy já to nedělám abych je neobtěžoval i když oni by o to třeba měli zájem. Je to prostě náročný.

RG: Já jsem právě ráda že jste se trochu dostal k té spolupráci s učitelama, protože by mě tam vlastně zajímalo, jaká je tam vlastně role školního psychologa v tom procesu. Jak konkrétně tam ta spolupráce probíhá? Do jaké míry? Z toho, co já znám na běžných školách tak ti učitelé jsou vlastně trochu rezistentní vůči té spolupráci se školním psychologem. Nemusí vždycky být tak přijímající k tomu jaký názory nebo rady jim ten psycholog vlastně nabízí.

P: Je tady něco co já považuju za automatický, ale vím, že to vlastně automatický vůbec není, až děsivě. A to je že tady v téhle škole, když přijdu do práce tak můžu jít do kterékoliv třídy se

mi zachce na jak dlouho se mi zachce. Dopředu na začátku roku je domluveno, jakou já tady mám roli. Jsem tady v podpůrné roli. Já do té třídy nejdu jako hospítce, kdy se od toho, co vidím odvíjí výše jejich platu, nic takového. Já tam jdu jako nástroj podpory. To znamená bud tam jdu pozorovat nějaký ději se kterými se něco nedaří, a tak koukám jaký situace tomu předchází a jaký kontext by se tam měl začít odehrávat, nebo tam přicházím prostě tak aby se na mě ty děti naladily a zvykli si ti učitelé taky. Nebo tam přicházím, protože mám pocit, že se určité fenomény mají tendence opakovat ze strany toho učitele nebo na požádání toho učitele. Ale co tím vlastně říkám, kdybych znova začal být školním psychologem tak bych udělal jednu věc. Hodiny a hodiny bych prostě chodil do těch tříd a seděl tam až tak až by si na mě ten systém zvykl a nemluvil bych o tom. Byl bych velmi opatrný co dělám další tři měsíce nebo půl roku bych jenom oceňoval ty lidi za to co vidím, protože učitelská duše je hodně nedocenená a hodně se soustředil na to aby ti lidi byli pravidelně docenováni a přijali že tam přicházím. A časem bych tam přidal zpětnou vazbu ne formou kritiky, ale hele tady vidím a dovedu si představit, že bys tady přidal tohle. Dával bych tam inspiraci dával bych tam něco, co by vedlo k cíli. Absolutně bych je nekritizoval. A to je vlastně způsob, na kterým vznikne to, že ti učitelé záměrně pak chodí dobrovolně a začnou sami přinášet témata. Trvá to nějaký čas. Musí si na mě zvyknout a musí mi věřit. Učitelská duše je v tomhle hrozně přecitlivělá, protože tam opravdu ze srdce pomáhají a někdy to neví a nemají ty nástroje. Ta nekvalita těch vysokých škol, nemají ty způsoby komunikace s těmi dětmi. Mají data, ale ty data jsou vlastně nepodstatné v době umělé inteligence a internetu.

RG: Jaké nástroje máte k tomu abyste ty učitele podpořil, aby získali ty kompetence a ty dovednosti, který jste vlastně říkal že na té vysoké škole vlastně nedostali?

P: Je to většinou o dohodě s vedením té školy. Konkrétně v téhle škole se odehrává že mají pravidelně asi šestkrát nebo sedmkrát za rok celodenní supervizi semnou, kdy oni přicházejí, mají povinnost si donášet svoji nahranou hodinu na videu. Tam mají nějaké zadání, kdy mají sledovat nějaké fenomény. Respektive cvičit něco co já jim povím v mezidobí v nějakém pozorování. Cvičení znamená “vnímej to v jaké hlasitosti mluvíš”, “jak se pohybuješ ve třídě”, “pokládej padesát procent víc otázek než rozkazovacích vět a vnímej co to v té třídě dělá.” Takhle banálně. Samozřejmě pak to jde čím dál víc do konkrétna. Potom je to samozřejmě tím, že jsem ve škole a oni si mě můžou použít jako nástroj že si mě objednej do té hodiny na to pozorování, že si semnou pak sednou. Když já uvidím nějaký fenomén ve třídě jsem povinen jim dávat nějakou zpětnou vazbu. Potom jde i o zpětnou vazbu vedení o učitelích. Jde tam spíš

o aktivitě a proaktivitě, nejde o tom, že jim něco jde nebo nejde. Nástroj, který jsem tady i já vytvořil se jmenuje virtuální metodik kdy oni vlastně vědomě chodí na pozorování vzájemně do třídy a k tomu mají nějaký dotazník a vyplňují si ty body a potom si vzájemně oni dávají zpětnou vazbu. Tady je asi důležitý říct že to funguje, protože je tady těch učitelů pětadvacet. Dovedu si představit, že když je těch učitelů šedesát tak ty vztahy tam nejsou takhle jednoduchý. Tady je jeden velmi silný předpoklad té inovativní školy což by se mohlo zdát jako detail, ale tady všichni ti učitelé sedí v jedné místnosti, a to je pro mě přidaná hodnota toho že k sobě můžou mít nějak blízko. Když jsou rozházený po patrech tak je podle mě logický že to bude mít tendence se rozkastovat. Já mám tendence to tam zmínit, protože je to jistě knowhow který je podle mě podstatnej.

RG: Já na vás mám otázku ještě právě ohledně toho vedení, protože jste se o tom zmiňoval. Chtěla jsem vědět, jak vnímáte jejich zakázky, jaké jsou typy těch zakázek? Jaké berete nebo neberete?

P: Já to řeknu...

RG: Řekněte to, jak chcete.

P: Já jsem... když nastoupím do jakéhokoliv systému té školy, tak ten ředitel jako není kompetentní můj supervizor, on nerozumí mojí práci. On mě jako nabírá jako specialistu, to znamená, já si na tom počátku s ním musím vystavět to, co ode mě on čeká jako zodpovědnosti a vyjasnit si to “jo to umím, to neumím, to můžu/nemůžu, to pro mě je nebo není etický”, vyjasnit si to. Je potřeba si uvědomit že ta škola má nějaký charakter, má nějaké zaměření, dbá na nějakou hodnotu nebo něco. To si musíme vyjasnit, abych já věděl, že jsem v rámci toho prostředí a můžu naplnit tu objednávku. Například bude to výkonová škola a prostě bude to soukromá výkonová. Já v ten moment si budu muset si být vědom, že nejsem ochoten jít za nějakou hranu, aby se děti se pohybovali v nějakym průměru těch známek, aby to zvyšovalo tržní cenu školy, ale ty děti to jako odnesli nějakou větší úzkostí, nějakou neschopností regulovat svojí úzkostnost. To znamená, já si s ním vyjasním, kam směřuje ta škola, co má být mým výstupem v té škole. A víceméně já mu navrhnou, v jakých všech kompetencích a schopnostech já se budu vyskytovat. To znamená že já mu spíše nadefinuju, jaký zadání on mi má vlastně zadávat. Protože ten kvalifikovaný objednavatel jsem v podstatě z tohoto pohledu jsem já. Já to samozřejmě dělám podle nějaké své etiky a nějakého svého svědomí. To znamená že já se v té škole neflákám. To, co ode mě většinou může ode mě chtít, aby byla pohoda mezi

učiteli, aby uměli spolu nějak komunikovat. Teď na to jdu velice ze široka. On může mluvit velmi konkrétně a tyto zadání já začínám nějak naplňovat. Aby nějakým způsobem ta škola vypadala nějak navenek, přes komunikaci s rodičema, když si mě rodiče pozvou abych já nějakým způsobem komunikoval. Abych věděl, kde tam mám být důraznější kde mám být opatrnější vzhledem k nějaké historii. Potom si dovedu představit, že má na mě nějaké zadání třídní učitel. Někaké fenomény chování jednotlivců nebo skupin ve třídě. Hlasitost, vulgární vyjadřování, nedodržování pravidel cokoliv. To vedení většinou zajímá abych já uměl pracovat s učiteli a potenciálně s rodiči a s dětmi. Tam třeba na mě může mít zadání, že je mojí zodpovědností, že já si vezmu a která by ho třeba nenapadla, že ti učitelé ke mně budou mít důvěru, alespoň v devadesáti procentech případů. Samozřejmě nesednu každému, ale to si prostě musím umět zařídit já jako psycholog ve škole. To je pro mě tam klíčová věc. Od toho se pak odvíjí zbytek. Jestli ředitel potřebuje abych je učil nějaké měkké dovednosti nebo něco, dělal nějaké semináře, workshopy to všechno je samozřejmě možné.

RG: Teď myslíte učit ty měkké dovednosti ty učitele nebo ty děti?

P: Podle mě ty učitele. Když to zadává učitel tak v rámci nějakého preventivního programu to učím i ty děti.

RG: Jo to jsem se právě chtěla zeptat, jaká je ta Vaše role v těch preventivních programech?

P: Te to víceméně na dohodu s tím preventistou. Je to o tom, že já jsem třeba v nějakých věcech šikovnej. To jsou například nějaký komunikační dovednosti nebo jak zvládat stres. Někaká dílčí témata z toho preventivního programu, ke kterým já se přihlásím. Ale necítím se zodpovědný za to, že ty programy musím absolutně naplňovat já jako psycholog. Někdy je výhodnější že to dělám já jako psycholog, protože jsem nezávislý. Může to pro ně být třeba pohodlnější.

RG: My jsme se bavili o vaši roli, co se týče učitelů, vedení, rodičů. Ještě se chci zeptat co konkrétně ty děti? Protože o ně je docela postaráno těmi učiteli, tím systémem z toho, co jste říkal. S čím se pak teda dostanou k vám?

P: Za mě je docela dobře udělaná práce ta, že pro mě je klíčové v tom systému třídní učitel tý třídy, který má na starosti dalších 15 dětí. Já si nedokážu představit jako psycholog, že mám na starost dalších 150, 300 dětí. Prostě logicky to nebudu umět zvládnout. 20 učitelů v té škole

ještě zvládnou a nahodilé věci co se dějou s těma dětma zvládnám taky. Já vycházím z toho, že když umí ten učitel, co je ve třídě, ta autorita, urdit tu třídu tak těch fenoménů je tam minimum. Takže když oni maj to know-how tak ke mně se potom dostává minimum té práce, což je samozřejmě pro mě i pro ty učitele usnadnění, že nemusí zase komunikovat na víc s někým dalším. Takže pro to vnímám klíčovou roli školního psychologa, ne aby se tam patlal do nekonečna s těma děckama. Z mýho pohledu ty děti ty problémy fakt tolik nemají, když jsou uřízený. Potom samozřejmě ve vyšších ročnících – sedmá, osmá třída. Tam chápu, že se vyskytují nějaký témata, nějaká identita, napětí z přijímaček. To můžou být nějaká témata. Ale to já všechno preventivně řeším dopředu v rámci nějakého programu. Fakt se o to postarat dopředu s těma učitelem, mít ty supervize, pouštět si ty videa. Tohle mě vlastně vede k tomu že i díky tomu mám velmi snadnou práci a těch dětí je minimum. My se bavíme o jednom dítěti ve třídě, které v té škole buď nemělo být přijato. Já s tím nemůžu nic dělat. V ten moment já s tím musím jen nějak pracovat. Vidím jako klíčovou osobu toho třídního učitele. Je tam velký nátlak na toho učitele. Z toho důvodu opakuji, že nejsou připraveni z těch vysokých škol na to provádět tu profesi, aspoň co se týče těchto dovedností.

RG: Já jsem se chtěla původně zeptat jakou vnímáte tu efektivitu toho inovativního přístupu, co se týče, s čím pak za vámi chodí děti a vy jste mi to vlastně celé shrnul, že tím že jdete přes ty učitele, přes to vedení, tak oni to pak zvládnou preventivně vyřešit a pak už to nejde tolik za váma. Mám jenom ještě nějaké dodatečné otázky, který mě jenom napadly k tomu tématu obecně. Jak tato škola přistupuje k inkluzivnímu vzdělávání?

P: Bude někde uvedeno jméno té školy?

RG: Ne, nebude.

P. Výborně. Ta inkluze z mýho pohledu se snaží udělat něco co automaticky ta soukromá škola dělá, protože kdo přijde a zaplatí za tu školu, tak ho do té školy vezmou, protože ta škola musí existovat z těch prachů. To neznamena, že do té školy nastoupí každej, kdo na ni nemá ale jak jde čas samozřejmě ta škola si čím dál víc vybírá. Nicméně čím kompetentnější jsou tady učitelé a vedení tím můžeme přijmout to, že se přijme dítě, které má ADHD, které má třeba Aspergerův syndrom nebo něco takového a ten systém je na to připravenej, protože má na to způsoby komunikace a dovednosti toho třídního učitele. Což se mimo jiné stalo a nějakým způsobem děje pár takových dětí tady je. My je vědomě nevyhledáváme, protože pro začínající školu a pro začínající učitele v té škole to může být likvidační pro celou tu třídu. Ta celá inkluze mi

přijde v pořádku, ale musí tam stát velmi kvalifikovaný a zkušený pedagog. Když takové dítě nastupuje do první třídy k nějakému úplnému nováčkovi, tak je to nesmysl pro všechny. Ne jenom pro to dítě, ale i pro těch dalších deset, patnáct dětí, které s ním budou ve třídě. A na druhou stranu nemáme problém takovéhle děti přijímat, vezmeme tu rozlišnost, tu variabilitu. Není v tom problém. Zase stojí to na kompetenci učitele. Není to v ničem jiném. Tady ty třídy jsou vystavené, tak že je ve třídě tuším patnáct nebo šestnáct dětí ve třídě a k tomu tam většinou stojí asistent. V ten moment to funguje. Dovedu si představit kdy je učitel a ve třídě třicet dětí a ten učitel tam nemá nikoho dalšího, a ještě k tomu mluví tři děti ukrajinsky, tak je to neřešitelná věc. Je to nesmysl.

RG: Mě totiž i zajímalo jaká je vaše role v podání podpory pro učitele, když se přijme nějaký žák, který má nějakou specifickou vzdělávací potřebu. Tak jestli v tom figurujete vy a případně jak? Nebo jestli to je kompetence zase speciálního pedagoga?

P: No já myslím že si teď odpovídáte. Když je přijaté takovéto dítě a není to odhaleno nebo je to zatajeno rodiči, aby se to dítě přijalo. Což se taky stává a je to velmi nefér. Pakliže je to předem domluveno tak je tam struktura, že ty děti chodí na nějaké nápravy, doučování ke speciální pedagožce. Moje role je ta, že řeším, když to dítě neumí komunikovat nebo vyjadřovat své potřeby.

Rozhovor 2

Fiktivní jméno: Patricie

RG: Já bych Vás ze začátku poprosila o stručnou charakterizaci, toho co děláte, jaké máte zkušenosti, jak dlouho jste v praxi a kde jste studovala.

P: Já jsem teď na základní škole osmým rokem na tady té konkrétní. Absolvovala jsem v roce 2015 myslím nebo 16. Dělal jsem nejdřív 3 měsíce na jiné základní škole ale tam ta pozice nebyla zavedena. Což bylo v něčem náročný, protože já jsem nevěděla, co od toho čekat a oni taky moc nevěděli. Potom vlastně jsem nastoupila do takovýho zařízení. Taková psychologická poradna, vede to klinická psycholožka a dělá se tam diagnostika. Ale nešla jsem vlastně do atestace. Hodně jsme pracovali s pěstounskými rodinami, s OSPOD a tak. Vlastně celou dobu, co jsem ze školy dělám s dětmi. Je to základní škola největší ve městě. Máme na klasický škole

750 dětí a pak máme odloučený pracoviště Montessori kde je zhruba 250 dětí a pak máme ještě mateřskou školu. Ta je teda taky ve stylu Montessori.

RG: A vy fungujete ve všech těchto zařízeních?

P: Jo jo. Jako na školce jsem za těch sedm nebo osm let byla asi dvakrát, spíš jenom tak informačně. Ale na tom Montessori jezdím jako oficiálně jednou za 14 dní jeden den. Ale když je potřeba tak častěji. Když tam jsou nějaký věci ve třídních kolektivech tak tam s kolegyní speciální pedagožkou děláme preventivní programy. Děláme to, jak je to potřeba. Některý děti z Montessori za mnou dojíždějí na tu hlavní budovu. Ty budovy jsou od sebe asi kilometr. Fungují relativně odděleně ale ta ředitelka pro všechny tři ty zařízení je vlastně stejná. My jako školní poradenský pracoviště, který sestává ze školní speciální pedagožky, která je vedoucí toho pracoviště, pak já jako školní psycholog, pak máme metodika prevence na Montessori je zvlášť metodik prevence. My na tý naší základce máme výchovnýho poradce pro první stupeň a pro druhý stupeň. To je vlastně kompletní školní poradenský pracoviště. My se vlastně scházíme s tím školním poradenským pracovištěm každý úterý na dvě hodiny a tam vlastně si řešíme co kde kdo má dělat. Co se týká toho proč si myslím že je naše škola inovativní je že školního psychologa a školního speciálního pedagoga u nás paní ředitelka zvládá žít přes 15 let. Jsme určitě jedna ze škol kde to bylo první, kde se na to klade velký důraz. Co se týká našeho Montessori to bylo snad jedno z prvních, co bylo kdy otevřeno v republice, takže jako určitě co se týče nějaký pokrokovosti a toho, jestli koukáme do budoucna a jestli hledáme, jak to dělat jinak, tak to myslím že splňujeme jako velmi. No a já sama... vystudovala jsem na fildě v brně jednooborovou magisterskou psychologii a teď vlastně mám za sebou 6 let výcviku v gestalt psychoterapii. Co se týká mě tak mě hodně baví terapeutická práce, ale mám ráda i intervenční aktivity ve třídách. Chodím i do třídnických hodin a tak. No a máme to tak trochu neformálně rozdělený se školní speciální pedagožkou tak, že já preferuju práci se druhým stupněm a ona s prvním. Samozřejmě když to pak jsou specifický zakázky, který jsou psychologický na tom prvním stupni tak to samozřejmě řeším já, ale když si můžu vybrat tak radši pracuju s žákama druhého stupně. A co je myslím velká přidaná hodnota tak moc ráda pracuju s učiteli. A ne terapeuticky ale už několik let na naší škole nabízím relaxační aktivity. Vloni měli dokonce je měli nějakou formou povinný. A dělám balintovský skupiny. Takže to je taková věc, kterou mám hrozně ráda a myslím, že na strašný spoustě škol chybí. Je to něco, co si za ty léta jako prosazuju, že ta duševní hygiena učitelů, je strašně zanedbávaná a myslím že by měla být jako jednou z priorit toho co by ten školní systém měl změnit. Protože prostě

když ten učitel není v pohodě tak těžko může vést tu třídu nějakým dobrým a zdravým způsobem. To si myslím že je něco, co je u nás hodně důležité. Je to něco, co je hodně neobvyklé. Když se setkám s jinými školními psychology, protože jsem hodně propojená, v různých projektech nebo tak, tak právě když řeknu že tam dělám balintovské skupiny tak spousta těch kolegů říká ježiš to je super to bych si taky přál.

RG: Já bych se určitě k tomu ráda později vrátila. Protože to je přesně i to co by mě zajímalo. Jak se spolupracuje s těmi učiteli. Jestli jim dáváte nějakou metodickou podporu. Já se jenom rychle chci zeptat: ta škola je vlastně financovaná z čeho? Je to státní nebo soukromá škola.

P: Je to normálně státní škola. Je financovaná městem. Je to spádová základní škola.

RG: Super já jsem právě hrozně ráda, že jsem našla i nějakou státní inovativní školu, protože většina z nich byly soukromé. Jenom mi úplně nebylo jasné učit na té Montessori a na té klasické stejní učitelé?

P: Ne, ne jen je tam ta stejná ředitelka a my ze školního poradenského pracoviště. Já jako školní psychologka a školní speciální pedagožka jsme pro obě ty zařízení. Vyučující jsou jiní. Prolíná se třeba vyučující hudebky, ale jako v obecnosti se ty dvě zařízení v podstatě nepotkají. Ti učitelé se moc ani neznají. Když děláme nějaké výjezdy o přípravných týdnech. Říkáme tomu spolupracující sborovna. Máme tam nějaký školení toho pedagogického sboru. Připravujeme se tam na školní rok, probíhá tam i první pedagogická rada, metodický setkání a tak. Tak i to máme třeba zvlášť. Montessori si jede svoje a my si jedeme svoje.

RG: Vnímáte nějak, že i na ty řekněme ne Montessori základní škole jsou inovativní přístupy? Nebo když budeme mluvit o těch inovativních přístupech tak bych se měla spíš soustředit na tu Montessori základní školu.

P: Já si myslím že určitě na té normální základní škole máme takovou relaxační místnost. Takže jako určitě tam děláme spoustu inovativních věcí. Jedná věc je že i ty Montessori pomůcky jsou včleňovány do prvních tří tříd. V té první až třetí třídě hodně používají ty počítače tyče Montessori. Ten Montessori přístup nám prosakuje do toho běžného systému. Ale máme i projektový výuky a spousta takových věcí je u nás běžný. Co je trochu specifický je to že my

jsme základka vlastně v sídlišti a máme tady hodně dělnických rodin. Je tady hodně ukrajinských a romských rodin. Hodně sociálně slabých rodin, který jsou v okolí. Takže ty naše spádový děti bývají hodně sociálně slabý. Takže pro příklad, když jsem nastoupila tak zamnou přišla holka z pátý třídy, bílá holčička na první pohled není nic vidět. “No to je, jak táta postřelil mámu”. No, takže to je trochu jakoby extrém, ale pro představu že to není nějaká prominentní výběrová škola. Naopak ten základ těch žáků, co k nám chodí jsou naopak spíš slabší děti. Je to daný tou spádovou oblastí. Ale co se týká toho, co my jako dospělí se snažíme se šoupat to si myslím, že patří k tomu lepšímu, co tady je. Máme docela dobrou pověst. Na druhým stupni tak máme jednu třídu s rozšířenou výukou tělesný výchovy. Pracujeme s externím florbalovým a fotbalovým klubem. Vlastně na naší škole je bazén, který vlastní město. Takže máme spoustu takových věcí, který jsou v něčem navíc. Tohle není asi inovativní, ale má to v něčem specifika ta naše škola.

RG: Zmiňujete ty děti z nějakýho znevýhodněnýho prostředí. Vnímáte tam nějaký pozitivní dopad toho inovativního přístupu na tyhle konkrétní děti?

P: Myslím si, že... nebo takhle hodně k nám chodí děti které selhávají i jinde a pak jim je doporučeno, aby chodili k nám. A dost často se nám povede s těma dětma spolupráci navázat. A myslím že je to hodně o tom, že fakt hledáme cesty jakým způsobem to dělat. Myslím že hodně dětí a rodin, nad kterýma jinde zlomí hůl, ale my s nima nějakým způsobem se snažíme najít cestu, jak pracovat. Neříkám, že se to povede úplně vždycky ale myslím, že ve velkí části se nám to daří.

RG: Mohla byste dát nějaké příklady těch konkrétních přístupů, které na ty děti fungují?

P: Jasně. Co se týká uzpůsobení... hodně v čem fungujem je sociální podpora. Kolegyně speciální pedagožka byla jedna z prvních, kdo vlastně se domluvil s těma sociálně slabě rodinama, že si k nám můžou nechávat posílat přídavky na děti a my jim z toho hradíme nějaký výlety a tak. Máme i sociální fondy. Myslím že vlastně ty děti který by selhávaly z důvodu, že by nemohly jet na exkurzi a vyčleňovalo by je to z kolektivu, tak maj díky tomu i jiný zážitky a podněty a informace který se tam dozví. Děláme všechno pro to, aby se mohly začleňovat. Jsou děti kterým platíme školy v přírodě a přispíváme na pomůcky. Co se týče výukových věcí tak my máme hrozně moc asistentů pedagoga. Takže je využíváme. Máme asi dohromady sedmadvacet asistentů pedagoga na obou těch školách dohromady. Takže hodně využíváme že

hodně ty děti, který potřebujou, maj výraznou podporu těch asistentů. Já do těch pedagogických věcí se moc nemontuju, ale co tak letmo vim se jim uzpůsobuje pracovní tempo, scházíme se s rodičema, hodně komunikujeme, hodně se snažíme hledat způsoby. Nabízíme hodně forem doučování a hodně forem podpory. Jak pro toho žáka samotného tak toho celého rodinného systému. Často to není o tom tomu dítěti zadat jinou úlohu, ale přijít na to jakým jiným způsobem se můžem dostat k tomu, aby ta rodina byla ochotná spolupracovat.

RG: Pracujete vy nějak s těma žákama co mají speciální vzdělávací potřeby. Nebo to patří spíš té speciální pedagožce, kterou jste zmiňovala?

P: co se týká výukových věcí tak velmi minimálně. Pracuju spíš na otázky nějakýho prožívání, emocí, nějakých těžkých rodinných situacích, otázky vrstevnických vztahů. Takže teď ty výukový věci já se snažim delegovat čistě prostě z toho důvodu, že mě to nebaví.

RG: S čím za váma ty děti ještě chodí?

P: Řekla bych že nejčastější je nějaká rodinná situace. Že rodiče se hádaj, rodiče jsou rozvedení. To bych řekla, že je největší objem... vztahový situace v rodině. Potom druhou část bych řekla že plní to, že nejsou nějakým způsobem uspokojeni ve vrstevnických vztazích. Neumí navazovat to přátelství. Nebo v tý třídě jsou nějaký znaky ostrakizace, počáteční stádia šikany. Nebo prostě ty děti jsou v něčem takový specifický. Potom pracujeme na jejich vztazích. S obojím vlastně souvisí, že neumí ty děti pracovat se svýma emocema. Nějaký nácvik sociálních dovedností. Dál třeba neumí pracovat se svýma emocema. Ta práce se vztekem, se smutkem a takhle.

RG: Vy jste zmiňovala i tu spolupráci s tou rodinou. S celým tím systémem. Tak to funguje jak? Jak často za Váma chodí? Já přemýšlim jestli na té inovativní škole... jestli ti rodiče jsou víc ochotný s Váma navázat spolupráci? Nebo jestli to hodnotíte na jakýkoliv jiný škole?

P: Hmm no těžko se mi to bude porovnávat tím, že jsem fakt jakoby jen tady na tý škole. Za sebe, co vnímám tak je důležitý, že ta pozice školního psychologa je na naší škole dlouhý roky a je výrazně podporovaná. Co se týká mojí pozice v systému té školy a v tom, jak já funguju a jak mě to vyhovuje a jak myslim že to je funkční tak jedna věc je že jsem součástí širšího vedení školy. Takže když řešíme koncepci, kam tu školu povedeme, co budeme dělat tak patřim do nějakýho širšího vedení kde mám možnost projevat svůj názor a nějak podporovat... třeba

vloni jsem chtěla abychom se fakt zaměřili na duševní zdraví učitelů. Takže oni dostali, za což mě trochu proklínali, tak dostali povinně absolvovat osm hodin nějaký duševní péče o sebe. Bylo to tak, že mohli semnou absolvovat relaxační aktivity nebo balintovské skupiny nebo si mohli najít externě nějaký workshop, seminář nějak zaměřený na duševní zdraví. Letos každý měsíc mají ty třídy na prvním stupni spolupráci s třídami na druhém stupni. Děti z prvního stupně se učí od dětí z toho druhého stupně. Vždycky to domlouváme na tom širším vedení. Snažíme se to nějakým způsobem posouvat. No, co se týká toho, kdo se na mě, jak obrací, tak si myslím, že je hrozně znát to, že jsem na té škole už dlouho a fakt se na té škole pohybuju. Fakt občas chodím do těch tříd. Když chodím po chodbách tak navazuju oční kontakt, zdravím je. Jsou to možná banality ale myslím, že velká většina lidí, kteří se na naší škole vyskytnou, ať už to jsou dospělí nebo děti tak vědí kdo jsem, vědí jako kde mě najít a s čím se na mě obracet. Myslím že u ná je fakt norma docela, jako určitě víc než jinde, je norma se na to školní poradenský pracoviště obrátit. A myslím si, že to je souhra těchto faktorů. Když máme schůzku rodičů budoucích prvňáčků. To je prostě dvouhodinová schůzka, kdy oni se sejdou v jídelně. Tak tam se jim představuje ředitelka, zástupkyně, vedoucí školní družiny a takhle. A taky jsem tam i já a je tam i školní speciální pedagog aby opravdu ty rodiče už od začátku věděli, že u nás to školní poradenský pracoviště je funkční a že je tam pro ně a můžou se na nás obracet. Takže se nám vlastně stane že se na nás obrátěj rodiče ještě dětí, kteří k nám nechoděj a teprve se k nám chystaj nastupovat. Na začátku roku jdu do všech tříd a tam se jim znovu představím. Myslím, že jdeme hodně naproti tomu, aby ti rodiče věděli že tam jsme. A učitelé nás hodně doporučujou. Vždycky se snažím tu situaci ze začátku zmapovat a snažím se většinou si prvně dát schůzku s rodiči. Zjistit jak oni to vnímaj a zjistit co by případně byla jejich zakázka. A pak pracuju s tím dítětem. A s těma rodičema nepracuju dlouhodobě. Ale často je dokazuju do individuální terapie. Mají možnost se na mě obrátit ale není to že bych s nima systematicky dělala nějakou práci. Když se tam něco děje tak jim volám a řeknu jim, že se u toho dítěte něco změnilo. Pak právě vymýšlíme další postup. Nebo je třeba pošlu do poradny a takový různý věci. Snažím se je i odkazovat dál prostě a zasíťovat je nějakou jinou péčí když to není v naší kompetenci nebo v našich časových možnostech.

RG: já bych se v tuhle chvíli vrátila k tomu, jak jste říkala, že chodíte často do těch hodin a jak spolupracujete s učiteli. Já bych se teda chtěla víc pobavit o tom, jak jste mluvila o těch balintovských skupinách a těch workshopech. To bylo z vaší strany tento nápad? Nebo z vedení? Jak to celé vlastně vzniklo?

P: Tohle vzniklo z mojí strany. Když jsem na tuhle školu nastupovala tak jsem jim říkala, že tohle je jeden z mých cílů. Podpořit duševní zdraví těch učitelů. Vnímám dlouhodobě že v tom školství prostě chybí. Trvalo mi pár let, než se povedlo to nějakým způsobem více prosadit. Takže balintovské skupiny jsem začala dělat... no to už bude pár let, to nevím. Určitě nějaká byla i o Covidu, to znamená že jsem s nima musela začít už předtím. Není to nějak pravidelný akorát v loni to bylo pravidelně, aby si učitelé měli možnost si splnit ty hodiny. Tak jsem to měla asi jednou za měsíc a půl. Ted to je tak že vznikne potřeba. Ti učitelé už jsou na to zvyklí. Učitelé si o to sami už říkají. Tenhle rok už proběhly dvě, jedna na naší a jedna na Montessori. Učitelé přijdou s nějakým tématem a řeknou si o ten balint.

RG: To mi teda zní, že ti učitelé jsou ochotný a že o to mají opravdu zájem. Trochu to ze začátku znělo, že... možná jste i zmiňovala že vás trochu proklínali.

P: no tak pořád to tak trochu je. Je to o tom osobnostním složení toho pedagogického sboru. Je to samozřejmě znát pak v tom, jak fungují s těma dětma. Někteří jsou k tomu trochu líp osobnostně nastavený, mají to soft skills rozvinutější. Jsou ochotný víc se vzdělávat v tom, jak pracovat s kolektivem, jak pracovat sám se sebou, jak pracovat s emocema. Pak tam jsou prostě chlapi matikáři, kteří mi řeknou ať jdu s tímhle doprdele. Ale je tam skupinka, která to myslím vyloženě oceňuje a která to má ráda. Je určitá část učitelů, kteří se na mě obracej a konzultujou jak vlastně se rozvíjet tady v těch dovednostech, který už jsou trochu na hranici něčeho takového víc psychologického než prostě jen o tý didaktice toho jak vést tu svoji pedagogickou činnost. Zajímá je jak pracovat s těma dětma v rámci těch emocí a sociálních vztahů.

RG: Když jste říkala, jak z té strany, tý didaktiky... tak v tom je taky nějak podporujete? Tím myslím nějakou metodiku nebo jak přistupovat k těm dětem... jak to konkrétně vypadá? Co od vás dostávají v tomhle smyslu?

P: Já jsem loni vypracovala nějakou metodiku k třídnickým hodinám a udělala jsem jim prvních 10 třídnických hodin. Co jsme chtěli, aby dělali všichni šestáci. Protože když přechází na druhý stupeň, tak k nám přichází dost dětí z okolních vesnic a ty třídy se dost promíchávají. Takže nám prostě vznikl tří relativně nový kolektiv. Máme vždy adaptační pobyt, kterej dávám dohromady s metodickou prevencí. Tam vlastně vede nějakým způsobem metodicky ty vyučující. Jak navazovat ty vztahy, jak na proces adaptace těch žáků a tak. Takže takhle, ale ani ne tak o tom, jak tu hodinu tu vést ale spíš jakým způsobem o tom přemýšlet a jakým způsobem si dělat reflexe. To je něco, co ti učitelé moc neuměj, dělat reflexe. Takže to je učím.

Učím je to tady z toho psychologickýho, trochu z terapeutickýho pohledu a zase paní ředitelka, tak tím že má i to Montessori tak u nás by mělo být v budoucnu, že první tři třídy budou mít slovní hodnocení. A opravdu hodně se učí ti učitelé v tom, jak dělat formativní hodnocení, jak ty věci dělat jinak. Takže vlastně jde to k těm učitelům z vícero směrů a vícero způsobů, jak přemýšlet. Já pak zastávám roli té podpory, tu terapeutickou roli. Často přináším věci, ve kterých nikdo jiný takto nepřemýšlí.

RG: Když vlastně mluvíte o podpoře těch učitelů a toho, jak maj vést tu reflexi. Tak přemýšlím, jestli oni spíš chodí za váma s těma tématama nebo vy spíš chodíte. Zmiňovala jste, že chodíte do těch tříd. Tak jestli jim dáváte nějakou zpětnou vazbu. Že něco třeba pozorujete, jak učí...

P: Jo určitě. Když máme nějaký výskyt nějaký potřeby toho tam jít. Třeba se tam vyskytuje nějaký patologický jev. Nebo vnímáme že by ten učitel potřeboval v něčem trochu podpořit. Nevím teď mám jednoho učitele, který osobnostně je v nějakých charakteristikách trochu slabší, co se týká těch vztahů a je prvně třídním učitelem. Tak tam jsem byla opravdu několikrát se podívat, měla jsem s ním sezení, dávala jsem mu zpětnou vazbu. Třeba u říkám, co některý ty jeho intervence můžou způsobit v tom kolektivu. Když něco udělá tak co se mu tam může stát. Když tam tohohle žáka bude pranýřovat, tak pravděpodobně to nebude mít úplně dobrý dopad na jeho psychiku a ani na tu dynamiku toho třídního kolektivu. A toho bezpečí toho prostředí.

RG: jak na vás v takový chvíli na vás ti učitelé reagují? Berou to nebo spíš odmítají?

P: jo docela to, myslím si, že berou. Jako jsou tam učitele, po kterých to prostě steče. A tím to říká paní ředitelka, zástupce i já. A snažíme se fakt roky s některýma učitelem jako pohnout. Tak někteří jako "jo,jo,jo.." někteří "to já nedělám!". Ale myslím si že je to jako kdekoliv jinde. Někteří mají lepší schopnosti přijímat zpětnou vazbu a mají větší ochotu nějak se rozvíjet. Napadá mě, že zrovna včera jsme dělali ve všech čtyřkách a pětkách takový evaluační dotazník na třídní učitele. Šli jsme tam a dávali jsme to. Tak jsem to uváděla a zadávala já, aby to nedělali to ti třídní učitelé. Tak jsem to těm dětem uvedla tak, že je to jejich šance dát zpětnou vazbu ty paní učitelce a že se chtějí taky v něčem rozvíjet. Samozřejmě i já se jako učím jakým způsobem jim to předávat, aby jim to bylo užitečný. Pro mě bylo důležitý abych si vyjasnila s čím já tam chodím. Já tam nechodím s tím, abych je to naučila a abych je opravovala, ale spíš je podpořila v tom, co potřebují. Je pro mě důležitý, aby do celýho toho systému vnášela tu podpůrnou roli. Přijde mi, že to celkově v tom školství strašně chybí. Často se mluví jenom o tom, co dělají blbě. A já do toho chci jít trošičku jiným způsobem.

RG: Tím, jak jsem z Prahy, tak nevím, jaké možnosti tam máte ve výběru těch učitelů. Když se přijímají učitelé, tak jaký tam máte výběr. Můžete si vybírat?

P: Ne! (říká se smíchem)

RG: Aha, dobře.

P: Máme několik učitelů, o kterých víme že už by bylo potřeba je nahradit. A vždycky když to řešíme tak... ředitelka říká "já vim, ale prostě nemáme nikoho".

RG: Aha. A vy máte nějakou roli v tom přijímacím procesu jako školní psychologka?

P: Ne, nemám. Nemají semnou žádný pohovor.

RG: Když jsem natukla to téma přijímání nových zaměstnanců a vy jste říkala, že to dělá primárně vedení té školy, napadlo mě, jaká je vaše zkušenosti v té spolupráci s vedením té školy. Jak ta spolupráce s vedením na té škole začala? Jak jste tam vytvořila ten kontext? Jaké oni na vás mají nároky nebo zakázky? Jaké od vás mají očekávání?

P: No, myslím si, že mají velmi vysoký očekávání jako od školního poradenského pracoviště celkově. Myslím si že i ode mě mají, ale zároveň není to tak, že by se s tím nedalo jednat. To vedení je velmi vstřícný. Každý tam v tom hraje nějakou roli. Pan zástupce pro druhý stupeň tak ten ze začátku, měl přístup, že všechny psychovčci jsou kravina a nejradši by jenom učil. Tak ten nás vždycky trochu mírní. Paní ředitelka je zas naopak velmi inovativní. Ona fakt jako je hrozně pokroková. Vždycky přijde s něčím novým. Já tam často vnáším ten nepedagogický pohled. Jako i ta kolegyně speciální pedagožka je primárně pedagožka. Dřív, než si udělala tu speciální pedagogiku tak byla vyučující ve 4. třídě. Takže oni tam jdou často hodně do takových klasických učitelských opatření a já bývám ten kdo tam přináší tu druhou polaritu. Často to změkčuju nebo naopak tam řeknu ty hranice, že jsou potřeba, ale z takového toho psychologického pohledu. Myslím si, že tam mám velký slovo v tý škole. Zároveň vnímám že zas nemám spoustu znalostí a spoustu vhledů, který jsou potřeba z takového toho pedagogického pohledu. Ale ve výsledku se tam nějak doplníme a podpoříme. Myslím si, že díky tomu to může hezky fungovat. Ale třeba být školní psycholog na takovýhle velký základce je vlastně docela mazec, protože tam je člověk na spoustu věcí opravdu sám. Zažila jsem hodně

náročných atypických případů, které jsem musela nějak zvládnout. Ale vlastně když to vedení vidí, že ty situace zvládám ode mě mají vysoké očekávání, ale zároveň mi dávají větší volnost. Jako když jsem si chtěla prosadit tu péči o psychické zdraví učitelů, tak zamnou ta ředitelka stála. I když věděla, že spousta učitelů bude prudit. Ale slyší na to, že když si na tom trvám, tak to má asi nějaký důvod. Tady v tom je to docela dobrý, jako nějaká souhra, symbióza, jako co tam já jako psycholog můžu přinášet.

RG: Jak jste to říkala, že tu péči o duševní zdraví učitelů udělali povinný, tak jsem si říkala, že ve Vás museli mít docela velkou důvěru.

P: Jo, myslím, že mají.

RG: Na začátku jsem se ještě zapomněla zeptat na docela důležitou otázku, tak Vám ji s dovolením položím teď. Jak vy vlastně chápete to slovo inovace?

P: První, co mi tam vyskočilo jako... zpochybňování těch zaběhlých věcí. Já inovativní vnímám jako nedělat věci jenom ze setrvačnosti. Nebát se vystoupit z toho zaběhlého režimu, zaběhlých představ. Nebát se vlastně zkoušet, experimentovat, hrát si. No zapojit do toho, nějakým způsobem radost. Terapeuticky jsem zakotvená v Gestaltu a hodně pracuju s experimentama a se hrou a s tím... neposrat se z toho, když něco nevyjde. Inovaci vnímám jako zkoušet vlastně udělat něco jinak, udělat něco nově, ale přijmout to i s tím, že to nemusí vyjít. Ale vědět, že s tím něco udělám i když to nevyjde. Nebát se zkoušet nové věci. Nějak se s tím poprat. Do spousty věcí nevstupovat s nějakým očekáváním jako: musí to dopadnout takhle. Být otevřený k tomu, že... i když se zavádí nový způsob práce, tak ano, zavádíme to, protože chceme dosáhnout určitého výsledku, ale když se během toho vynoří něco jiného tak se nebát i v tu chvíli opustit ten směr jedna a nechat se vést tím, co se vynořuje. Myslím si, že celej ten proud toho či vzdělávacího procesu nebo vztahových věcí nebo čehokoliv, tak je fakt jako proud a je fajn sledovat, kde zrovna teď jsem. I když jsem někam směřoval, tak se nebát té změny.

RG: Já jsem ráda, že jste to takhle více rozvedla. I jste zmínila, jak to může trochu vypadat v tom vzdělání. Jak by se ty principy a ta filozofie toho, co jste právě popsala daly aplikovat, podle Vás, do toho vzdělávání?

P: Myslím si, že jsme velmi inovativní škola. Ale je to prostě těžký. Je i těžký, že tam je spousta učitelů, kteří osobnostně prostě nechtějí tu inovaci a pak to prostě naráží. Ale v globálu si

myslím, že inovativní jsme. Ale já jsem v tom trochu někde jinde než ostatní. Pro mě být teď a tady není úplně problém. Ale pro spoustu lidí... oni fakt potřebují ten strukturovaný směr. Jako jsou schopní si inovativně vymyslet, že to půjde někam, ale pak už s nima jako nehnete. Já právě nemám problém se vydat jiným směrem, když to tím jedním nejde. Samozřejmě v tom vzdělávání to není takhle jednoduchý.

RG: napadá Vás nějaký způsob nebo nějakou vizi co máte do budoucna, jak by na té Vaší škole ta inovace mohla postupovat? Jak by se to mohlo zlepšovat... nebo to udělat víc inovativní? Trochu jste zmiňovala ty učitele. Jako i s tím kontextem toho jaký tam jsou ty možnosti. Napadá Vás k tomu něco?

P: My jsme si letos prosadili, že máme teď supervize jako školní poradenský pracoviště. Takže já bych vnímala, že nějaká forma supervize nebo i intervize by byla potřeba pro ty učitele. Vlastně myslím si, že inovace může přijít s tím, když má člověk náhled na to, co dělá a kam by to mohl posunout. V tu chvíli může věci měnit. Hodně to vnímám o tom víc mluvit o tom, jak to teď aktuálně mám a proč to dělám. Rozumět svým pohnutkám a potřebám. A pak si myslím, že se dá mluvit o tom, kam to mohlo jít jinam.

RG: A teď do toho nezapočítáváte ty balinty a tak?

P: Ne, ten balint není úplně supervizní v tomhle směru. Nebo... on stojí na pomezí intervize supervize. Supervizi musí dělat někdo úplně externí, aby tam měl úplně ten odstup. Přece jenom, že jsem zaměstnancem... no myslím si, že cílem k tomu, aby se to mohlo rozvíjet tak je důležitá ta komunikace a nahlížení na to, co dělám. Myslím, že se to snažíme dělat ale je tam prostor pro to aby se to dělalo ještě víc. To je podle mě základ toho, aby se ti lidi mohli rozvíjet dál. Jinak my jako škola, tak jsme hodně povzbuzování k nějakému dalšímu vzdělávání. Což je podle mě další věc, která posouvá toho člověka.

RG: Dostávají na toto vzdělávání pracovníci školy nějaké studijní volno nebo je to něco, co musí absolvovat ve volném čase?

P: Teď je to vlastně tak, že jak jsou ty projekty (OPJAK), z ministerstva, tak tam je spousta nějakých šablon na podporu vzdělávání. Takže normálně ten vyučující jde na to vzdělávání. To platí škola a nebere si vlastně žádný volno. Jde ve svojí pracovní době. Jediný, co je... musí se

za něj suplovat. Když to není možný tak se hledá nějaký řešení, aby mohl jít v nějaký jiný termín, kdy to suplování je. Ale obecně se u nás to vzdělávání podporuje hodně. To je důležitý, aby člověk mohl “think out of the box”.

RG: Za mě to jsou asi všechny otázky. Je něco na co jsem se nezeptala, ale chtěla byste ještě zmínit?

P: Za mě už ne, děkuju. Všechno dobrý.

Rozhovor 3

Fiktivní jméno: Pavla

RG: Dobrý den, nejdříve se Vás zeptám, zda souhlasíte s nahráváním a přepsáním tohoto rozhovoru pro účely mé diplomové práce? Všechny údaje budou anonymizované.

P: Ano, souhlasím. Není problém.

RG: Jak vlastně rozumíte tomu slovu inovace?

P: Panejo, no...Pro mě asi ta inovace spočívá v tom, že pro tu školu je důležitý mít tam nějaký specialisty. Ať už na speciální pedagogiku, psychologii, logopedii. Že je to takhle zaměřený, tak aby se vycházelo vstříc těm dětem, který maj jiné potřeby než ty běžné.

RG: Super, děkuju. A mohla byste mi trochu charakterizovat tu školu, na které pracujete? Co je to za typ školy? Kolik je tam třeba dětí? Cokoliv.

P: Jo tak pracuju na základní škole. Myslím si, že je tam tak 600–700 žáků, takže je to poměrně velká škola, ale jako není to tak šílený jako některý školy. Myslím si, že se snaží být inovativní. Třeba začínáme v 8:30, což není moc zvyklý. Děti tam maj nějaké volitelné předměty. Třeba mají robotiku nebo nějaký kurzy fotografování.

RG: Já jsem z těch webových stránek pochopila, že je to státní škola.

P: Jo, jo je.

RG: Je teda v Praze?

P: Ano

RG: Vy jste tam na jaký úvazek? A jak dlouho už tam pracujete?

P: Já tam jsem na úvazek 0,5 a jsem tam od září. (V době rozhovoru je toto necelých 6 měsíců)

RG: A jste čerstvě po škole nebo už jste někde pracovala?

P: Já jsem asi dodělala školu před rokem a půl. A ten minulý rok jsem pracovala na jiné základní škole. Tam jsem pracovala jako psycholožka a zároveň jako učitelka španělštiny. To byla taková kombinace, kde se ty role hodně překrývaly.

RG: Vy jste zmínila, že jste pracovala na jiné škole předtím. Tu minulou školu byste definovala jako inovativní?

P: Spíš ne. To byla škola, kde jsme neměli žádného asistenta. Byli tam potíže v tom, jak moc psycholog se může realizovat. Jak moc může vstupovat do výuky. Hodně se tam diskutovalo, že vzdělání je tam tou prioritou. Nebylo tam takový možnost dělat program na několik hodin. Takže bych řekla, že míň inovativní.

RG: Pro účely tohoto výzkumu mi přijde fajn, že máte zkušenost na "běžné" škole. Jsou ještě nějaké věci, u kterých jste si všimla, že jsou jinak. Ne takhle... co je subjektivně podle Vás lepší nebo horší... nebo prostě jiný?

P: No... mě nic nenapadá.

RG: jo, nevadí. Jen vím, že jste zmiňovala ty asistenty pedagoga. Jak funguje ta výuka na tý škole, na který pracujete?

P: No... Tyjo. To nevim moc jak zodpovědět. Jo... Maj tam ty učitele a maj tam ty asistenty pedagogů, který jsou tak nějak různě rozhozený. Pokud to dítě potřebuje asistenta na skoro všechny předměty, tak ten asistent se stará jen o to dítě konkrétní. Ale většinou to mají třídy, kde je těch dětí třeba 3 nebo 4, co potřebujou nějakou péči, takže s tímhle tam spolupracujou. Je tam hodně tandemový výuky. To vlastně na tý minulý škole nebylo.

RG: Jo, děkuju. Jaká je vlastně Vaše role na této škole? Co to na této škole znamená? Jak tam ta práce vypadá?

P: Mě někdy přijde, že na naší škole máme strašně moc pozic. Takže ta činnost... dokážu se soustředit na ty konzultace a preventivní činnosti. Na jiný školy by to byl větší mix. My máme ještě výchovnou poradkyni, která je zároveň terapeutka. Takže ona může zároveň dělat ty psychologické činnosti. Ona má na starost první stupeň a já se soustředím na druhý stupeň. Zároveň tam máme sociálního pedagoga. Takže ty věci ohledně OSPOD nemusím řešit já. Takže já se soustředím na konzultace, preventivní činnost... někdy pracuju se třídama. To je to hlavní. Konzultace s žákama, s rodiči a třídníma učitelem.

RG: Super. Vy jste vlastně zmiňovala, že jste končila školu nedávno. Dokázala byste trochu popsat svoji zkušenost, jaký to vlastně je pracovat na takovýhle škole oproti tomu, co jste se naučila na vysoké škole? Jaké jste měla a očekávání versus jak to reálně vypadá?

P: No bylo to... Ta vysoká škola mě na to moc nepřipravila. I když jsme měli předmět na školní psychologii. Tak to bylo takový jako... že věděla jsem o těch věcech co se musí zařídit, jako ty informovaný souhlasy, ale když to člověk dělá na rychlo tak je to takový těžký na zorientování. Tu práci si člověk utváří sám. Což je vlastně i fajn, že je to takový kreativnější. Zároveň si musí hlídat ty hranice. Jako bylo to velké vhození, protože já jsem do toho zároveň učila tu španělštinu.

RG: Dokážu si představit, že s touto učitelskou zkušeností se dokážete více vžít do kolegů pedagogů.

P: Jo, to určitě. A myslím si, že i oni to oceňujou. Na ty učitele to víc platí. Víc vás přijmou. Prostě chápete, že oni dělaj co můžou.

RG: Když už se bavíme o těch učitelích... Jak vlastně vnímáte jejich postoj k Vám a Vaší pozici? Jak s nimi probíhá ta spolupráce?

P: Já tam vnímám takovej hodně vděk. Aspoň na tom druhym stupni. Váží si tý mojí pozice a když něco potřebujou tak si řeknou. Váží si toho, že je tam psycholog, a že je tam někdo kdo tam může dát víc času a energie. Pro ně je taky důležitý, aby o ty žáky bylo postaráno. Samozřejmě jsou i učitelé, kteří mají stále obavy z toho, co je psycholog. Na každý škole se někdo takovej najde.

RG: Pracujete s nima nějak víc konkrétně? Mají na Vás nějaký zakázky?

P: Jo oni většinou tak jako přijdou a řeknou mi co se děje v tý třídě a já pak to nějak konkrétně řeším. Zároveň ze začátku roku se dělal adaptační výcvik pro šesté a sedmé třídy, a to jsem si řekla, že je priorita, že tam chci vidět ty kolektivy a dělat socio mapování. Hrozně se ten kolektiv proměňuje. Pak s těma jsem byla intenzivně v kontaktu. Pak chodím s těma preventivníma programama a tak... nebo s tím mapováním, a to pak s každým konzultuju.

RG: To mi zní, že s tima učitelem pracujete jako primárně přes ty žáky. Chodí za Váma někdy i s osobníma problémama? Nebo jak lépe učit lépe?

P: Stalo se to jenom jednou. To někdy právě jako řeší, jak zvládnout tu třídu. Ale byla to hodně specifická situace. Byla to třída s dost šíleným kolektivem a ten učitel byl poměrně mladej a má takovej jinej přístup k nim. Takže stalo se to jenom jednou.

RG: A jak jste to tenkrát vlastně vyřešila?

P: No my jsme si tenkrát dali konzultaci, kde jsem byla já a výchovná poradkyně/terapeutka. A nějak jsme si o tom popovídali. On pak říkal, že se to nějak srovnalo a že mu to pomohlo.

RG: Tak bych se posunula k těm dětem. Vnímám, že hodně Vaší práce je přímo s nimi. Jaké zakázky u nich řešíte nejčastěji?

P: Hodně často řeším sebepoškozování. To se ke mně většinou dostane přes rodiče, který to třeba jako zjistí u toho dítěte a neví, co s tím. Řeknou to buď třídnímu učitelovi nebo to napíšu

rovnou mě. To řeším hodně. Řeším hodně vztahy v rodině. A nějakou práci s emocema. Nějaká vznětlivost. Osamocení v kolektivu. To je asi úplně nejčastější.

RG: K tomu mě napadlo, jak ten inovativní přístup té školy přispívá k podpoře těch dětí, když mají nějaké specifické problémy?

P: Já si myslím, že jako víc spolupracujeme v rámci toho poradenského pracoviště. Což na té minulý škole to tam takhle nebylo. Myslím si, že to je tím, jak je ta škola nasměrovaná na inovaci a jak je nasměrovaný ředitel. Jak moc škola dává důraz na to poradenské pracoviště. Tím, že jsme víc sladěný, tak i ti žáci mají možnost si vybrat, jestli jim sedím já nebo jestli si chtějí povídat se sociálním pedagogem, což je mladej kluk. Takže ti kluci mají možnost mít někoho, kdo není žena. Takže tohle je nějaký příklad, co mě napadá. Plus můžou chodit v rámci hodin, učitelé s tím většinou nemají problém. Chodí zamnou jednou týdně nebo jednou za dva týdny. S tím učitelem se dá většinou domluvit.

RG: Vy jste hodně mluvila o těch preventivních programech. Jak často preventivní programy máte? A jak často vymýšlíte ty témata sama a jak často to máte podle zakázek?

P: Tady na té nové škole jsem zatím měla možnost udělat socio mapování a pro šesté a sedmé třídy jsem dělala program zaměřený na duševní zdraví. To je takový čtyř hodinový program od Národního ústavu pro duševní zdraví. Ještě mě čekají osmičky a devítky.

RG: A to byla čistě Vaše iniciativa ten program?

P: Jo. já ty programy dělám na základě mé vlastní iniciativy. A když přijdou učitelé s něčím tak udělám program pro tu konkrétní třídu. Ale někdy to jde těžce přes tu třídu a je nutný použít jinou metodu. Někdy jdu do třídy jen na pozorování.

RG: Když jdete do hodin na pozorování, tak co si z toho berete?

P: Někdy jdu do třídy na základě toho, že mi řekne něco učitel a já si to potřebuju ověřit. Nebo se mi stává, že jsou učitelé, kteří jsou hodně citliví a mají pocit, že se ve třídě děje něco hrozného, tak než tam vletím tak si to jdu ověřit.

RG: Mě vlastně ještě napadla otázka když se bavíme o těch dětech. Tím, že jste nastoupila teď v září tak by pro mě bylo cenný slyšet, jak jste se integrovala do té školy. Jak jste si tam nastavila kontext?

P: Já vlastně jsem to nijak... nevím jestli jsem to nějak plánovala. Věděla jsem, že si potřebuju dát nějaký čas na to abych zjistila, kdo co dělá. Abych se orientovala, kde já se nacházím v tom systému. Abych nikomu nezasahovala do práce. Ten první měsíc jsem tak nějak byla účastná těch porad. Chodila jsem na setkání třídních učitelů. Což maj jednou za měsíc. Takže tam jsem se objevila, abych zjistila, co oni řeší, co oni plánujou. Abych je seznámila s tím co já plánuju, aby to věděli dopředu. S čema dětma to zašlu přes ty emaily ze stran rodičů a ze stran těch třídních učitelů, který říkali "hele tam se něco děje, tam té holce se proměňujou nálady a myslím, že se sebepoškozujou". A když jsem získala souhlas rodičů, tak jsem si je vzala k sobě a prostě jsme jeli. A nějak se to prostě uchytilo.

RG: Když už jste zmínila ty rodiče... Jak probíhá spolupráce s nimi? Jaké na Vás mají zakázky?

P: Moc se nestarám o druhý stupeň, ale stává se mi, že v rámci první stupně mám na starost schůzky s rodičema a spíš ty psychologický zakázky. Co se mi stává na první stupni je, že ti rodiče většinou řeší nějakou spíš výchovu těch dětí. Maj třeba podezření, že to dítě je hodně náladový nebo se jim moc nesvěřuje nebo se nedokážou dohodnout na tom, aby chodilo do školy. Nebo aby prvňáček dodržoval nějaké hygienické zásady. Tam řeším asi zakázku tý výchovy. Hodně se to pak odvíjí, že spousta těch dětí je ve střídavý péči.

RG: Já přemýšlím, že když jsou zvyklý na inovativní přístup školy, tak jestli nějak jinak přisupujou k Vám. Nebo jestli mají nějaké specifické nároky.

P: No mám pocit, že těch schůzek mám víc než na té minulé škole, která nebyla moc inovativní. Tady se hodně ozývají rodiče. Mám pocit, že tady jsou do toho víc zainteresovaný. A spolupráci s nima mám docela dobrou. Ale i tak se najde nějaký nepříjemný rodič. A jsou i rodiče kterým se ta inovace nelíbí. Třeba teď jsme řešili, že jedni rodiče si mysleli, myslím že to byla první třída, nelíbilo se jim že si učitelka odvede děti, které jsou pokročilé v učení a víc je posouvá a paní asistentka se věnuje těm pomalejším dětem. Já myslím, že je super, že má ta asistentka čas na ty děti, které potřebujou více času. Ale ta maminka to vnímá jako segregaci. Každý to chápe trošku jinak.

RG: Jsem vděčná, že jste i zmínila, jak tam probíhá ta výuka. Že jste popsala, jak funguje ta tandemová výuka. Já bych se teď posunula k otázkám na vedení? Jak probíhá Vaše spolupráce s nimi? Jaké nároky nebo očekávání na Vás mají?

P: Vždycky máme jednou za měsíc schůzku v rámci poradenského pracoviště. Tam se všichni sejdeme i s ředitelem i zástupcem ředitelem. Tam říkáme, co jsme za ten měsíc řešili. Sdílíme, co jsme prováděli, koho jsme měli. Je to hodně příjemná spolupráce, protože na té minulé škole jsem musela mnohem víc reportovat. Co dělám a s kým. Tady je to takové, že je to na mě. Já si vedu nějaký výkazy, ale to spíš pro mě.

RG: Mají na Vás nějaké specifické zakázky?

P: Zatím ne. Ale na minulé škole jsem to řešila. Většinou je to takový těžký to řešit, když to jde ze strany toho vedení. Tady když mám zakázky tak spíš řeším situace, o kterých vím v některých třídách. Probíhá to dobře.

RG: Jakou roli vnímáte, že má to vedení v té inovaci?

P: Já si myslím, že všichni z toho vedení jsou zainteresovaní do těch inovací a do těch nových programů. Do systémů odměňování. Takže mám pocit, že to jde od nich a zároveň nás podporují v té práci. Jsou na to i finance na ty pomůcky a tak.

RG: Jak vnímáte práci toho vedení s těmi učiteli?

P: No já nevím, jestli je to dobrým výběrem zaměstnanců nebo tím, že když třeba učitel se chce kouknout nebo chce zpětnou vazbu od jiného učitele, tak ten učitel, který tam přijde se podívat na jeho hodinu a dá mu zpětnou vazbu... tak za to dostane nějakou malou finanční odměnu. Což samo o sobě ty lidi vybízí k tomu vyhledávat tu kolegiální podporu.

RG: Takže oni jsou podporováni, aby navzájem navštěvovali ty hodiny a vyhledávali podporu?

P: Jo, jo.

RG: A mají oni i třeba nějaké supervize či intervize?

P: To si nemyslím, ale pan ředitel vždycky přeposílá nějaké informace o nových terapeutických skupinách nebo nějakých programech. Oni mu to asi přeposílají ty organizace, ale on to pak přeposílá i nám. Ale v rámci školy tam neprobíhá intervize.

RG: Já myslím, že jsem v tom školním vzdělávacím programu četla, že je dbáno i na další profesní rozvoj pracovníků. Jak Vás v tom to vedení podporuje? Teď myslím vzdělávání Vaše, ale i těch učitelů.

P: Já jak začínám na těch pozicích tak vždycky hledám nějakou malou finanční podporu. Já jsem jako velký finanční výdaj pro tu školu. Myslím si, že oni i nějak proplácí nějaké vzdělání, nějaké kurzy. Ale nevím jaké jsou tam limity. Musí se to nějak vyčerpat, mají nějaké dotazy.

RG: Takže Vy jste zatím neabsolvovala nějaké kurzy, které by Vám proplatila škola?

P: To jsem absolvovala, ale byly to jen nějaké kurzy do pár stovek. Nebylo to nějak moc finančně náročný.

RG: A to Vám proplatila škola?

P: Jo, Jo.

RG: Mám tady ještě nějaké otázky navíc. Jaká je Vaše role v těch preventivních programech. Jak moc se v těch preventivních programech soustředíte na rozvoj měkkých dovedností?

P: No já mám ráda ty preventivní programy, protože někdy mi chybí to učitelství. Přijde mi, že pracovat s tím kolektivem má smysl. Já jim můžu předat něco, co s učitelem nemůžou řešit. Zároveň si mě asociují s tou psychologií a s těma konzultacema. Je to můj prostředek k tomu se k nim nějak sblížit. Jak dostat víc žáků ke mně. Ty preventivní programy dělám asi podle zakázky. A podle zakázky pochopím co je potřeba. Asi v rámci toho programu na duševní zdraví jsou ty měkké dovednosti nějak skryté. Ty aktivity čerpám podle toho zaměření.

RG: Jak je implementováno inkluzivní vzdělávání na té Vaší škole?

P: U nás na škole mi to přijde jako utopie. Ti žáci, který mají nějaké ty potřeby a podpůrné opatření tak můžou docházet na konzultace ke speciálnímu pedagogovi. Místo výuky pro ně

má jednou týdně nějaký program. Pracují přes různé hry a trénují čtení a cokoliv co je potřeba. Je to i prostor pro ně, aby se vyjádřili, co je trápí a tak. Pak je druhá část což jsou ti asistenti, kterých je docela dost. Nejsou v každé třídě, ale řekla bych, že v každé třetí třídě je nějaký asistent. To je asi základ. Máme logopedku a ta má skupinové konzultace pro děti a trénují tam výslovnost a tak. Má tam pro ně spoustu her. To jsou ty základní pilíře.

RG: Ještě mě napadá... Jak vlastně vy pohlížíte na to inovativní vzdělávání? V čem tam vidíte ty výhody a v čem třeba i nějaké nevýhody? Nebo co Vám tam chybí?

P: Mě přijde, že ten inovativní přístup je strašně dobrý pro ty učitele. Je to pro toho učitele příjemnější. Pak je výhoda toho, že se nám dobře rozděluje úkoly v rámci toho poradenského pracoviště. A nevýhody... tyjo. No já jsem ještě předtím tři měsíce pracovala v PPP (pedagogicko-psychologická poradna) a tam mám pocit, že hodně vnímám ty nevýhody v tom, že přijde jakýkoliv dítě a nemá stoprocentní výkon v testu a je to úplně normální a je to zapsané, že to dítě už potřebuje speciální péči. A ty učitelé tady to tolik nevidí. Zároveň je to otázka nějakých těch vycházení vstříc, který ne vždycky je dobrý. Teď máme hodně dětí, který po Covidu mají potíže s tím docházet do školy. A vychází se jim vstříc, že... dřív by to dítě muselo být na domácím vzdělávání nebo musí chodit do školy, a teď se jim vychází vstříc, že se jim vystavují nějaký individuální plány. Stěžuje to, aby se to dítě navrátilo do školy. Tím, že jim tolik vycházíme vstříc. To nadměrné uvolnění je pro něj někdy horší.

RG: Slyším tam i nějakou nadměrnou opatrnost, která může spíš škodit.

P: Jo, určitě. S tím se setkávám.

RG: Když jste říkala, že ta inovace je super pro ty učitele. Dokázala, byste popsat proč je to pro ně tak výhodný?

P: Já to furt vnímám přes ten svůj minulý učitelský pohled. Je to pro ten kolektiv zajímavější, že tam jsou dva lidi. Dělá to tu hodinu takovou zábavnější. Mě už se úplně vypnul mozek, omlouvám se.

RG: Nevadí, to se stane. Já už pro Vás nemám žádné otázky. Je ještě něco, co Vás napadá k tomuto tématu?

P: Asi ne.

RG: Dobře, moc Vám děkuji za rozhovor.

Rozhovor 4

Fiktivní jméno: Laura

RG: Jak jenom jestli souhlasíte s tím, že to budu nahrávat a víte, že všechny ty data budou anonymizovaný? Nebude zmíněno jméno školy ani vaše jméno, takže můžete opravdu být jako upřímná.

P: Ano souhlasím.

RG: Dobře děkuji, tak já bych to začala tím, jak vůbec rozumíte tomu slovu inovativní? Jak to Vy chápete?

P: Za mě inovativní přístup ve školství je přístup, který vlastně, aniž by úplně... ne jako třeba u svobodné školy, kde není jakoby třeba žádný rozvrh, je tady pořád jako určené předměty, které se vyučují, ale využívají se k tomu jiné metody, které třeba nejsou až tak standardní. V klasických školách je tady větší prostor pro nějakou individualitu dětí pro rozvíjení zájmů těch dětí a specifitějších oblastí. Třeba, než jen co je jako v klasickém vzdělávacím plánu, které třeba určilo ministerstvo školství. Asi nevím, jak je to třeba na jiných školách, ale myslím si, že tady hraje roli i to, že třeba ty dětské kolektivy jsou menší, takže je tady vlastně míň dětí na počet pedagogů, nebo jako že 1 pedagog vlastně má pod sebou míň dětí, než třeba bývá běžné na klasických školách, takže zase to podporuje nějakou individualitu, individuální přístup možnost... Dává to možnost těm dětem se rozvíjet třeba víc, vlastním tempem a můžou si tady míchat různé skupiny podle toho, jak třeba to dítě je daleko v těch svých znalostech, jak ho potřebujeme podporovat, a tak podobně.

RG: Super, děkuju. A můžete jenom třeba nějak v rychlosti definovat, vlastně tu školu, na které pracujete, nemusíte vůbec říkat jméno, ale jak byste vy jí definovala, nebo jaká je jejich charakteristika?

P: Škola teda asi spadá do nějakých škol s inovativním přístupem. Je tedy zhruba 120 dětí, které jsou rozděleny do ročníků a ty ročníky jsou sdruženy do trojročí po 3 ročnících, takže 1 až 3. Třída 4 až 6, pak 7 až 9. A každé to trojročí má svoje specifické průvodce, kteří s ním tráví čas u těch malých dětí jsou víc vázaní s jedním průvodcem. A jakože každá třída má vlastně svoje specifické průvodce. V těch vyšších Trojročích už se to mnohem víc jakoby prolíná... že průvodci jsou pro trojročí a ne pro konkrétní ročník a děti se můžou... mají vlastně hlavní předměty jako čeština, matika nějaký jazyk a pak další předměty jsou sdružené do takového vlastně komplexního předmětu, aby se mohli učit ve větších souvislostech, aby ty předměty nebyly izolované, ale byly více propojené a je tady důraz na... jsou vlastně nějaké cíle, vlastně i takové, jakoby dejme tomu soft skills nebo nejen ty jako vědomostní věci, které se tady snažíme děti naučit. Je to třeba nějaká učební autonomie, zodpovědnost, respekt vůči ostatním, nějaký sebepoznání toho, co mě baví, co mi jde. Nějaká třeba i odolnost, budování dobrých vztahů. Takže vlastně tady tyhle nějaké dovednosti jsou... ty děti, jako jsou k nim vedený a podporovaný, takže mají i třeba nějaké samostudia ve studovnách mají různé třeba zájmové další aktivity a předměty, ke kterým si můžou zapsat podle vlastní preference, kde se míchají napříč celou školou ty ročníky, takže tam zase nějaká podpora toho, aby nebyli izolovaní v těch samostatných ročnících, ale mohli se třeba obohacovat i navzájem... starší od menších nebo se tam učit nějak jakoby jiné dovednosti, zase naopak ty děti.

Součástí toho vyučování jsou nějaké expedice, takže ty děti můžou chodit nebo chodí mimo školu se vzdělávat, aby poznali třeba některé obory více zblízka prakticky. Někde jako mimo té školní prostředí, takže to je vlastně taky důležitou součástí výuky.

RG: Já nevím, jak moc se jako formálně vyznáte v tom jako jak vůbec funguje to ŠVP, ale nevíte, jestli je to tam nějak jako formálně vložený do toho tyhle prvky, který jste teď popsala?

P: Upřímně, nejsem si přesně jistá, s jakým způsobem se ŠVP pracují... jako rozhodně, co se týče těch třeba předmětů jako čeština, matika, tak tím, že samozřejmě je to základní škola, takže pro děti pak na přechod na střední školu, tak se podle toho určitě nějak řídí, aby ty děti uměly všechno, co budou potřebovat v tom přestupu. Normálně ta škola je jakoby zapsaná pod ministerstvem školství s akreditací, takže do jisté míry je to určitě jakoby naplňované. Ale jakým způsobem se s tím pracuje, tak dopodrobna nevím

RG: Úplně v pohodě. Ono to taky jako není vaše práce. Jenom jsem si nebyla jistá.

P: Jasně.

RG: Já bych se zeptala trošku jako i na vás. Jakou máte třeba praxi, jak dlouho pracujete na týchle škole? Na jaký třeba úvazek? Zajímalo by mě i jaký máte výcvik? Jestli nějaký...

P: Jasně. V praxi nejsem zatím moc dlouho pracuji jako školní psycholog teďka aktuálně něco málo přes rok s tím, že mám dva poloviční úvazky jeden právě tady na škole a druhý na normální státní škole klasické, takže vnímám i třeba ten kontrast mezi těmi přístupy. S tím, že tady na téhle škole jsem od října, takže ani ne půl roku. Nemám jakoby terapeutický výcvik. Teďka jsem v nějakém procesu přihlašování se do výcviku už delší dobu, ale mám výcvik v krizové intervenci a koučovací výcvik a oba je vlastně v té práci využívám.

RG: Máte představu, jako do jakého směru byste se třeba chtěla vydat s těma výcviky? Sama jste říkala, že se přihlašujete.

P: Jo, hlásím se do Gestaltu.

RG: Super, děkuju. Mohla byste mi trochu popsat svojí roli na týchle škole?

P: Jo, tak jsem součástí školního poradenského pracoviště. Velmi jakoby úzce spolupracuji se speciální pedagožkou, kterou tady na škole máme, která je asi taková moje nejbližší kolegyně. Nicméně moje role tak je podpora těch dětí, ať už s nějakými individuálními problémy... Aktuálně vlastně mám více zakázek, spíš u menších dětí na nějakou podporu, třeba rozvíjení nějakých dovedností mezi spolužáky, nějaké vztahové nebo řešení konfliktů. Takže spíš tedy nějak jakoby socio – emoční rozvoj dejme tomu. Nějakou práci s emocemi. Jako velkou součástí je nějaká práce se skupinou s celou třídou nebo s částí, nebo třeba s celým trojročím, takže nějaké preventivní programy nebo intervenční programy. Dál občas třeba i s tím pracovním kolektivem, nebo s nějakou částí průvodců, takže vlastně i jakoby s těmi dospělými s tím, že my máme každý měsíc poradu jako školní poradenské pracoviště s trojročím takže vlastně, řekla bych jako poměrně aktuálně máme přehled o tom, co se v tom trojročí děje, jak na tom jsou třeba jednotlivé děti, které jsou v nějaký jakoby větší pozornosti, z nějakých důvodů a jak se ta situace vyvíjí. Často vlastně ti průvodci to využívají k tomu, aby nás nějak jakoby,

informovali o tom, jaká tam je situace, jestli třeba nepotřebují právě nějakou jako preventivní/intervenci.

RG: Já jsem si nebyla jistá, jak jste říkala, že máte schůzku s tím trojročí, tak to je s těmi průvodci s těmi průvodci nebo s těmi dětmi.

P: S průvodci.

RG: Dobře děkuju. A vy se vlastně zmiňovala, že pracujete zároveň i na státní škole a že tam vnímáte nějaký kontrasty. Mě by moc zajímalo, jaký tam ty kontrasty vnímáte, jaký tam jsou rozdíly?

P: No největší rozdíl bych asi řekla je ve vztahu nebo vůbec nějaké možnosti toho vztahu mít jak s těmi dětmi, tak s těmi pedagogy, ale především teda s dětmi, protože je to škola, která má třeba 750 žáků zhruba a jsme tam dvě na poloviční úvazek, takže vlastně jeden celý a máme to s kolegyní rozdělený na první a druhý stupeň, takže mě třeba zajímá jako půlka těch žáků na druhém stupni. Menší polovina, ale i tak je to třeba minimálně 300 žáků a není vlastně v mých silách je všechny znát nějak jakoby blíž, zatímco tady na škole je mnohem jednodušší ty děti znát aspoň jako minimálně jménem, když nic jiného a často mnohem jakoby blíž, takže ten vztah se buduje úplně jinak. A je to pak snazší v tom mít k těm žákům nějak blíž. Oni třeba nemají takový ostych za mnou přijít, když mají nějaký problém, zvlášť na tom druhém stupni, tak ten ostych a nějaký třeba pocity trapnosti, že je uvidí ostatní spolužáci, tak tam jakoby je docela velký. Takže je to pro ně, je tam mnohem větší překážka, aby se za mnou zastavili. Když mají tu potřebu. To tady jakoby není. To není tím, jak jsme tady všichni vlastně jakoby mnohem blíž, tak není ani jako divný, když si mě někdo zastaví na chodbě a povídá si, prostě nikdo se na ně nebude dívat skrz prsty. Tam třeba na té druhé škole taky ne, ale oni mají tu obavu, že ano. Takže tady v tom nějakým jakoby vztahu k těm dětem a zároveň tady je pro mě mnohem snazší jít se podívat do výuky nebo být součástí nějakých jakoby celoškolských nebo celotrojročních aktivit, ať už je to nějaký ranní kruh, nebo třeba to, že jsem s nima na nějaké expedici, nebo že třeba i mají různé projekty, třeba ty starší děti tak, že třeba jsem i současný nějakýho projektu. Teďka jsme tady měli zaměřený něco na duševní zdraví, takže jsem vlastně vedla část toho projektu a na té druhé škole vlastně součástí výuky být nemůžu. Jediné, co tak můžu dělat třeba nějaké preventivní programy, které se snažím dělat v každé třídě aspoň jednou

za půl roku, minimálně abychom se s těma dětma přeci jenom aspoň trochu znali, ale je to jakoby obrovský rozdíl.

RG: Určitě no. Když už se teda bavíme o těch o těch dětech, tak by mě zajímalo, s čím jako nejčastěji přichází ty děti na inovativní škole? Já jako přemýšlím, jestli je to nějak jiný, než děti na běžný školen nebo jestli je to nějaký specifický.

P: Já to mám asi trochu zkrácené tím, že na té 2 škole pracuju fakt jako velmi převážně pouze za 2 stupni. A tady vlastně aktuálně spíš s těma malýma dětma, takže ony se tak vlastně zakázky hůř porovnávají. Nicméně co, jako co je aktuální asi u všech tak, nebo to vnímám jako bez nějakýho většího rozdílu, tak je hlášení se na střední školu u těch devátáků. Nějaký stres s tím spojený a...

RG: Když to třeba nedokážete porovnat, to vůbec nevádí. I by mě zajímalo jako na tý inovativní škole, jako s čím vlastně chodí ty děti, co je zajímavá?

P: Jo no, a říkám teďka vlastně ty moje zakázky jsou převážně nějaká podpora těch dětí v nějakých sociálních dovednostech. U některých je to víc domluvené s rodiči a těmi průvodci, protože tam je jakoby nějaká velká potřeba, a to dítě s tím samozřejmě musí souhlasit, že jo. A u některých je to, že i ty děti vnímají, že se jim v některých oblastech, třeba v tom kolektivu nedaří tak, jak by si přáli. Takže nějaký taková jako sociální trénink, spíš se bavíme o nějakých dovednostech, snažíme se to třeba nějak trénovat. Nebo nějak jako práce s emocemi poznání vůbec toho, co cítím, co potřebuji umět, si třeba říct o to, co vlastně jako potřebuju. Tak oni si to trénujou říct nahlas. A pak teda u toho třetího trojročí hlavně u těch u těch devátáků, tak nějaký stres spojený s těma přijímačkami. Takže tam vlastně jakoby zvýšená nějaká jakoby stresová hladina. Ale jinak tady na škole vnímám, že ty děti jsou vlastně převážně velmi, jako že tady není vyvíjený nějaký tlak, že tady se necítí ve stresu, že tady mají jako velmi bezpečné prostředí, což třeba na té druhé škole je trochu jiný. Ať už třeba nějaké postavení v kolektivu, kolikrát tam bývají jako často téma nějaké jakoby problém se spolužáky. A i třeba stres ohledně třeba nějakých výsledků a tlaku, který ty děti vnímají. Prostě ta škola je jako mnohem víc výkonově zaměřená než tady, což tady se vlastně vůbec neobjevuje. Objevuje se to až jak se blíží ty přijímačky a přechod na střední školu.

RG: Jo. Jako z toho, co říkáte, tak to zní, že vlastně celkově ten inovativní přístup nějak přispívá k podpoře těch dětí a že se to trochu odráží v tom, jako jak zvládají ty svoje problémy je tam jako ještě něco víc co si všímáte nebo jako jak třeba...nevím, jak vnímáte vlastně tu efektivitu toho přístupu k těm dětem a jak se to odráží v jejich psychickém vývoji nebo psychických problémech.

P: Jo jako určitě, co je tady jako viditelný je nějaká otevřenost vůči odlišnosti, ať už od těch pedagogů samotných a třeba že jsou nějaké děti transgender například tak to všichni berou jako velmi automaticky velmi otevřeně, nikdo to nijak neodsuzuje, což na té druhé škole jsou tam i třeba starší pedagogové, kteří s tím z nějakýho důvodu můžou mít trochu problém. Není to úplně, že by to dítě nějak odsuzovali, ale jako jde tam vidět rozdíl, že je to pro ně těžší, třeba s tím tématem nějak pracovat, aby byli jakoby vůči tomu nějak otevření a nějak to respektovali, což tady je prostě úplně automaticky. U všech to není vůbec téma a nejedná se to jenom nějakých transgenderových otázek, ale celkově nějaké odlišnosti toho, že je někdo prostě jinej a odráží se to i v tom kolektivu, protože jsou k tomu vedený ty děti vlastně jedna z velkých hodnot, která je teda na škole vyučovaná. Vedou si k tomu ty děti... nebo nějak jako podporovaný je respekt vůči ostatním, což samozřejmě je i na té druhé škole. Jo, ale není to tak zvědoměný spíš prostě v momentě, kdy se objeví nějaký problém, tak se to řeší, když je někdo nějaký nerespektující vůči třeba svým spolužákům, ale tady vyloženě je to nějaká hodnota, která se v těch dětech od malička podporuje A samozřejmě jo, taky se tady může stát, že jsou nějaký...Nebo že můžou být nějaký nenávistný projevy, nebo někdo si z někoho za něco utahuje, že má něco jinak, nebo je nějakěj jinej. Ale celkově ta dětská skupina je na to naladěná úplně jinak a vlastně mnohem víc je schopná se třeba sama sebe zkorigovat a nebo potom být otevřená vůči nějakému řešení nebo nebagatelizovat nějakěj problém. Takže vlastně, že ty děti jsou dál bych řekla, nebo možná ne jako jednotlivci, ale jako ten kolektiv jako takový, tak je prostě dál v nějakým respektu vůči sobě navzájem, což samozřejmě jako přispívá k nějaké jako pohodě, že jo, mezi těma dětma. A zároveň taky to, že se tady hodně od malička vedou k tomu, aby zvládli řešit svoje konflikty mezi sebou i když to není vždycky pro ně úplně snadný, že jo, třeba když jsou ty děti malý, tak vlastně ta dovednost je jakoby jinde než u dětí na té velké škole, protože tam pro to, i když se jako taky, samozřejmě ti pedagogové snaží, tak tam proto není jako zdaleka takový prostor jako tady. Takže to taky přispívá k nějakým třeba dobrým vztahům a následně také k pohodě v té škole když ty děti si umí mezi sebou vyřešit nějaký konflikt. Nebo si třeba i říct, i když třeba mají problém s nějakým průvodcem nebo s něčím, že jakoby se nebojí to nějak oslovit, tak, takže i nějaká vlastně otevřenost, že je tady. Jakoby

myslím si, že se tady můžou děti cítit bezpečněji než na velké škole, kde na to prostě není až takový prostor. A než se něco dá do pohybu, tak nebo, než se vůbec třeba zjistí, že je nějaký problém, tak to může trvat delší dobu. Neříkám, že to tak je jako stoprocentně, ale rozhodně tady ty mechanismy jsou nastavené i to jako prostředí k tomu uzpůsobené, aby se to dařilo jako vždycky podchytit v počátku, aby se to zvládlo vyřešit. Co nejefektivněji co nejdřív, aby to nikdy jako nehnulo v tom a pak to akorát jako nevzrostlo zbytečně tam, kde to nemuselo být.

RG: Jo. Super ty jo a děkuju moc. Teď jste zmiňovala, teda ti průvodce – já jenom teda to v jiných školách by to nazývali učitelé - Jak vnímáte vlastně... Jak probíhá spolupráce s těmi průvodci? Jaké tam jsou třeba specifika? Co jste si všimla?

P: No jako moje spolupráce s průvodci je rozhodně jako bych řekla úzká, zvláště v porovnání s tou státní školou, tak mnohem jakoby užší tím, že máme fakt se všemi těmi pedagogy nebo po těch trojročích jednou měsíčně poradu. Plus máme celoškolní poradu každý týden a jak ten kolektiv - jako o velikosti těch žáků - tak ten kolektiv samozřejmě menší než na té státní škole. Takže je mnohem snazší, jako zaprvé mít nějaký vztah s těmi kolegy znát se s nima, ale pak jako spolupracovat na tom řešení. Já nemám na té druhé škole poradu se všemi pedagogy, ze druhého stupně jednou měsíčně a máme tam poradu školního poradenského pracoviště a pak třeba se s těmi učiteli potkávám jednotlivé. Ale není to tak, že bychom se všichni sešli a sedli a jakoby řešili, co je aktuální nebo případně nějaký problém. Tak tady je to vlastně úplně jinak, že fakt víme o tom, co se děje a informujeme se o tom, když se s nějakým dítětem řeší třeba nějaký jakoby větší problém, nebo nějaký jako nevím kázeňský problém nebo nějaký třeba konflikt vyhocenější, jakoby máme nějaký systém jak se o tom informujeme a všichni o tom vlastně ví a můžou si na to dávat větší pozor. Můžou tomu dítěti věnovat zvýšenou pozornost, když prostě se... a nebo, i když mu se třeba něco stalo, tak abychom věděli, jestli je v pohodě, není v pohodě. Ti pedagogové mě mnohem víc, oslovují sami. Tím, že hele máme tady – ať už na těch poradách nebo i mimo ty porady - mám tady prostě nějaké dítě, které by potřebovalo nějakou podporu a můžem se zkusit domluvit, jak to uděláme, nebo mnohem víc si třeba i sami říkají o nějaké preventivní programy. Jo, když vnímají, že v tom kolektivu se třeba děje něco, co by bylo fajn nějak s těma dětma otevřít a zpracovat, takže si mnohem víc říkají třeba o tu podporu, ať už pro ten kolektiv nebo pro jednotlivé děti. Na té státní škole musím víc oslovovat vlastně já je. Jsou tam učitelé, kteří třeba za mnou chodí sami, ale nemůžu říct, že by to bylo jako napříč celým učitelským sborem A s tím zbytkem vlastně já za nima chodím a ptám se, jestli je ve třídě všechno v pohodě. Říkám můžem se domluvit na nějakým programu a tady

vlastně se to děje mnohem víc jakoby oboustranně, protože to není tolik i na nějaké mojí aktivitě, ale je to. Je to nějaká oboustranná spolupráce? Udržím se prostě v nějakým povědomí.

RG: Jo a řeší s Váma třeba i nějaký osobní zakázky?

P: Osobní zakázky se mnou neřeší, občas se samozřejmě stane, že se někde potkáme a povídáme si i třeba nějaké osobní věci, ale není to tak, že by jako za mnou vyloženě přišli. Teďka potřebuji tady nevím... Něco se mi stalo v osobním životě, potřebuju nějak probrat, tak takhle jako cíleně úplně ne. Ale třeba nějaké jakoby pracovní věci typu.

“Já mám jako náročnou situaci ve třídě, potřebuju si ji nějak jako zpracovat”, tak to třeba jo a nebo i pokud by měli...No, já nevím mezi sebou třeba nějak jako, skoro jako v tom pedagogickém kolektivu něco, co by potřebovali s někým probrat. Jak toto se toho třeba jako chopit, aby to zvládli tak nějaká taková jakoby podpora a mezi kolegiální, tak na té úrovni taky.

RG: Máte nějakou roli v jako v metodickým vedení těch učitelů? Metodickým vedením jako didaktickým nebo nějaké třeba semináře mezi těma učitelama nebo supervize intervize u vás probíhají?

P: Zhruba jednou za měsíc se místo části porady věnujeme nějakému tématu, dejme tomu, rozvojovému. Pokud to téma s tím pedagogickým sborem nějak rezonuje, tak buď si to připraví nějaký jako interní člověk a nebo nějaký extremist a se na to pozve ať už v rámci... protože my nejsme jakoby izolovaná škola. Je to v rámci nějaké sítě škol, takže třeba i nějaká jako mezi školní podpora 1 za půl roku... je celý vlastně setkání všech škol, kde si můžem třeba mnohem víc sdílet nějaké svoje zkušenosti a tam zase probíhají nějaké třeba přednášky nebo workshopy. Takže je to vlastně...máme velkou podporu v to propojovat nějaké zkušenosti.

RG: Jo super, takže to zní vlastně, že třeba metodicky je tolik vést nemusíte, protože mají tu podporu v rámci té sítě.

P: Jo

RG: já bych se posunula ještě k rodičům, protože tam by mě moc zajímalo, s čím za vámi třeba chodí, nebo jak probíhá vaše spolupráce s nimi?

P: Rodiče chodí ať už tím, že třeba mají pocit, že by jejich dítě potřebovalo podporu v rámci třeba nějakých svých učebních dovednostech, tak to je jedna věc, nebo se chodí někdy poradit, jestli třeba to, co to dítě prožívá, jestli je to v pohodě, nebo jestli ještě mají nějak víc to řešit. Takže třeba jenom tak, jako že si přijdou pro radu, nebo o nějaké navázání spolupráce, či jako neví, jestli by to dítě chtělo. Ale že chtějí zjistit, co si o tom myslím. Jak by to případně mohlo vypadat, že to pak s tím dítětem třeba proberou? Někdy naopak ty rodiče oslovujeme spíš my s tím průvodcem, že máme pocit, že by to bylo vhodné. Nebo že by za to malé dítě mohli nějak jakoby nějakým způsobem prostě být přínosný, kdyby se na to zaměřilo? Takže třeba oslovíme ty rodiče, oni většinou s tím vlastně jakoby souhlasí sami. Nebo udělají třeba, protože některé děti můžou být víc ostýchavé, tak udělají třeba první krok za to dítě, že třeba napíšu řešíme tohle a tohle mohl by za váma prostě přijít, nebo pak se domluvíme, jestli já mám dítě vyhledat, nebo jestli přijde samo, jak to bude.

RG: A jak vnímáte vlastně jejich nějakou otevřenost vůči vám?

P: Zatím z mojí zkušenosti mám pocit, že jako v otevřenosti není problém, že jsou sdílní. Nemají problém něco řešit, i když třeba ten podnět, co vzejde z naší strany, takže jsou spíš otevření.

RG: Mají na vás nějaké specifické nároky nebo očekávání od vás? Co jste si třeba všimla?

P: Asi bych neřekla nic výrazného jako samozřejmě někdy třeba chtějí, aby se s tím dítětem jako pracovalo, tak jakoby přichází tedy s nějakou zakázkou, kterou já se vždycky snažím naplnit, ale to je asi přirozený. Ale že by měl nějaké vyloženě specifické nároky, to asi nevnímám.

RG: Jo v pohodě. A tak bych se možná ještě přesunula vlastně nějak obecně k vedení té školy. Rozumím zároveň, že je vedení jako na té vaší škole a že je vedení celý tý sítě, tak můžeme začít třeba jenom u vedení týchletý specifický školy. Jak probíhá vaše spolupráce s nimi?

P: Spolupráce s vedením, je blízka. Máme vlastně jednou týdně poradu s vedením, takže jenom jako já, kolegyně speciální pedagožka a vedení. Kde zase neřešíme třeba tolik ty konkrétní děti, ale spíš nějak jakoby obecnější principy a věci, které se v té napříč tou školou dějí. Oni se snaží být fakt jako v obraze dávat velkou podporu a vlastně všem těm pracovníkům... všimati si, co

se děje i třeba v tom jako kolektivu, pedagogickém a tak, a dávat jim jako nějakou podporu. A vlastně to řešíme třeba společně. A takže jednou týdně tak takovouhle poradou úzkou a pak vlastně máme tu celoškolní poradou, kde je vedení taky přítomno, takže tam se řeší trošku jiné věci. S tím, že když fakt třeba je potřeba něco se s vedením domluvíme na nějaké třeba aktivitě, která se bude dít, ať už mezi pedagogy nebo dětmi, tak samozřejmě pak to řešíme víc společně, aby měli přehled o tom, co se děje, jak to probíhá, jestli nepotřebujeme s něčím nějakou podporu. A vedení i chodí, jako že není, nejsou třeba zavřeni jenom v nějaké svojí jako kanceláři a nevěděli by co se na té škole děje. Jsou vlastně aktivní v tom, že se i projdou po té škole, jdou se podívat. Jdou se poptat vlastně, ať už nás tedy nebo, nebo těch jako průvodců/ pedagogů, takže, mají jako přehled a snaží se zároveň dávat podporu. Občas třeba vypomáhají i v rámci toho vyučování, protože třeba vedou nějaký projekt nebo jdou někam s dětmi, nebo se připojí někde na kruh.

RG: Mají na vás nějaký jako specifický zakázky? Jako od toho poradenského pracoviště.

RG: Jo mají spíš je to, ale řekla bych, abychom jakoby nebyli izolovaní a dívali se na ty věci nějak komplexně. Takže když ví, že se třeba v nějakém trojročí něco děje, čelí tam nějaké větší výzvě, nebo tak, tak to řešíme společně. My se snažíme hledat nějaké cesty, jak bychom je v tom mohli podpořit. Někdy v tom máme nějakou roli, někdy třeba větší, někdy menší, ale nějak se jakoby o těch věcech bavíme, aby to nebylo, že teda tak ti tam mají nějaký problém, tak průvodci, vyřešte si to, ale hledáme jakoby spolu cesty napříč tou školou. Aby to řešení třeba bylo co nejlepší, abychom našli prostě co nejlepší nějaký model a nebylo to nějak jako izolované.

RG: A tím, že vlastně ta škola je v nějaký síti ostatních škol, a to je možná jenom moje interpretace. Já jsem pochopila, že je napříč těma školama nějaká ještě jako vyšší, nějaký vyšší vedení. Nevím, jestli jsem to pochopila správně. Oni na vás mají nějaký zakázky, třeba mají nějaký... jakože jak oni přistupují k těm školním psychologům, nebo jak vnímáte vy, jejich zapojení se.

P: Nevím mě jako školní psycholožku, tak žádný specifický zakázky nemají ani s nimi nejsem v kontaktu, spíš to jde nějak hierarchicky nebo nějak jako sestupně, že se třeba setkávají s vedením těch škol různých a pak zase to vedení s námi... asi já nevím, jak ty jejich schůzky

probíhají, ale tak nějak si jako představuji, že se udržují v obrazu, jak to kde funguje, co, co se daří, co se nedaří a tak.

RG: Super.

P: Vlastně ani nevím jako dopodrobna, jak ten systém konkrétně vlastně přesně vypadá, protože to nebylo nějak jako náplň mojí práci.

RG: Tak to vůbec nevádí. Já právě jsem si nebyla jistá, jestli jako to ještě jde k vám nebo ne. Já mám ještě nějaký otázky, vy jste říkala, že se snažíte rozvíjet ty soft skills a že tam děláte nějaký preventivní programy? Můžete mi dát třeba nějaký příklad, jak to konkrétně děláte?

P: U malých máme nějaké programy zaměřené na poznávání emocí a práce s emocemi. Programy třeba na nějaké silné stránky, poznání svých silných stránek u starších dětí je to, takže tam je to vlastně víc zaměřené, možné na ty jako individuální děti nebo na nějaké jakoby potřeby a jaké mají potřeby ostatní. A u těch starších nebo vyšších ročníků, tak je to i víc na ten kolektiv. Jak spolu spolupracovat efektivně a jak se umět třeba navzájem ocenit. No a už je to víc vlastně ale zaměřené na na ten kolektiv jako takový u těch menších dětí tím, jak je vlastně vývojově, jsou jako víc sami za sebe, tak je to o něco víc, na nějaké svoje třeba sebepoznání a práci sám se sebou.

RG: Když jsme se bavili o tom kolektivu, tak mě napadlo, že jste říkala, že jsou to trojročí, že vlastně jsou třeba děti z první třídy ve stejné třídě s dětmi i ze třetí třídy. Tak, jaký vnímáte dopad na jejich vývoj z tohoto hlediska?

P: Jako u toho prvního trojročí je to trošku jiný než u těch dalších dvou. Oni tam výuku jsou fakt jako prvňáci spolu, druháci spolu, třetáci spolu s tím, že na některé části té výuky se můžou... jako je to takové polo prostupné, že si můžou, třeba když je někdo dál, tak může být ve třetáku třeba na matiku, nebo naopak, když někdo potřebuje ještě víc potrénovat, ty úplný základy, tak třeba může být s těma mladšíma dětma, ale není to, že by byly na třeba matematiku, všichni spolu tak není. U těch vyšších tříd, tak tam už je to pak rozděleno víc na skupiny, podle těch dovedností a tam už se víc prolínají. Ale taky to není, že by bylo celé trojročí na výuku společně dělí se na nějaký menší skupiny, aby tam byl jako prostor víc pro nějaký jako individuální přístup. Ale vývoj... To propojování na ty děti má za mě vliv velký, protože za

prvé se potkávají s dětmi, co jsou jako jiného věku, takže i nějak se můžu zaprvé od sebe, třeba učit navzájem, ale myslím si, že to je dobrý i na rozvoj třeba nějaké empatie nebo péče o ostatní. Třeba v rámci těch zájmových předmětů, tak tam může být deváťák s prvňákem tak nějaká jako výpomoc. Třeba tomu mladšímu podpora, nebo naopak i ten mladší se může chopit něčeho třeba nějaké organizace a ten starší mu v tom může jakoby dopomoc, ale je pak mnohem snazší i pro ty mladší se třeba v některých věcech rozvíjet, když tam mají podporu. A právě že to nemusí být pud jenom od těch jakoby pedagogů, ale když je to podpora od těch dětí navzájem, že si v tom jakoby pomáhají, tak takové jakoby to propojování má za mě velký smysl.

RG: Ještě mě napadá... Ohledně nějakého inkluzivního vzdělávání, tak jak vy vnímáte, že ta škola má dopad to? Jak přístup týhle inovativní školy přispívá k nějaký výpomoci těm dětem, které mají třeba nějaký specifické vzdělávací potřeby?

P: Jo děti se specifickými potřebami tady máme a snažíme se...protože oni občas k tomu mají rodiče takový sklon, když mají dítě se specifickou vzdělávací potřebou, tak je dát spíš do typu nějaké inovativní, alternativní školy, tak samozřejmě jako nejsme speciální škola. Nemůžeme tady mít plnou školu těchhle dětí s nějakými jako specifickými potřebami, ale máme je tady. Jsou normálně zapojení v kolektivu, tím, že je tady jako velký prostor na nějakou vlastní individualitu a respekt vůči ostatním, tak jsou normálně jakoby zapojení do těch kolektivů. Nevnímám, že by tam mezi nimi byly nějaký jako rozdíly, že by se na ty děti dívaly jako na někoho jinýho, nebo nějakýho jako zvláštního. Samozřejmě, někdy se stává, že třeba ty děti nemají takové dovednosti v té skupině, tak pak s některými třeba vznikají častěji nějaké konflikty, ale nějak se s tím prostě pracuje, aby to ten kolektiv zvládl, aby to zvládly ty děti samotný. A pak tady můžou být třeba děti, co mají nějaké výukové problémy nebo třeba nějaké dyslexie, dysgrafie, zhoršenou pozornost, tak... Pracuje se speciální pedagožkou spousta dětí a je tady prostě podpora v tom vzdělávání, aby nebyly třeba pozadu, co se týče toho učení.

RG: Jo super. To mi vlastně dalo teď docela myslím přehled o tom jako jak přistupujete k těmhle dětem i mě zaujalo to, jak jste říkala, že ty děti, ty rodiče dětí s těmi SVP mají tendence volit ty inovativní nebo alternativní školy. A mě by i zajímalo teď ke konci nějaký váš osobní pohled nebo vaše osobní zkušenost s takovouhle školou, jak to vnímáte jak? Má to pro vás nějaké specifické výhody či nevýhody?

P: Jo určitě to, že je tady vlastně velký prostor... že se třeba ta autonomie nepodporuje jenom u dětí, ale samozřejmě i u těch průvodců nebo zaměstnanců, tak je tady velký prostor na nějakou jako vlastní realizaci, vlastní nápady a je tady hodně jakoby mladý tým, což třeba vnímám na té druhé škole, že když jsou tam starší pedagogové, takže někteří taky můžou mít nějaké, třeba k tomu nevím, jestli předsudky, ale že ten jakoby postoj vůči němu může být o něco jiný než tedy mezi těmi, jakoby vesměs mladými lidmi, ale i lidi, co jsou třeba jako starší, tak jsou jako velmi otevření. Té spolupráci... mají v tom jako velkou důvěru, takže v tom je to fajn. Je to za mě jako dobrý tým, že ta škola není velká, takže můžu se opravdu znát se vším průvodci a se všemi dětmi. Takže ta spolupráce se pak prostě navazuje mnohem snáz. Je to jakoby tady, v tomhle mnohem snazší. Ale tím pádem bych řekla, mám tedy jakoby víc práce, takže je potřeba, aby si to člověk zvládl nějak zkorigovat, protože jsem tady na poloviční úvazek, což jako vlastně není mnoho těch 20 hodin, tak aby se ten objem dal nějak rozumně zvládnout. Na té druhé škole nemám až takový problém s časem, takže v tom vnímám rozdíl. Ale jinak jakoby i pro nějaký můj seberozvoj. Teda i na té druhé škole to já mám jako dobrou zkušenost obou škol tak je tady velký prostor pro nějaký seberozvoj. Podpora k tomu chodit na nějaké vzdělávání i třeba nějaká finanční nejen jako, takže mě tam pustí, ale že mi třeba nějaký kurz jsou ochotni i zaplatit. A já teda ráda pracuji s těmi dospělými, takže jako vnímám jako pozitivum, že tady můžu pracovat i s tím kolektivem těch dospělých nejen s tím dětským.

RG: Máte pocit, že nějak jako sama přispíváte vlastně k inovaci té školy jako školní psycholožka?

P: Myslím si, že tady pro to prostor určitě je, tím, že jsem v úzkém kontaktu s těmi pedagogy, tak bych řekla, že jestli to prostě tvoříte k nějaké jako spolupraci, takže jako do jisté míry určitě ano. Nevím, jak asi nejsem schopná úplně posoudit, tak moc velká je moje role na nějak jako inovativnosti té školy, ale je to nějaký komplexní systém, takže určitě jako všichni tady k tomu přispíváme.

RG: Super ty jo, děkuju. To jsou asi všechny otázky, co jsem měla předpřipravené. Je něco, na co jsem se ještě nezeptala? Nějaká oblast, kterou vnímáte jako důležitou, jakou byste chtěla třeba zmínit, nebo i ty oblasti, který jsme se bavili?

P: Přemýšlím, jestli ještě jako něco navíc, než co jsme už rozebírali. Jako za mě určitě důležité, vnímám to tady fakt jako ty funkční věci, že je to celý jako komplexní systém a taky se k tomu

tak přistupuje. Na ty státní škole je to víc izolovaný, bych řekla, i když samozřejmě to není jenom izolovaný, ale jako v tom porovnání je to izolovanější. A tady jakoby komplexnější práce všech. I ta škola jakoby nejede podle nějakýho dogmatu a systému, že by tak jela, ale prostě ty věci upravují na nějaké dobré praxe a zjistí, že něco funguje, nebo naopak nefunguje, tak se to nějak rozvíjí. Pro mě a vlastně celá ta škola se jakoby posouvá neustále a nějak se jakoby vyvíjí. Doufáme, že jako dobrým směrem snažíme se, aby to bylo dobrým směrem. Je jako skvělý, že je tady možnost pro nějakou změnu, když se prostě něco osvědčí, tak se nejede jako nutně podle starých jako kolejí, ale prostě se dělá nějaká změna, aby ten systém byl co nejfunkčnější tak, že vlastně snaží ty změny dělat a vlastně i jako nad tím všichni tak přemýšlejí, si myslím. Že se jako nejede furt podle nějakých osnov jako striktních a podle nějakých pravidel a nejsou ty děti dávány do škatulek. Je tady prostě fakt velký prostory pro nějaký rozvoj, ať u těch dětí nebo té školy jako takové.

Rozhovor 5

Fiktivní jméno: Tereza

RG: Potřebovala bych teda váš souhlas s tím, že to můžu nahrávat a že víte, že to pak bude anonymní.

P: Ano souhlasím.

RG: Děkuji, to je taková technicko organizační věc. Tak já jsem vlastně zmiňovala, že je to na téma těch inovativních škol, jak tomu rozumíte? Tomu tématu jako inovace ve školství nebo inovace obecně.

P: Já si myslím, že inovativní je v současné době jinej název pro za nás používaný termín alternativní škola, že to prostě nahradilo v podstatě to samé. Je to o tom, že to není běžný vzdělávací proud, že se nepracuje frontální výukou, že jsou tam nové metody práce a možná i osobnostně. Pedagogové jsou jinak založení a jinak vybírání a obecně asi ty metody, že jsou jiný. No a postupy a formy práce.

RG: A jak rozumíte tomu, že by mohl být nějak inovativní školní vzdělávací program?

P: Přemýšlím nad tím, jakým způsobem, jako v čem inovativní, protože myslím si, že spousta věcí, které se používají i na běžných školách, které nejsou takzvaně inovativní, tak je to tak se prostě používají inovativní metody. Takže pokud se budete ptát na inovativní přístupy v inovativních školách, nebo já nevím, jak to pojmenovat, ale určitě bych se dotkla tématu hodnocení. Tématu rozvíjení měkkých kompetencí u dětí než těch tvrdých. Určitě tam je to nějak o nějakým tvůrčím pojetí toho vzdělávání a upouštění od nějakého drilu spíš k nějaké seberealizaci, ale za nějakých podmínek jako není to neřízená seberealizace. Ta seberealizace by měla být tedy nějakým způsobem doprovázená a minimálně polo řízená, protože s tím mám teda taky bohaté zkušenosti. Tak se nám ten inovativní směr jako z nějaké demokracie mění v anarchii, a to taky asi není úplně v pořádku.

RG: K tomu se klidně pak jako taky vrátíme a jenom bych takhle ještě ze začátku ráda slyšela. Jak vy byste definovala tu školu, na které pracujete?

P: Je to škola, která je otevřená novým zkušenostem. A není předem definovaná, i když se o to v nějaké vizi snaží. Takže je to škola, která se bych řekla, stále tvoří a ještě není dotvořena. Je to škola, kam děti chodí a ani neví, že chodí. Do školy bych řekla. Je to škola, kde průvodci, nejsou tam pedagogové, nebo jsou to pedagogové, ale říká se jim průvodci a děti opravdu doprovází v tom učení. Někteří nemají ani pedagogické vzdělání. Jak bych jí ještě definovala? Je to škola, která není ohraničená zvoněním je ohraničená spíš nějakou naplánovanou prací. Je to škola, kde se nesoutěží, což bylo pro mě hodně těžké, protože já tu rivalitu považuju... že vedle kooperace patří i rivalita. A ta rivalita je skoro teda zakázané slovo. Takže musím říct, že ne úplně se všemi principy té školy, ve které já pracuju, tak se ztotožňuju, ale chtěla jste, abych ji charakterizovala, tak ji charakterizuju.

RG: Já jsem za to moc právě ráda i za nějaký kritický pohled. A vy jste zmiňovala, že hodně těch pedagogů nemá pedagogické vzdělání a trochu jsem z toho vycítila nějakou jako nespokojenost, ale možná je to moje interpretace.

P: No já nevím, já si totiž nejsem jistá. Já si myslím, že jsou tady dvě věci. Máme nějaký zákon a podle toho zákona samozřejmě pedagogové nebo učitelé by měli mít pedagogické vzdělání na běžných školách. Je to úplně standardní, mít ho minimálně zahájený. Já to tady nebudu citovat, tu legislativu jako takovou, nicméně na těchto školách právě jako dost těch průvodců to pedagogické vzdělání nemá. Někdy mi to nepřijde, že to je až úplně na škodu, protože si

myslím, že mají něco jiného, nějaké know how nějaký způsob, jakým způsobem s tím zacházet. Ale někdy si myslím, že to je prostě špatně to, jakým způsobem to ale dělají a obhájí před inspekcí. Já vlastně nevím, jestli mi rozumíte, já fakt nevím, jak to jako jak to, že jim to projde, protože oni jako nemají tu výtku. V tom nevím, prostě jako nevidím do toho, ale prostě je to fakt, že nemaj pedagogické vzdělání a všichni oni ne úplně všichni, ale...

RG: Ono to ani není tolik k tématu, spíš mě to tak zaujalo, protože tím způsobem jako jak jste to řekla, tak tak jsem chtěla tím, jak to vlastně budu přepisovat, tak tam není jako slyšet váš tón hlasu nebo.

P: Rozumím, rozumím. Rozumím tak, abyste věděla, jak s tou informací zacházet. No já to ještě doplním o jednu věc. Já jsem takhle na... to je to, co mě možná budete potom ptát. Jak dlouho na té škole jsem, ale já jsem tam vlastně teď kon druhým školním rokem, ale já jsem předtím čtyři školní roky byla na stejném typu školy, ale v Praze a jedné pražské a tam vlastně jsem se setkala s tím, že když šli na výběrové řízení noví průvodci, tak oni cíleně odmítali právě pedagogy. Ti, kteří už měli pedagogickou praxi odmítali z toho důvodu, že se báli, aby jim tam nezaváděli nějaké metody, formy práce, které by si přinesly z toho běžného školství. Jo, že to byla taková preventivní záležitost a asi možná proto tam byl ten potom, protože já jsem pak měla pocit, že někdy to bylo vlastně na škodu, že naopak by je mohli obohatit vlastně a oni se jenom báli toho, aby nesklouzli právě k tomu... No k té frontální výuce třeba nebo k nějakému tomu drilu, nebo k těm prostě metodám, které se běžně používají.

RG: No chápu a jsem vděčná i za upřímnost. Myslím, že to pak jako nabízí autentický pohled na na celý to téma. A vy jste teda říkala, že dva roky už jste tady a čtyři roky předtím jste byla na tom stejném typu školy v Praze A celkově jste v praxi kolik let? Jestli se smím zeptat.

P: 22 let asi no. Já jsem začínala jako školní psycholožka na běžné základní škole, souběžně s tím jsem ale pracovala v pedagogicko psychologické poradně, protože tam jsem potřebovala... Já jsem zjistila, že nemůžu být sám voják v poli jen jako školní psycholog, že pro mě pedagogové vlastně ať jsou jakoby v tom kolektivu partneři tak nejsou pro mě partneři v té profesi jako takové a tenkrát to bylo, že jsem tam byla jenom psycholog. Nebyl tam třeba školní speciální pedagog.

Tak tak to bylo takový těžký, že jsem tam byla sama a hrozně jsem potřebovala nějakým způsobem to ukotvení jak metodický, tak to kolegiální a i v té diagnostice a podobně. Takže

jako začínající jsem nastoupila zároveň v té pedagogicko psychologické poradně. A to si myslím, že to mě jako vlastně provází do dneška, že mě to hrozně jako vyhovovalo tohleto propojení. Takže v současné době to mám úplně stejně. Jsem pořád školní psycholog, tentokrát na té inovativní škole nejmenované, nicméně k tomu mám úvazek ve speciálně pedagogickém centru. No a tohle všechno probíhá od roku 2001. Takže vlastně 23 let. Už no vlastně no, takže dlouholetá zkušenost na různých školách i v jiném zařízení.

RG: Máte k tomu nějaký výcvik, třeba terapeutický nebo...?

P: Ne. Ne já ne, já jsem začala SUR a já jsem ho nedokončila. Mám videotrénink interakcí jako výcvik mám. Já jsem dělala v poradně okresního metodika prevence, takže mám praxi. Mám vlastně uznanou odbornou způsobilost adiktologa vlastně pod ministerstvem zdravotnictví, což nebyl výcvik, ale to byla praxe v oboru a oni mi to pak vlastně na základě splněných hodin nebo já nevím, čeho na základě té praxe mi uznali tu odbornou způsobilost tohoto jsem dělala i toho okresního metodika prevence A ve školství... já vlastně nevím, co ještě... mám spoustu jako různých školení, které jako souvisí s tou prací, ale není to terapeutický.

RG: Jo chápu super. Myslím, že mám jako trošku představu a zatím to asi jako stačí nepotřebuju, abyste mi to vyjmenovávala. Nechci vás tím zatěžovat.

P: Vůbec, jako se zeptejte, co potřebujete?

RG: Já bych se posunula k nějakým těm otázkami, co jsem vám poslala, myslím, vy jste mi trošku definovala teda tu školu. To co je to inovativní prostředí. Jaká je vaše role v tom v té inovativní škole? Co vlastně vy tam děláte? Co se od vás očekává?

P: No tak jsem tam na pozici školní psycholog. Jako školní psycholog, ale bych řekla, že ty moje kompetence se trochu posouvají a nemám tam třeba svoji pracovnu. Vůbec máme tam, máme tam nějaké místnosti, které se jmenují hovorňy nebo jsou tam lehátka a také jako různé místnosti odpočívárna. Ale moje práce je, že já se tam pohybuju mezi těmi dětmi. Já můžu kdykoliv přijít do třídy, oni na to nereagují nějak oni obecně jsou tam tak nastavený, že ta třída, tak jako si různě lidi procházejí, odcházejí tam, jako je to už vlastně ani neruší a je to takové velmi komorní. Ono je to malá škola. Tam je já nevím kolik, je tam 76 dětí. Celkem snad teďkon aktuálně tenhle školní rok, takže ta škola je docela malá, všichni se tam znají, všichni si tykají

a oslovují se křestním jménem a takže tak moje úloha je, že tam přijdu do té třídy, že ty děti samy za mnou chodí, že by něco potřebovaly probrat. Vždycky si mě někam odtáhnou, tam to se mnou probírají. Ze strany těch dětí bych řekla, že ty zakázky jsou úplně nejčastější. Třeba v porovnání s tou běžnou školou, kde jsem pracovala tolik nebylo, tam to bylo spíš obráceně, že učitelé je nasměrovali “a teď si dojdí promluvit s psychologkou, nebo teď zasáhne psycholog”. Když to tady ta iniciativa jde hodně jako ze strany těch dětí a řeší fakt jako témata, já bych řekla, až jako až skoro někdy až dospělácká témata hodně vztahová a skoro vůbec ne, to není o výuce nebo o učení, nebo o školních výsledcích. To se mi ještě snad nestalo za tu dobu, co tady působím, ale spíš jsou to ty vztahové záležitosti, nebo jak navázat kontakt, jakým způsobem vyřešit, aby mi někdo něco nedělal, tak to jsou ty zakázky ze strany dětí, k těm se dostávám, takže oni by prostě... mám i email, protože já tam jsem jenom jeden den v týdnu, takže v tom mezidobí mi můžou kdykoliv napsat a já v podstatě přes s nima komunikuju buď takhle přes meet, nebo i mimo tu teda mojí pracovní dobu tam nebo přes SMS. I přes chat různý máme i skupinku nějakou nebo si utvoříme skupinku. Když to řešíme ve skupině. No ty jsou zakázky ze strany, teda těch dětí. A pak jsou zakázky ze strany těch pedagogů, a to taky může přijít. Vlastně buď protože ty děti za mnou nechtějí přijít sami a že takhle to chtějí zprostředkovat a nebo si vyloženě objednájí třeba sociometrie ve třídě, nebo nějakou práci se třídou, ale tam už na to navazuje. Oni tam mají školního metodika prevence, takže většinou s ním se spojím a on potom pokračuje, protože ten je tam každý den a může tam dělat pravidelné programy, takže je tak jako trochu takovou supervizi mu dělám a pak jsou tam průvodkyně, který mají vystudovanou speciální pedagogiku a vlastně naplňují tam obsah programů předmětu speciálně pedagogické péče a jsou to bych řekla začínající speciální pedagožky nebo začínající průvodkyněmi - jsou tam na pozici průvodkyně - tak je taky metodicky vedu. Pomáhám jim připravovat se na ten předmět, pomáhám jim s pomůckami, pomáhám, vedu, vlastně je v rámci dlouhodobé práce s těmi dětmi, protože já to jako sama nedokážu tam udělat.

RG: A ty preventivní programy a tak to spíše necháváte na tom metodikovi? Nevím, jestli jako nejsou nějaký témata, který si řeknete, tohle je jako spíš jako udělám já. Tohle nechám na něm.

P: No já když je to nějaká kolektivní záležitost, nebo třeba třídní že, tam tak já opravdu to zahájím sama tou sociometrie. Já si to sama ráda zmapuju, nebo já si myslím, že to je v pořádku, že si to sama zmapuju a na základě toho třeba udělám jeden blok nějakýho programu, kde je se mnou ten metodik prevence a pak se domluvíme na pokračování, protože tím jedním to teprv začíná a mělo by to pokračovat dál a to už potom on jako s tím pracuje sám, ale samozřejmě já

mu pořád radím, máme nějaký společný sdílený prostor, kde si dáváme zpětné vazby a on mě přizve, když třeba se něco stane, nebo když je potřeba nějakým způsobem ještě zasáhnout. A nebo si přijdou někdy ty děti, že třeba už nechtějí, že by mě tam potřebovali na nějaké, na tom dalším setkání, tak tam prostě přijdu. No, takže to funguje, ale jako tam hodně přebírá ty kompetence ten školní metodik někdy ve spojení s výchovným poradcem nebo výchovnou poradkyní.

RG: Jaké to nejčastěji bývají témata?

P: No opravdu úplně nejčastěji jsou to ty vztahy, to je asi na prvním místě a pak jakým způsobem se řeší, že jsou to hodně přes samozřejmě ty mobily nebo přes sociální sítě pomluvy nebo nějaké narážky nějaké no, asi to je úplně nejčastější. No to, co se tam řeší pořád dokola takovýchle věcí.

RG: Když se vlastně už bavíme o těch třídách a těch skupinách v těch třídách, já vím, že vy máte trojročí, nebo minimálně ty ostatní školy mají trojročí, ale...

P: To je jako hrozně různý zrovna teď kon tam trojročí není. Minulý rok byla první až třetí třída spojená, ale to znamenalo, že tam bylo snad devět dětí. Jo i tak, když byly spojený, letos už přibyly další prvňáčci a takže jsou prvňáci, druháci, třetíáci a pak čtvrtá, pátá a šestá a sedmá a oni dál už nejsou zatím oni osmáky deváťáky nemaj, takže dvojročí letos je to nejvíce dvojročí s tím, že teda ty prvňáčci jsou oddělení. To se ukázalo jako prostě nutnost.

RG: No to by mě možná i zajímalo, jako jak se vyhodnotilo, že je nutný teda oddělit ty prvňáčky?

P: Byla to hodně moje iniciativa v tom ale nebylo to, že já bych o tom rozhodla, ale tam se ukázalo, protože se opravdu vychází hodně z toho, že ty děti si dojdou sami k tomu, že se chtějí něco naučit, jenomže u těch prvňáčků se ukázalo, že to tak prostě není. Možná když tam přišli děti, už odněkud s nějakou zkušeností už uměly číst a psát. Tak pak to bylo fajn, že ten tlak nebyl takový na ně jako třeba na té předchozí škole. Nicméně u těch prvňáčků, kteří nemají vůbec žádný návyk, ještě tak bylo potřeba je daleko víc vést a daleko víc opravdu... hlavně jde o to se bavit o čtení, psaní, počítání a tam vyžadovali úplně jinou péči než potom druháčci, kteří už byli víc samostatní a mohli si už něco přečíst. Mohli si už něco doplnit a oni ono se to tlouklo

strašně moc se to v té třídě tlouklo, protože ty prvňáčci prostě nebyli schopní pracovat samostatně, ještě když třeba se pracovalo s druháka zrovna jo, kdežto druháci a třetáci ty už byly kompatibilnější. Tam už to docela jako funguje, takže i tak si je prostě na to čtení psaní, i když byly spojený, tak oni jsou tam vždycky dvě průvodkyně v té třídě, tak si je jedna odváděla ty prvňáčky a vyloženě to čtení psaní dělali zvlášť. Jakože pak vlastně stejně to bylo oddělený. Tomu, že tam ty prostory to dovolily tak si to mohli takto jako udělat. Tam je hodně velká volnost pro ty průvodce si zkonstruovat jakoby tu výuku, jak oni potřebují, i když jako samozřejmě rámcový vzdělávací program by měly naplňovat a oni ho nějak naplňují. Tedy ale opravdu si to dělají hodně po svém. Taky hodně záleží na těch lidech, co to tam vedou a jaký lidi vyberou do týmu.

RG: Když už to zmiňujete... jak probíhá vaše spolupráce s tím vedením? Jak tam vnímáte ten vztah?

P: No je to úplně skvělý. Mě se mě se strašně líbí a tomu musím jako říct, že to je úplně jako možná... To je ta inovace, na kterou jsem na začátku zapomněla. A protože já jedním i v rámci toho SPC, tak fakt často se školami velmi často vyjednávám podpůrná opatření. To je jiný než u nás. Já musím říct, že tady v této škole to funguje tak, že oni prostě mi neřeknou, na to nemáme čas, nebo kdy to máme stihnout, to se nám do výuky nevejde. Jo že opravdu oni prostě když mají problém, tak přijdou, zeptají se a hledají řešení a myslím si, že jsou velmi pokorní a otevření tomu nějakým způsobem to prostě najít, najít tu cestu, jo, mám pocit, jako že, že tam je, tam je jako snaha, nebo touha, nebo já nevím, jak to pojmenovat.

Prostě ochota přijmout, že něco budu dělat jinak, aby to líp fungovalo. Jo ještě nemají vytvořený nějaký svoje koleje, ve kterých jedou a hledají tu cestu, což je někdy na škodu, protože samozřejmě v tom někdy tápou a šlápou i vedle. Ale ve velké míře bych řekla, že jako je to právě super, protože oni opravdu okamžitě tam se prostě něco stane a oni zjistí, že to je problém – okamžitě to řeší a do týdne prostě ten problém je v podstatě vyřešený, jo, protože oni už si seženou jako oni udělají opatření. Jo, netrvá to dlouho, je to rychlé, je to efektivní a celou dobu otevřený, prostě. To tu teda vnímám, že to přináší velké výhody, obzvlášť pro děti, který mají třeba nějaký specifický vzdělávací problémy. Nemusí se čekat na podpůrné opatření číslo X a rovnou se to může nějak řešit. No, hlavně to je taky ještě potřeba říct. Ono vlastně v tomto typu škol není běžný vzorek populace. Už jenom to, kdo vlastně do tohoto typu školy přijde, kdo tam je, to zaprvé. Je to soukromé, takže už to nějakým způsobem limituje některé rodiče. Tam své dítě přihlásit... pak nějakým způsobem v rodičích tenhle typ školy vyvolává takovou

nějakou představu, že se jedná o nějakou speciální školu, která zrovna bude těm jejím dětem vyhovovat ve smyslu – nemyslím speciální, jako že by to byly děti s nějakým postižením, ale speciálním, že je, že takhle, kdo se tam kumuluje. Kumulují se tam děti, které na běžném prostě typu škol nějakým způsobem selhávaly, buď tam selhávaly, protože třeba například oni byli šikanováni, nebo naopak oni byli těmi agresory a ty školy je prostě tak trochu jakoby vyštípali, nebo jsou to děti rodičů, kteří sami mají nějakou neblahou zkušenost právě s tím běžným vzdělávacím proudem a už to nechtěli pro svoje děti, nebo jsou to rodiče, kteří mají pocit, že se jedná o nějakou elitní školu, což není úplně pravda, tedy jako to není elitní. Je to prostě jenom jiný typ přístupu k tomu vzdělávání a už jenom tohle samo o sobě vlastně ten vzorek... prostě říkám, není to běžná populace tam, co dítě, tak to individualita. Já vím, že se to říká o všech dětech, ale jsou takové děti, které ať dáte do jakékoliv školy, tak oni vlastně všude nějakým způsobem projdou bez nějaké újmy, ale tady jako to takhle není tady jsou prostě děti, které prostě nějakým způsobem vždycky někde vybočovaly. Ve většině případů samozřejmě, najde se tam pár takových, kteří jsou úplně běžný děti, takový, který jakoby jsou taky všude, ale řekla bych, že jsou to fakt velké individuality. Obrovský rozdíl je mezi těmi dětmi. Takže říkám to zmateně, ale já nevím, jak to mám jako přiblížit tomu, že to prostě není... že i ten vzorek těch dětí není prostě běžný. Kdybychom se podívali na Gaussovu křivku, tak určitě by to nebylo to normální rozložení. Jako to je velmi negativní sdělení, teda negativní neutrální sdělení. Jo, já to nemyslím ani negativně, ani pozitivně, ale jenom tím chci popsat, že když pak s těmi dětmi se pracuje, tak tam každé dítě opravdu potřebuje nějakou péči. Není to, že jsou tam děti, které tam jdou s davem, to prostě to je takový... takových dětí, je tam minimum takové ty šedé myšky, kterým si žijou v té sociometrie označíme jako šedé myšky, ty tam skoro nejsou ono, každé to dítě prostě fakt je jako velmi jedinečné.

RG: Jak vy jako školní psycholožka se vypořádáváte s touhle individualitou těch různých dětí? Já mám takovou představu, že tam toho musí být hrozně moc.

P: A to mě právě baví. Jo, to je právě to, co to, co to mě strašně baví, že ty děti prostě jsou každý úplně jiný. A ještě mě baví, jak řeší ty vztahy, že oni spolu musí vycházet, i když jsou každé úplně jinej. To je právě na tom jako osvěžující a úplně jiný než třeba, když jsem působila na té běžné škole. No kde se jede takovej ten střední proud, a to tady prostě nenajdete. Navíc mnoho dětí jsem znala, ještě když chodili na běžnou školu. Díky tomu, že to byli naši klienti, třeba v SPC a přešli teďkon sem a já vidím, jak oni ožili, jak prostě ten tlak, kterej na ně byl. To je, že umí teďkon daleko hůř psát a číst a počítat, ale jako hrozně se zklidnili. Jako najednou

jsou prostě veselejší, jsou prostě takový a řekla bych, že mají i chuť se třeba něco učit, ale prostě jinak ne. Tím drilem, ale jinak. Takže pak je otázka, co je vlastně důležité, jestli to, že už umí číst v prvním pololetí první třídy, a nebo to, že prostě teda holt začne číst třeba až ve třetí třídě, ale bude to dítě spokojený, že jo? A šťastný. Myslím, že to je jako úplně krásný nastínění jako prostě výhod těchto typů škol. Že se to dá, vnímám to, že se to dá vnímat jako ambivalentně. Jo to dítě třeba bude trochu víc objektivně pozadu. A zároveň bude šťastnější třeba.

RG: No a když třeba ty děti chtějí přestoupit na na školu, která je třeba běžná, třeba na nějaký gymnázium, nebo jak se to tam? Spojuje tahleta potřeba toho běžného školství s tím, jak vy tam máte ten přístup?

P: Já to nemůžu moc porovnat vlastně na téhle škole, protože nevím, jestli vlastně někdo vůbec odešel na víceleté gymnázium. To by byla jediná možnost, protože devátáky tady ještě nemáme jo, takže tady ale můžu teda z té předchozí školy, kde jsem teda působila delší dobu. Když jsem tam nastupovala, tak měli taky nejstarší šestáky, ale zažila jsem samozřejmě ty devátáky a musím říct, že oni opravdu v osmičce a v devítce velmi intenzivně pracovali v češtině a v matice opravdu najednou nastavili podmínky bych řekla klasické školy, kdy prostě trošičku ten drill tam zavedli a začali dělat testy a začali je připravovat na ty přijímačky. Oni, ale oni fakt měli jinej jako přístup úplně ty lidi nebo ty děti, které vycházely, tak byly úžasný ve smyslu, že dokázali zpracovat prezentaci, uměli si vytáhnout podstatné důležité věci. Uměli dobře argumentovat, měli fakt jako spoustu plusů, ale pak já jsem vedla právě jedné holčiny tam nějakou práci, takovou, oni tam měli výstupní takové práce je něco, jako jsou já nevím bakalářské práce, tak oni měli nebo maturitní práce, tak oni měli taky výstupní práce říkali tomu ročníková práce a oni tam, takže jsem ji vedla docela na těžké téma to bylo, trauma v dětském věku dětské, teda jako docela těžké téma, udělala dotazníky. Krásně to zpracovala, připravila prezentaci, ale v té prezentaci bylo takových gramatických chyb jako tak jako na to, že to byla velmi inteligentní, zdatná a šikovná holčička, že to přesně ukázalo to, co jako ty děti jako fakt umí a kde mají teda velký rezervy. Jo, takže potom teda jako bojovala s tou gramatikou, a to teda jako pečlivě si docvičovala, protože tam se bála, že pak jako bude mít problém právě při maturitě, no teda při přijímacích zkouškách, že tam něco, i když ono ty dnešní jako zkoušky, že jo ty Cermat jsou zatrhávací z češtiny a maximálně tam doplňovala slov. Tam jako já si myslím, že se nepíše slohové cvičení, ne už dneska. Myslím, že. Ne ani nevím, asi ne. Já myslím, že se to vlastně ani jakoby neprojeví u těch přijímaček. A jestli to, spíš se to projeví až na té střední škole, a to já vlastně pak nevím, jak dopadli, nicméně hodně jich odešlo na

umělecké školy hodně těch dětí šlo prostě na to, jak se to jmenuje Michael, nebo na nebo na střední školu nebo na no prostě na nějaký školy, kde se dělají talentovky a kde se nedělají ty klasické přijímačky a na základě těch talentovek už je přijmout. Takže oni jakoby tu úspěšnost, kam se dostat měli, no. Ale zase byly to děti, které neprošly devět let touhle školou. Oni přišli, že jo oni... ta škola tak dlouho, není tak stará, takže oni předtím ty zkušenosti měli jako z jiné školy. Vlastně to není úplně objektivní výstup. No.

RG: Ono to asi jako nemusí být objektivní, no spíš mě jako i zajímalo jako váš pohled na to, co je. Moc se mi líbila ta ilustrace tý prezentace tý holčiny. Myslím, že to dobře jako charakterizuje to, jak vlastně ty děti z takových škol vystupují možná. Nevím, jestli to bylo už tady a jestli jsme probírali vaši spolupráci s učiteli, protože vy jste mluvila trošku o tom, jak vy pracujete s těma speciálníma pedagožkami a tím metodikem prevence, tak by mě ještě zajímala vaše spolupráce s těmi průvodci.

P: Jo ono vzhledem k tomu, že je to malá škola, tak ono už jich tam tolik víc není, protože někdo je průvodce a k tomu je výchovný poradce, průvodce metodik prevence, speciální pedagožky a zbejvaj nám tam možná dvě tři, které nemají tuhle pozici, nicméně tam ta spolupráce je úplně, prostě já... Já bych řekla, že nemůže být užší jo, že tam opravdu je to tak napojený, že? Já mám s nima nasdílený všechny informace, které mají. Oni mají takzvané tripartity, oni nemají třídní schůzky jako hromadné, nebo tak ale dělají. To znamená, že s každým dítětem se pravidelně a docela často. Já tuším, že je to jednou za dva měsíce potkávají s rodiči a s tím dítětem a něco probírají a vždycky buď jsem přizvaná k té tripartitě, někdy když jako se předpokládá, že se bude řešit nějaké téma, u kterého by bylo potřeba moji přítomnost a nebo si to sami vyžádají buď děti nebo rodiče. To i ti průvodci a pokud tam nejsem přítomná, tak oni to zapisují a já to prostě mám nasdílené a vidím to. Takže já, když potom individuálně s tím dítětem pracuji a vím, že řeší nějaký problém, protože za mnou třeba přijde a chce to se mnou probrat, tak já si projedu všechny ty setkání, které proběhly. Všechno. co ti průvodci udělali, nebo neudělali, na čem se dohodli a jsem jakoby připravená na tu práci s tím dítětem. Takže já si myslím, že ta propojenost...já jsem se hrozně toho totiž bála, když tam budu jeden den v týdnu, že budu úplně vytržená jako z kontextu té školy, ale já mám pocit, že vlastně o všem vím, nebo jo, nebo že o hodně věcech vím, a když to nevím, tak se to co nejdřív dozvím. To prostě to tak jako funguje. Takže a ty děti, a to si myslím, že je fajn i pro ty děti, že ví, že tam jako nic se neututlá nebo, jo takový trochu to popírá i ten prostor pro nějakou třeba šikanu nebo pro něco. Samozřejmě taky se tam objevují nějaké náznaky, ale velmi rychle to, jakoby

vlastně vždycky praskne, protože ten prostor je tak hrozně propustný a oni fakt se vůbec nebojí nic říct ty děti oni řeknou i to, co jako nevědí a to, co si myslí to, jakou mají náladu a jsou takový hodně. Oni jsou až moc někde. Někdy si říkám, že jsou to až jako emocionální jako bomby, který tam praskají každou chvíli, ale vlastně díky tomu vlastně je to hned řečený, nebo hned. Je to vidět, že jo, to co to, co se tam děje.

RG: Mají ti učitelé na vás nějaký zakázky? A vím, že jste říkali, že třeba, když mají nějaký problém s dítětem, tak vám ho třeba pošlou, nebo ho doporučí. Řeší třeba i nějaký jako osobní záležitosti s vámi?

P: Osobní ne, ale spíš jakoby profesní bych řekla než jako úplně osobní. Samozřejmě, já se s některými znám, jako osobně jsme třeba kamarádi, už jsme byli ještě předtím, než jsme tam začali pracovat, tak ale je to jako tam neřešíme, nebo nemám... Potom tam na to není moc ten prostor, když sem tam jo. Abych si s ním dala... s nima dala kafičko a poví, když už, tak si dám kafičko, ale povídáme si o dětech, nebo o práci. Teď tam mám těhotnou a vůbec jsem se jí nemohla zeptat na na miminko. Musela jsem počkat, až jako bude mimo školu, protože tam nebyl prostor prostě.

RG: A tak teda když jdou za váma jako s profesní zakázkou, vy je nějak vedete metodicky, jak to funguje?

P: Ano pomáhám, já třeba příklad řeknu, jestli teda je to to, na co se ptáte. Byl tam chlapec, který byl velmi demotivovaný. Velmi byl takový jako oni, tím, jak tam mají ta pravidla, taková jako trochu rozvolněná. Tak on je trochu zneužíval. To znamená, když je třeba, jsou ve třídě a jemu se tam nechce být, tak může tu třídu opustit. Může si třeba vzít knihu nebo něco, zalézt si do koutku a číst si jo bez nějakého postihu. A to no a tento chlapec si to jako začal velmi využívat až zneužívat a oni nemají domácí úkoly. Ty tam prostě se nevedou, takže ani jako žádnou práci jako doma nemusel odvádět ve škole taky úplně neplnil tak, jak měl a oni vůbec nevěděli, co mají dělat s tou jeho jakoby nechutí vůbec. Jakkoliv se zapojovat do tý školní práce. V rámci tripartity s rodiči se snažili něco vymyslet, nic se jim nepovedlo rodiče říkali, je to asi třináctiletý chlapec, jenom abychom se ještě zasadili. V kontextu puberty a navíc on byl našťvaný na to, protože oni se tenhle školní rok rozdělili. Třídy zase jinak a byli on a ti kamarády, který měl loni ve třídě, tak on je tam teďko neměl, takže i to byla taková trochu jeho revolta. No a vymysleli na tripartitě, že se bude scházet pravidelně se mnou taková jako

zakázka. A já říkám, tak to je teda prima, tak něco budeme muset vymyslet, a to jako jeho bavilo, protože on jako... pravidlo se změnilo v tom, že když se mu nebude líbit jako v té třídě, může odejít, ale musí odejít za mnou. Musí čas trávit nějak se mnou, což se teda dělo. A já jsem chtěla vymyslet nějaký program, aby teda ho to bavilo, ale hlavně byl můj cíl udělat cokoli, jenom ho získat pro spolupráci, aby na to měl nějaký svůj zájem a jeho hrozně baví cestování. Baví ho hrozně moc, má angličtinu, on je z jazykového prostředí, takže velmi dobře umí anglicky, ale má středně těžkou vývojovou dysfázii, takže mám to úplně jako neuplatní v tom výukovém slova smyslu, ale prostě jako ten jazyk umí, rozumí. No a tak jsem vymyslela a řekla jsem mu to jako velkej plán, že budem vyrábět vlajky zemí nebo mi je bude vždycky naposílat. Rozdělíme si to podle kontinentů a vyrobíme nějaký kartičky a z druhé strany budem psát nějaký informace o těch zemích, a to hrozně zaujalo, protože on jako se v tom cítí velmi silný. Na rozdíl ode mě, já jsem v tom velmi slabá, což jako bylo vlastně dobře, že cítil, že má navrch nade mnou v tomhle, protože to ho úplně jako nabudilo na tu spolupráci a opravdu začali jsme tvořit ty kartičky. Já jsem to pak jako jenom musela dotáhnout, že to nebyl schopnej to dotáhnout, že jsem tu kartičku skutečně o ty kartičky skutečně fyzicky přinesla vytištěný, zalaminovaný tak jak on mi je naposílal. On mi ještě musel korigovat tam schválně. Třeba dělala jsem chyby jsem napsala špatný hlavní města, nebo něco mi to jako opravoval, a tak a on z toho měl fakt velikou radost. No a pak právě když se mě ptali průvodci, co s tím, jak to můžem, tak jsem říkala, tak zrovna si ty kartičky vemte, vemte to do výuky a prostě zařad'te to, jak do výuky angličtiny a tak do výuky, třeba oni tam nemají zeměpis nebo tak oni to tam mají jinak pojmenované předměty, které jsou prostě přírodověda, fyzika, chemie a tak dále. Takže ať si to vezmou do toho předmětu. No a oni vlastně tohle využili a tím, jak jako on měl pocit, že to je něco jiného, něco, co on vytvořil, něco, v čem je dobrý, tak díky tomu se jim je podařilo nějakým způsobem zapojit zase do té školní práce a on začal fungovat i na jiných úkolech. Takže oni pak to začali rozvíjet, že pak se dělali ještě mapy a v různých zemích se zjišťovali, zda zapojili to i do toho, jakoby dějepisu.

RG: Děláte s nima třeba nějaký supervize nebo intervize, něco takovýho?

P: Teďkon intervize nedělám, ale dělala jsem je. Teďko nebyl prostor. Teďkon tam máme předškoláčky nový a připravuje se přípravná třída a tak dále. Ale jinak jsem intervize dělala a asi je zase budu dělat, kdy dopředu vlastně oni si promyslí, koho prostě probíráme tam děti, no jednoduše řečeno, probíráme nějaké starosti, ale ono se ukazuje, že ty problémy jsou napříč jednotlivými třídami dost podobné vesměs a někdy spolu souvisí, protože oni ty třídy nejsou

pevně ohraničené, oni se prolínají. Oni mají prostor, kde vlastně napříč ročníkama jsou v různých skupinách projektových a takže oni se vlastně ty i když se probírá konkrétní dítě, tak to souvisí s nějakým jiným konkrétním dítětem napříč ročníkama. Takže ono to je takový, ale vždycky se jako vybere jeden problém nebo dva problémy, protože víc se toho nestihne a já jim dělám, není to supervize, je to spíš intervize, nějaký sdílení a vymýšlení co s tím.

RG: A je z vaší strany nějaká péče o duševní zdraví těch průvodců?

P: Tak krom toho kafe tak já jako o jejich duševní zdraví opravdu asi jinak nepečuju, nebo nemám pocit. Jako takhle úplně cíleně ne, že bych měla nějak, jako že bych takhle pro ně dělala. Já si myslím, že na to fakt není ani už prostor. No chuť by byla, ale jako je pravda, že se s nima účastním různých akcí, když mají, když jedou do domova důchodců... ne úplně všech, ale oni mají každou chvíli nějakou akci, někde že jedou do domova důchodců a dělají tam pro ně nějaký program, že vybírají peníze na nějaké zvířátko v zoologické chodí mezi lidma, chodí do organizací, a tak. Tak jako chodíme společně, ale to není péče o duševní zdraví průvodce to je prostě jenom další aktivita.

RG: No my jsme se teda už bavili, teda o těch průvodcích. Dostali jsme se i k dětem a k jejich zakázkám. O vedení jste mi taky říkala.

P: Jenom potřebuju říct, že tady je hodně to jakoby, no když tam přijde člověk z venku, tak neví, kdo je vedení. Já jsem tam dokonce s SPC, my jsme tam byli na metodický návštěvy s kolegyní a ona za celou tu metodickou návštěvu nepoznala, kdo teda je tam ředitelka. Prostě nepoznala, protože ona tak nevystupuje. Oni se fakt jako tam je to takové jako jednolité kolektiv. Na všem se domlouvají jo a myslím si, že k tomu dojde, že to bude muset dojít, že jsem zažila právě na té předchozí škole, že už se to pak právě změnilo i v rámci těch průvodců v tu anarchii a nebyly třeba schopný si domluvit, kdy bude termín focení tříd, protože každý měl nějaký program a tam je asi prostor na to, aby ten ředitel řekl, fotograf přijde tehdy a tehdy je, a vy ten program musíte přizpůsobit, jo tady pořád to funguje na té bázi, že se domlouvají a že jim to jako funguje, že se domluví a že to tak je prostě no.

RG: Myslím, že jedna věc, o kterých jsme se ještě tolik nebavili, je přístup rodičů k vaší pozici. Jaká tam je jejich spolupráce s vámi? I by mě zajímalo, jestli mají nějaké specifické zakázky, se kterými chodí na ty inovativní školy.

P: No vzhledem k tomu, že většina těch rodičů, zatím se kterými jsem se potkala, mají zkušenost s jinou školou, tak jejich jako primární zakázka je, že oni vlastně nic nepotřebují, protože si myslí, že ten princip té školy, třeba podpůrných opatření nebo asistenta pedagoga nebo něco takového, že chtějí začít s čistým štítem a že si myslí, že ten systém toho školství tohoto jiného typu školství, takže to vyřeší ten problém, což se ukazuje, že ne vždycky je pravda. Že opravdu nějakou míru podpory tam potřebují stejně, takže pak se ta zakázka proměňuje, ale vesměs si rodiče nejčastěji chodí s tím, že chtějí řešit u dětí i nějaké třeba úzkosti, nebo nějaké stavy jako nějaké vnitřní emocionální nepohody nebo něčeho podobného. Velmi zřídka mají požadavek, že by třeba chtěli zjistit, jestli to dítě nemá poruchu učení. To se mi snad ještě možná jednou stalo, ale ono to totiž nejde posoudit na tomhle typu školy prostě nejde, to neexistuje. Diagnostika dětí, které prošly tímhle typem vzdělávání, já nejsem schopná určit, jestli má dyslexii nebo dysgrafii, když vlastně umí psát jenom tiskacím písmem nebo dělala tyhle gramatické chyby, určitě to není dysortografie, je to spíš prostě nějaká jakoby nezkušenost.

RG: Jaký zaujímají oni postoj k vám? Jestli to jako přijímají nebo, jestli možná i mě zajímá, jestli jsou jako otevřenější k těm informacím, co od vás dostávají nebo k těm radám.

P: Já si myslím, že jo, protože oni, když už vyhledají nějakým způsobem tu schůzku, nebo si domluví schůzku se mnou, tak oni něco potřebují. Většinou není to, že se, že tam jdou jako tak a teď si promluví se školní psycholožkou, protože vaše dítě něco provedlo, to jako se ještě nikdy nestalo. Takže myslím, že už tenhle jako impuls je jasný, toho jednání, nebo ta komunikace s těmi rodiči je úplně jinak nastavená. A další věc je, že když se přijímají děti do týchle školy, tak oni je nemusí přijmout. Oni si opravdu ty děti můžou vybírat, tudíž oni si hodně vybírají podle přístupu rodičů.

To musím říct, že to je opravdu vstupní kritérium, a i to jako vidím jak o tom mluví to není teda moje záležitost. Já si rodiče nevybírám, ty už jsou jako ty si vybírají oni, ale hodně vidím, jak mluví o tom, že musí být prostě v souladu, musí to vidět stejně, takže v momentě, kdy tam přijde rodič a je zaměřený na výkon, tak oni to dítě nepřijmou. Jo, takže asi už tohle jako je další parametr toho proč ten rodič potom se mnou nechce řešit nějaké věci výkonu nebo něčeho podobného, protože takový rodiče, tam vlastně by ani neměli být, protože vlastně by neprošli přes to vstupní, přes ten vstupní požadavek tohoto typu školy. Loni to ještě nebylo, jenomže

to to opravdu brali každého a to se poučili, že to prostě nejde, protože pak jako ta třída je úplně v rozkladu, takže to síto už je teď kon a je to hrozně znát a takový ty zase rodiče, kteří jako byli na ten výkon tak velmi rychle pochopili, že tahle škola je jinak, tak třeba i odešli, jako nebyly spokojený s tím, že prostě děti nejsou hodnocené. A jakto, že ještě neumí číst a jak to, že ještě neumí psát a mám kamarádku a ta má stejně staré dítě to už přečetlo ty knížky a tady ta ještě nezná ani všechny písmenka, tak to prostě neunesli a odešli. No.

RG: No, jak na to vlastně pohlížíte, na tohle?

P: Já si myslím, že pořád ještě jako se hledá ta správná optimální cesta jo, že prostě jako určitou míru nějaký já nevím, jak to říct, prostě toho tlaku nebo toho drilu tam je potřeba vnést, protože to prostě je nejspolehlivější způsob, jak to do těch dětí dostat, ale zároveň by z toho děti neměly mít trauma a neměly by být mít pocit, že prostě je to frustruje nějakým způsobem, nebo že je to nějak ubíjí, že jsou nějak přehlcené. Protože co si budem povídat první třída je strašně zátěžová, to je prostě a pak teda třetí na běžném školství. To tady podle mě třetí vůbec jako ani neví, že jsou ve třetí třídě škole, ale ta první třída zátěžová je, že jo tam prostě během velmi krátké doby se ty děti naučí číst psát, počítat a je je toho najednou hodně a najednou režim a najednou ty domácí úkoly, a to tady nemají ti prvňáčci tady fakt, já mám pocit, že je to takovej pozvolnej přechod ze školky, jenomže pak jsou tam děti, které jsou už tak jako nabuzené na tu školu a už jsou otevřené tomu, že se chtějí učit. No jenomže jsou tam spolu s dětmi, které právě nabuzené nejsou a potřebují se ještě dohrát a domazlit. A tady vidím problém prostě jo. Takže jako myslím si, že by ten vstup, že by opravdu měli přijímat děti, které jsou už jako na nějaké... k těm dětem ta zralost je tam nějaká ta chuť pracovat a už by do škol jako ty prostě zralé děti. Neměly by se přijímat děti jenom proto, že věkově by měl jít do školy zvlášť tady v tomhle typu školy, protože tady ty nezralé děti, tady ty vůbec nejsou schopný jako nějaké sebereflexe nebo nějakého jako sebeřízení.

RG: Už jsme se dotkli vlastně všech oblastí, kterých jsem se chtěla dotknout. Spíš by mě ještě tak zajímalo, jestli byste chtěla mi popsat ještě nějaký jako výhody a nevýhody z vašeho pohledu jako školní psycholožka v takovýhle škole? Jaký to vlastně je pro vás jako pro vaši práci takováhle inovativní škola?

P: Výhoda je určitě to, že to tam nechává volnost, velkou volnost, ale teď já nemyslím právě takovou tu neřízenou volnost. Je to volnost ve smyslu, že pedagogové průvodci můžou

vymýšlet spoustu aktivit a spoustu věcí, pokud jsou kreativní, aby rozvíjeli právě tu, kterou kompetenci, která je žádaná, tím zase vzdělávacím programem samozřejmě a nediktuje jim to úplně přesně, kterou metodu musí použít. To se mi moc líbí. Líbí se mi, že když nastane problém, jsou schopni prostě v tu chvíli se zaměřit na ten problém, a ne ho odsouvat, protože na něj není čas, hlavně aby dojeli jakoby ty svoje předepsané osnovy a pak se teda to bude po vyučování řešit, že opravdu oni to zastaví a řeší ten problém, když ten problém nastane, to mi přijde obrovská výhoda. Výhodu vidím ve smyslu, že ty děti, mám fakt pocit, jak jsem říkala už předtím, že tam chodí prostě uvolněnější, protože nejsou tolik svázaní nějakým tím drilem nebo nějakým tím, že se bude... Teď se bude zkoušet, teď se bude známkovat. Oni vlastně jsou hodnoceni na základě jejich práce, ale dlouhodobý práce. Není to na základě toho, že napíšu jeden diktát a dostanou za 3, tak si to druhou hodinu opravím a dostanou za 2 jo je to o tom, že oni prostě jsou hodnoceni za nějaký delší čas a větší já nechci říkat dílo, ale nějaký projekt. Oni tomu říkají, že jsou to projekty, a to je velká výhoda, ale samozřejmě nevýhoda je, že to není pro všechny. Ty děti jsou děti, které prostě třeba nejsou ani z rodiny vedené k nějaké jakoby právě té sebereflexi nebo tomu sebe vedení sebeřízení a oni v tom trochu tápou jo a i principem této školy není ty děti prostě přitáhnout a říct dobře, tak vid' ten příklad, co jsem říkala s těma vlajkama, jo tam prostě nešlo mu to nařítit tomu chlapci a říct, a teď to budeš dělat, a když to neuděláš, tak se stane to. A to to prostě to bys nešli úplně proti principu té školy, takže tam je potřeba to dítě nějakým způsobem jakoby pro tu práci získat tak, aby mělo pocit, že vlastně ho... ne mělo pocit, ale aby opravdu to jako bylo jeho vnitřní motivace prostě najít tu jeho vnitřní motivaci. A to je zase jako těžký a ne každé, ani ten průvodce to umí. Jsou prostě osobnosti typově, kterým to prostě nejde, který v tom sami tápou a pak je jako nevýhoda té školy, že ty děti jsou tak jako vlajou ve vzduchoprázdnu. Myslím si, že ne všichni to umí. Myslím si, že ne jako všichni zvládnou jakoby tu volnost. A to samý těch dětí, ne všechny děti zvládnou tu volnost a je tam hrozně důležitá, aby tam byla ta kooperace s tou rodinou, to jako bez toho to nejde, takže to je určitě výhoda, co je nevýhoda je, že... to já jsem takovej jako metodický a systematický člověk a mě někdy jakoby ta systematická mi trochu uniká. Někdy mám pocit, že to tak jako vyšumí, že tak někdy jako že to nemá ten jasný jako výsledek nebo jasnej výstup, že a nikomu není jasný, třeba ty pravidla a tady hodně se baví o pravidlech hodně řeší pravidla a mají třeba 70 pravidel, což je prostě nesmysl, že jo nejde mít 70 pravidel ono jich původně bylo třeba 10. Ale ty pravidla se rozšiřovaly, protože pravidlo platilo, že já nevím co, že nebudu mít mobil ve škole do 14 hodin. No jo, ale co když někdo skončil ve 13 hodin, tak pro někoho ve 13 hodin. No jo, ale co když si pro mě přijde maminka a potřebuje mi zavolat? Takže další pravidlo, když ale přijde maminka a potřebuje mi zavolat, tak si ten mobil můžou

jako zapnout, nebo já jí potřebuju zavolat tak ho můžu zapnout a teď najednou takhle jako já jenom ukázkovej, tak se větví pak ty, pravidla a je z toho spousta pravidel, ve kterých se nikdo jako neorientuje. A je potřeba zase zpátky to vrátit úplně k těm deseti základním a prostě říct si, ano, my se v rámci těch pravidel pořád jako musíme pohybovat, a ne hledat únikové cesty. Za jakých okolností to pravidlo neplatí? Třeba jo, takže to je taková nevýhoda, že tam se nechává na jednu stranu volnost, aby ta pravidla se utvářela, že nejsou daná ta pravidla zvenku, ale utváříme si je zevnitř, ale zase když se utváří zevnitř, tak se nám nesmí rozrůst v takovej košatý strom, ale musíme prostě to ukočírovat a pořád to držet na nějaký jako na těch základních. To tam občas může jako znít, tak zmateně pro ty děti představím. Představuju si, že kdybych byla prvňáček v takovýhle škole, tak bych třeba občas nevěděla, o co se opřít.

Možná ještě jeden takovej příklad, kterej to tak jako hezky demonstruje vlastně tyhle ty, výhody a nevýhody, kdy to bylo teda ještě na té předchozí škole a byl tam šesták a tenkrát to byla snad ta jediná zakázka, kdy vyučující měli jako v šesté třídě zakázku. Jestli náhodou se u chlapce nejedná o poruchy učení jo chtěli zjistit, jako jestli tam nemá nějakou dyslexii dysgrafii, dysortografii a on teda přešel jako v páté třídě, takže on tam byl jeden rok v téhle škole v tomhle typu školy a oni mají ve střihu školách portfolia, což zní úplně krásně úžasně. Mně se to hrozně líbí i jak jsem jako si to studovala, jako co tím přesně myslí, tak se mi to taky líbilo. A tak jsem říkala, tady tomu chlapci říkám, prosím tě, mohl bys mi přinést teda nějaký sešit nebo pracovní list? Já jsem potřeboval vědět, jak jak píše běžně a pak jsem si to chtěla i otestovat. A on říká prosím tě, tady seš ve (název školy) tady žádný sešity nemáme a já říkám, aha, vlastně no jo, vlastně my jsme ve (název školy) tady nemáte ty sešity, mohl bys mi, prosím, přinést své portfolio a on tak dobře odešel a přišel s takovou tou ikea plastovou krabicí, barevnou a v té krabici byla jedna bačkora, nedojedená svačina, zlomená tužka, nějaký roztrhaný, prostě papíry random a ještě další a další věci. A já takhle jako na to koukám a říkám, chlapče, tohle je tvoje portfolio? A on říká, ano, to je moje portfolio. A podle toho, jakou jsem si představovala, že to, co vám v tom portfoliu má, ten chlapec asi v hlavě jo, že prostě jeden velký zmatek, takže samozřejmě vůbec na nějakou diagnostiku specifických poruch učení ani nedošlo, protože jako zakopaný pes byl někde jinde než v tom, že by měl problém jako s nějakým psáním. On prostě vlastně vůbec nepsal. On ani nemusel, kdy on jako takovýmhle způsobem zacházel se svým portfoliem. No, takže mě tak jako trochu, že jsem si říkala, a to je přesně to, co se jako zvrátí, copak nefunguje. Jo, že když si mají ty a teď kon to vidím na téhle škole, kde to portfolio děti mají taky, ale oni mají opravdu svoje šanony a vždycky v pravidelný čas si jako vezmou, jako tu svoji hromádku těch věcí různých výrobků a podobně vezmou ty šanony. Ty mají rozdělený a do toho si to zakládají. Jo, už to prostě má nějaký systém. Některý věci jsem jim, trochu jsem

jim třeba poradila, aby si tam psali datum. Jo, kdy to bylo pořízený, aby si to pak mohli porovnávat v čase tohle to jsem vytvořil, já nevím ve třetí třídě, tohle mám z páté třídy a podobně, jo, že si pak můžou porovnávat, že pak má to portfolio i pro ně, když si to zas devítce budou odnášet domů tak a budou si moct porovnat, jaký jejich výtvar byl na začátku školní docházky a jaký na konci, nebo jak třeba přemýšleli na začátku, jak přemýšlí teď, takže to už jako trošku má jinou podobu. Ale to je to právě v čem to může sklouzávat, že když se ty děti hodně nechaj, veď si své portfolio, tak oni si ho můžou vést i takto. Bohužel.

RG: Co vás ještě jako napadá? Co vás osobně třeba zaujalo v tom tématu toho inovativního školství nebo co jste, co máte za zkušenosti v tom?

P: Já nevím, no mě asi nejvíc na tom baví, že ty děti opravdu vedou k tomu, aby spolu mluvily, aby prostě to sdíleli, aby si to nenechávali pro sebe, že je to před vším ostatním jo že, že není tak důležitý umět vědět, kdy se narodil Karel IV. Jako je důležitý vědět, že teď jsem smutnej a můžu prostě to říct a nikdo se na mě nebude zlobit a můžu pro to udělat. To a to a tím si tu náladu zlepšila nebo jak někomu pomoci prostě vedou je k takovému tomu empatickým způsobu života a ale řekla bych zároveň i efektivním. A to si myslím, že je určitě přínos. Trochu se obávám o to, aby potom právě byly úspěšné, ale je to spíš jako v těch jako tvrdých dovednostech no. Prostě mě to jako... já jsem z té starý školy, že prostě pro mě je hodně důležitá, důležitý umět jako dobře česky a dobře se vyjadřovat. Vždycky v tom písemném projevu a tam se bojím, že to jde trochu jakoby do ztracena, takže je fajn, že umí si ty informace najít, ale taky jde o to je nějakým způsobem prezentovat třeba i písemně a tam se třeba bojím, že to jako úplně není, ale třeba ten svět už to nebude potřebovat, protože jako ta technologie jde tak dopředu. Nevím, je to jenom to, co to, co to je možná nějaký staromilský trošku jako staromilská obava, že ty děti nebudou umět jako dobře psát, ale jako vlastně ono to nevádí, protože jim to počítač opraví, nebo umělá inteligence. Nebo já nevím, kdo jako, takže to to je takovej můj... Jako na jednu stranu z toho mám radost na druhou stranu jsem jako z toho smutná, ale je pravda, že já teďkon hodně chodím po školkách a zjišťuju teda, jak jsou děti připravený do školy. Dělán i skupinové vyšetření, školní zralosti a školní připravenosti přímo ve školkách a ty děti jsou na tom strašně špatně. V porovnání s minulými roky a říkají mi to i ty paní učitelky teďkon mluvím o aktuálních předškoláčcích, který vlastně příští rok půjdou do té první třídy a těm, kterým bych doporučila ještě před pěti lety, úplně jednoznačně odklad, tak ty už teďkon musíme pustit do školy, protože to by jinak měly odklad snad všichni a říkají teda to i paní učitelky, ale nějak jsme se jako bavili, měli jsme takovou takový setkání k tomu, co

vlastně, čím to je a hodně bych řekla, že to je tím, že ty děti vůbec nemluví s těmi rodiči že vlastně nemluví vůbec s nikým, že komunikují prostřednictvím mobilu nebo prostřednictvím prostě počítače. Že oni vlastně neumí, si ty věci vyřídit žádný, že oni prostě spolíhají na to vlastně typický příklad říkala jedna paní ředitelka ve školce v Praze, že ona jela tramvají a tam nějaké dítě, prostě trošku brečelo nebo něco tak maminka mu strčila mobil, dvouleté dítě v kočárku, ale maminka taky koukala do mobilu dítěti strčila, já nevím, jestli to byl tablet nebo mobil a byl klid, a tím se jako řeší problémy, když jako sedíte u doktora, jsou tam rodiče s dětma, tak dřív, když to dítě tam nějakým způsobem vyvádělo, tak samozřejmě nikdo nechce, aby dítě vyvádělo, tak ten rodič ho musel nějak zaujmout, hráli slovní fotbal. Já nevím hádat, dělali hádanky, různé různé říkanky, měli sebou knížky, měli sebou různé jako v tom způsoby, jak to dítě zabavit a vlastně cvičilo to takovou zaprvý tu interakci mezi tím dítětem a rodičem za druhý to učilo to dítě jak zvládat takovýhle situace a přenést to vlastně do jiných situací a dneska, když dostane do ruky ten mobil, tak vlastně nic nevyřeší. To je jako v tu chvíli, teda je klid, ale to dítě se ty strategie prostě nenaučí samo zvládat. Jo a pak neumí řešit konflikty, že jo neumí řešit, prostě neumí si říct... Tam něco vyjednat, zařídit, když nastane problém, tak jako zvládnou tu překážku. Takže to si myslím, jako že v téhle škole tohleto rozvíjí. Jako že, že to jestli někde budou napřed ty děti, tak tam to zvládat budou, protože tam je k tomu vedou. Tam to za ně neřeší ten mobil nebo ten. Protože jinak zase v tom běžném školství, tam to mají nalajnovaný, že jo, tam je prostě jasný. Teď se píše jako tahleta písemka, kterou musíš umět tenhleto tuhleto látku. Teď se dělá tohleto musíš umět tohleto když to umíš takhle, když tam máš dvě chyby, máš trojku, když tam máš tři chyby, máš čtyřku to tady vůbec jako s tou s tímhle vůbec nemají zkušenost, takže tady je to prostě, že odevzdá něco a musí si to obhájit, musí říct, proč to tak udělal, jak to udělal, co pro to udělal, musí o tom mluvit, prostě jo.

Rozhovor 6

Fiktivní jméno: Marie

RG: Tak já teda začínám nahrávat a jenom ještě jestli souhlasíte s tím, že to bude nahrávané a víte, že pak všechno bude anonymizované?

P: Ano souhlasím.

RG: Super tak jo, děkuju, já se vás nejdřív chci vůbec zeptat hodně tady mluvím jako inovativní, inovativní, jak tomu jsou vlastně rozumíte?

P: Chápu to tak, že jsou to většinou ani ne jako školy, ale spíš učitelé. Někdy to zastřešuje škola, ale někdy jsou to i učitelé v rámci školy třeba jediný, který se snaží přistupovat prostě k té výuce, jinak moderně, než byl ten zajetý tradiční systém. Ať už se to týká hodnocení, plánování témat, přístupu k výuce a zapojení dětí, role učitele, jestli je dominantní, nebo spíš upozaděná, takže jak jakkoliv, to asi vybočuje z takovýho nějakýho... to bysme si museli asi říct, co je ještě klasický nazírání a dejme tomu, to už jste asi vy nezažila, ale z toho co já jsem zažila tak to tolik co se k tomu snažím nějak přistupovat k volbě těmhle těm dětem.

RG: Super a jak byste teda definovala inovativní školní vzdělávací program? Já nevím, jak moc vy se angažujete v tom ŠVP nebo jak vy tomu rozumíte?

P: Jako mám, já jsem měla i vlastní školu, takže nějaký vhled mám.

RG: Dokázala byste pro mě trošku mi trošku přiblížit, jak se dá takový ŠVP vlastně inovovat? Co to je? Jestli to něco vůbec znamená pro vás?

P: No tak teď už je to vlastně delší dobu tak, že v rámci rámcového vzdělávacího programu ta hlavní inovace byla, že vlastně jsme opustili ty osnovy a že člověk může víc pracovat s výstupy, který chce těm dětem předat a nemusí to bejt vyloženě probrané kapitoly v učebnici podle tematického plánu, takže třeba slučování hodin dohromady, tvoření výukových bloků na školách, kde se pohybují, tak se hodně třeba přírodovědný předměty dávají dohromady, nebo se propojuje angličtina s výtvarnou výchovou. Takže vlastně už jenom to, že opustíme ten klasickej tematický plán, je nějaká inovace. Nějaká nějakej důraz vlastně na to, že výsledkem jsou spíš kompetence než... Ona to vlastně není inovace, protože v tom rámcovém vzdělávacím programu je to zaneseno, ale asi kdo dělá ve státní škole, tak ví, že dost často ty školy jako stále jedou podle těch tematických plánů a jakoby podle osnov a tu flexibilitu, který jim rámcový vzdělávací program vlastně umožňuje, třeba tolik nevyužívají, ale tak na tý inovativní škole to považuju tak, že se vlastně využívá plně nějaká flexibilita v propojování těch témat hodin už nemusí to bejt postupný. Nemusí to bejt určený pro jednotlivé předměty. Může to bejt smíchaný, může tam být nějaká individualizace ve smyslu nějakých tradovaných úloh, nějaký nějakým rozlišení v tom, jak to ten učitel zadává. Ale to už se asi úplně netýká té role školního psychologa. Takže spíš takhle chápu jako vlastně, že pro mě teď je to vlastně asi podstatný v tom, že já vlastně když jsem v té škole, tak se snažím sledovat, co z toho všeho ty učitelé dělají

a nedělaj, abych pak vlastně měla přehled v tom, co můžu jakoby nabízet těm dětem jako nějakou podporu, když to tak řeknu, jo, že v určitých školách je možný si vzít jiný téma, nebo jinak gradovat úlohu, jít pracovat někam do klidu. V některých škol to možný není a musíme vlastně hledat ty strategie v rámci třídy třeba.

RG: Jo super děkuju. A mohla byste mi nějak ve zkratce charakterizovat vlastně tu školu, na které pracujete?

P: Řekla bych asi, že jestli má nějaký kořeny, tak jsou to v nějakým programu reformativním, tak je to Montessori. Využívají trojročí, takže mají vlastně 1 až 3, 4 až 6 a 7 až 9 třídy. A strukturují hodiny, takže tam mají ze začátku vlastně víc výklad nebo nějaký předvedení, vyvození ve smyslu toho Montessori a pak mají vlastně hodně vybavený třídy Montessori pomůckami, takže si děti můžou vlastně hlavně v těch prvních třídách nebo v tom na tom prvním stupni vybírat nějaký pomůcky a pracovat s nimi samostatně. Nehodnotí známkami, hodnotí slovně. Snaží se tak nějak jako přiblížit formativnímu hodnocení, ale řekla bych, že je to spíš v procesu nějak hledání a stanovování kritérií, kterých mají dosáhnout, to bych řekla, že je asi vlastně. Taková největší otázka vlastně jak dobře tohleto pojmout to formativní hodnocení a vůbec to hodnocení a dávání zpětné vazby těm dětem. To má stránka hodnocení, co se týče zapojení dětí, tak je tam hodně kladený důraz na jejich samostatnost. Čili si musí teda oni říct o pomoc, případně naplánovat si nějaké cíle na triádách. No a role učitele je spíš než výkladová, spíš v tom, aby teda provázel ty děti, aby jim teda ukazoval, s čím můžou pracovat, kde je nějaké jako ten jejich nejbližší možný posun a tam je směřoval. Ale to tenhle rozdíl asi závisí hodně na učitelích, že jsou tam i učitelé, který jsou víc jako tradičnější, nebo používají víc výkladů, a tak děti prostě k pomůckám. Jsou tam učitelé, který to nechávají hodně na dětech, takže. To už se docela liší, ale v zásadě asi ten Montessori přístup je tam.

RG: Normálně bych se posunula k těm učitelům, akorát bych ještě potřebovala takovou technickou věc. Jak dlouho na té škole pracujete a jaký máte úvazek?

P: Pracuju tam teďko čtvrtým rokem a je to škola do sto dětí, takže tam mám jeden den v týdnu.

RG: A jak dlouho jste vlastně v praxi a máte nějaký třeba výcvik?

P: Mám výcvik v (výcvik) dětský, poradenský a vlastně teď dokončuju terapeutický stupeň a předtím jsem ale nebo já jsem psychologii a speciální pedagogiku vystudovala, ale dělala jsem spíš speciální pedagogiku, že jsem se věnovala spíš dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a čistě školního psychologa dělám 4 rokem.

RG: Super.

P: Takže vlastně zas tak velkou praxi nemám, ale mám vlastně relativně velký povědomí o těch alternativních školách, protože předtím jsme měli vlastní školu a jsem víc učila, nebo dělala vlastně všechno.

RG: Děkuju. A vy jste teda jako zmiňovala ty učitele a jak oni mají různý ty přístupy k té výuce, tak já bych se rovnou zeptala, jak probíhá vaše spolupráce s nimi? Jaký mají na vás třeba zakázky?

P: Jedna část mé práce je vlastně osobnostně...osobnostně sociální výchova, že máme jednou měsíčně, vlastně takový jako sdílení s učitelama. A co teda budou dělat při třídnických hodinách, jestli se používá nějakou metodiku vlastně pro rozvoj klimatu a tak. Takže tam vlastně jednou měsíčně máme takovýhle sdílení, co se týče jako podpory třídního klimatu. Tam asi bych řekla, že vlastně je naše spolupráce asi docela taková souladná, protože vlastně se shodujeme na tom, že je potřeba tu prevenci udělat. Vždycky si vybereme nějakou metodiku. Začínali jsme se Zippyho kamarády a teď jsme nějak částečně přešli na SEE learning. Ale vlastně pořád se to vyvíjí. Možná že přijdem zase k jiné metodice, ale vlastně jako je to tam v souladu v tom, že je nějak potřeba. I v každé třídě mají i asistenta, že spíš než to řešit nějakýma kázeňskými opatřeními nebo restrikcemi, že vlastně je hodně zapotřebí takový vyjednávání a hledání s tím dítětem v čem je problém a hledat nějaký individuální cesty.

Co se týče, pak když už je s nějakým dítětem fakt problém, tak tam se na mě obracejí nejčastěji, že vyrušuje. Narušuje tu třídu, bourá to třídní klima nebo je agresivní k dětem tam jako asi úzce hodně spolupracuju s výchovnou poradkyní, protože máme na tom školním poradenským pracovištěm vlastně výchovnou poradkyni a speciální pedagogy, takže tam to, co se týká vlastně víc nebo za ty tři roky, už jsme si to jako trošku rozdělili tak, že to co se týká hranic školy ve smyslu toho, co ještě ve třídě sneseme, víc řeší vlastně výchovná poradkyně, která s nimi pak ve spolupráci se mnou spíš víc plánuje nějakou intenzivní péči, jestli to dítě ještě schopný pracovat ve třídě, za jakých podmínek, co mu má pomoci asistent, jestli potřebuje nějakou

podporu a já pak řeším spíš to, jak toto dítě snáší ty opatření nějakou tu individuální podporu. Případně individuální práce s tou rodinou. Takže teď už jste to tak nějak vykrystalizovalo, že vlastně ta moje role je víc, případně diagnostická, nasměrovat je někam, kde dostaneme nějakou už komplexnější diagnostiku, třeba u klinického psychologa nebo u psychiatra, případně pracovat s tou rodinou, jak to podporují doma, jak se o tom bavěj. Takže tam bych řekla, že je docela tohle ten model funkční. Na tý druhý škole se mi to trošku víc míchá a tam je to takový komplikovanější potom. Když se míchá ta role výchovného poradce a školního psychologa, kdy je výchovný poradce, má dávat limity a školní psycholog podporu, tak tam je to vlastně trošku kontraproduktivní, občas, nebo takový matoucí a je potřeba vymezit ty role tady na tý alternativní škole. Tam vlastně výhoda je, že oni i investují do těch asistentů, když náhodou v té třídě není žádný asistent, tak tam prostě nějakýho zaplatí, protože je to soukromá škola, takže vlastně vždycky se můžeme opřít o nějakou možnost individuální podpory. Nevím, jestli jsem to teďko řekla srozumitelně, kdyžtak se doptejte.

RG: Děkuju, že jste mi vlastně nastínila i tu, i jak probíhá vaše práce s těma dětma. Ještě by mě u těch učitelů zajímalo, jestli za váma třeba chodí s nějakýma osobníma zakázkami, nebo dokonce, jestli je nějak vedete metodicky nebo pomáháte s nějakou didaktickou částí.

P: Ne tady z té soukromí ne, protože tohle je vlastně stará spíš v počtu, speciálně pedagogickou nebo výchovně poradenskou činnost. A tím řešíš, jestli ta škola víc hlídá vlastně tu koncepci, aby právě měla nějaký ty rysy, který jako prodávají těm rodičům. Když vlastně jako popisují koncepci té školy, tak se snažím do toho moc nezasahovat. Samozřejmě se někdy prolíná, když nevím dítě. Právě dost často se bavíme o té zpětný vazbě, když dítě řekne, třeba já moc nevím, jak jsem na tom. O tom, jak bych byl na tom ve srovnání, kdybys byl, kdybych byl na na jiný škole, tak tam se dotýkáme toho jako vlastně jakým způsobem to dítě může dostat zprávu, jestli vlastně je na tom dobře, nebo špatně, jestli má chybu, nebo ne. Co se stane, když tu práci neodevzdám, tak občas se toho dotýkáme, ale spíš takto diskutuje a na základě toho, co mi to dítě řekne, tak to vlastně potom diskutovat společně. Takže jestli jsem měla... s učitelama se dost často vlastně, nebo to, co s čím se na mě někdy obracejí, je právě ta otázka, jako jestli vlastně toto dítě nepotřebuje, jestli právě nepotřebuje víc do toho ne přitlačit, ale motivovat do té činnosti? Jo, jestli mu ta svoboda svědčí? Jo, jestli to umí vlastně to sebeřízení, jestli vlastně mu nechybějí nějaký strategie, který by potřeboval, teda vlastně rozvinout a nemůže, protože je vlastně sám nemá a chybí mu trošku pevnější tlak. Když to tak řeknu, ale asi mi rozumíte.

RG: Zní mi to teda, že ty učitelé se na vás spíš obrací kvůli otázkám jako co se týče jako dětí, že ne tolik kvůli sobě.

P: Občas jo, ale jsou to spíš výjimky jako a nebo, když tak řešej spíš spoje svoje děti jo že vlastně přijdou a ptají se jako na svoje vlastní děti. A občas je to učitel, kterej už se třeba z něčeho špatnej, nebo se s nikým nepohodne. Ale řekla bych, že minimum, protože tím, že jsem tam vlastně jenom 1 den v týdnu, tak ve většině těch situací se to odfiltruje za ten týden, že to s někým už sdílí. Jde za ředitelkou nebo za někým, kdo tam je každé den? Jo že, že jsou to spíš otázky, který fakt vydržej ten týden nebo než já se objevím a většinou je to spíš, co se týče jejich dětí vlastních. No. Vnímám, že jako hodně vaší práce je teda právě přímo s těma dětma.

RG: Tak jak s jakýma zakázkami za vámi chodí ty děti. Vy jste říkala teda, že někdy ty děti posílají ty učitele, a když třeba chodí samy?

P: Když chodí sami, tak je to nejčastěji s někým se hádám, s někým si nerozumím, dělá mi naschvály, otravuje mě nebo mě rozčiluje. A nějaké spory v rodině s rodičema. A motivace k učení dost často takový to, že jim tak vlastně nedává smysl, že se jim nechce. Starší děti většinou výběr povolání jakoby, že rodiče začnou tlačit jako na to, aby už se rozhodli, to nejde, takže vlastně nějaký doplněk k nějakému kariérnímu poradenství, co tam přichází. A pak jsou takové ty jednotlivosti občas. Nemůže jít, nemůže spát a no takovýhle takový ty asi extrémně nějaký, co se týče nějakých úzkostí, že častěji nebo si nebo s tou nastávající pubertou, že to popisujou, jako že je zahlcují ty emoce a nevědí si s nimi rady.

RG: Všimáte si třeba nějakým, jestli jenom si si všimáte nějaké specifika? Jako toho přístupu k vám jako těch dětí na týhle inovativní škole a vy jste říkala, že ještě pracujete někde jinde.

P: To bych neřekla. Je to hodně teda tak, že já se snažím vždycky na začátku roku s nima jet na adaptáky a bejt tam na společných akcích, takže to není úplně tak, že bych byla jenom ten, kdo tam chodí jednou týdně. Většinou mě znaj. A s těma, co už jsou tam více, už se známe a částečně jsem některý učila, protože jsem dělala Feursteina s nima, protože práci tý školy oni mají vlastně jednou týdně feursteina, takže jsem některý znala vlastně i z těchle těch hodin, takže vlastně nemáme úplně... Vlastně se s nima jako známe a ten vztah je takovej bližší. Vlastně není to tak, že by mě tam vídali, jenom že by věděli, že musej zaklepat. Takže většinou chodím do

těch tříd a nějak se jako ptám. Připomínám, že tam sem a vy si na to musíte zvyknout. Takže si umím představit, že řekla bych, že tohleto spíš závisí asi na člověku, kterej to dělá a kolik má kapacity, než že by to záviselo na tom druhu školy, jestli jde o inovativní nebo státní. Řekla bych, že v obou mám docela jako svobodu v tom, že asi kdybych si tam zavřela a jenom čekala na objednaný klienty, pak by to bylo OK, že je dost na mě. V obou těch školách. Jestli teda půjdu do těch tříd a půjdu se s těma dětma bavit a nebudu budu spíš čekat, který rodiče se ozvou a který děti mi vlastně pošlou. Takže tohle bych řekla, že zrovna je asi něco, co v mém případě nesouvisí s tím typem škol.

RG: A to jsem zapomněla, co jsem se chtěla zeptat, jak vnímáte, že ten inovativní přístup té školy přispívá k podpoře dětí při řešení je nějakých jejich specifických problémů.

P: Obecně je tam strašně nebo víc... jako bych, že největší rozdíl je v té flexibilitě, kterou ta škola k tomu řešení vlastně nabízí. Je pravda, že jak tu zkušenost mám a protože v té druhý státní, ve který dělám, tak je paní ředitelka, která je začínající, tak dost bych řekla, že něco sem i přinesla z té flexibility, že už jsem třeba i paní ředitelku na státní donutila, aby jako netrvala na docházce u těhle těch problematických dětí jo že tam není takový... Neřešila absence víc individualizovaná, ale vlastně umím si jako obecně bych řekla, jestli ta flexibilita je mnohem větší, to znamená, ať se to týká toho, že se můžou děti dohodnout, že na určitou hodinu odevzdávají práci třeba v online formě, protože je to štve a nebaví, když splnění nějaké podmínky nebo pro problematický děti. Omezení času, který choděj do školy, protože už to pak nezvládaj nastavení nějaký intenzivní péče, tady vlastně jako. Pracovníci pracoviště nastavujou vlastně jednoho takovýho, když to řeknu školního asistenta, kterej se ujímá dětí, který fakt nemůžou pracovat v té třídě, nebo nějak významně narušují ten chod třídy, tak kromě nějakého individuálního výchovného programu mají ještě jako vlastně intenzivní péči ve smyslu nějakého i víc individuální práce. Takže vlastně, řekla bych, že je tam takový širší pole jako nápadů, jak to zařídit, aby to dítě jenom nemuselo sedět v té třídě a čekat teda až to prosedí, takže v tom bych řekla snad k těm tu flexibilitu mnohem větší, navíc vlastně od covidu tahle škola nabízela kombinovanej program kromě individuálního vzdělávání normálních dom školáků tak ještě nabízela takovou kombinovanou formu, co se umožnilo vlastně během covidu, že tam ty děti choděj na dva dny v týdně a tři dny jsou doma. Takže vlastně někdy byla i možnost, když jsme tam měli třeba opravdu dítě s velkou úzkostí nechtělo ráno do školy, že bylo možný, vlastně ještě jakoby ho přeradit do toho kombinovaného programu, a naopak v tom kombinovaný programu, třeba když jsme zjistili, že už by potřebovalo víc kamarády, víc

ten sociální kontext tak mohl nastoupit vlastně přímo do té školy, takže v tomhle to je tam určitě takový širší, širší možnost pro toho psychologa. Vlastně jak to nastavit, tak, aby v tom všichni vydrželi-

RG: A v tom jste teda vy... jste do toho nějak...se omlouvám, jestli jsem vám nerozuměla dobře. Vy jste do toho nějak teda zasahovala nebo pomáhala jste tuhle koncepci vymyslet?

P: Ne ne ne to ne já už jsem nastoupila do téhle té školy jako do hotový, takže to je jako jejich nebo v covidu to nějak vzniklo, ale to je mimo můj víš to, co mi ta škola vlastně nabízí, když to dítě přijde s nějakýma potřebami, tak jak širokou nabídku té individualizace vlastně škola navíc jo.

RG: A vnímáte tuhle individualizaci jako něco, co je efektivní a vlastně podporuje ty děti, nebo něco, co je třeba v nějakém ohledu spíš zdržuje?

P: Asi v zásadě, kdybysme se bavili jenom o dětech, tak bych řekla, že to je určitě podporující a motivující to, co vidím jako problematický článek je dost často úzkost rodičů, že v těchhle školách, prostě se nevím, jaká je vaše zkušenost, ale tím, že si to rodič vybírá, že už chce něco jinýho než tu státní, tak se tam víc kombinují rodiči, který mají nějakou úzkost z té klasiky a občas je ta jejich motivace něčeho se ochránit. Něčeho se jako... něčemu se vyhnout. Takže pak vlastně je těžký s nima vést ty rozhovory, aby právě třeba nevyužívali tu individualizaci k tomu, že se teda vyhnem nějaký obtíží, která ale pro to dítě přináší nějakou důležitou vývojovou úkol. Jo teď, když bych měla říct konkrétní příklad. To dítě třeba přesně chce vědět, jak je na tom, chtělo by vlastně nějaký jakoby vlastně vnější motivaci. Dejme tomu jako samo kdysi řeklo o nějakou vnější motivaci, ale maminka už se bojí třeba toho, že to bude vlastně známkování a že to bude stejný jako ve škole a že z toho bude mít trauma jo. Jo se tam pak podepisují takovýhle jako obavy těch rodičů. Tak to bych řekla, že je častější tady na té inovativní. Když to tak řeknu, než na té státní jsou v tomhle jako takový trochu specifický, teda že už si to vybrali. Jako speciálně v tom kombinovaným programu mám pocit, že se vlastně jako ty rodiče nechtějí vlastně zařadit do toho systému, že leckterý děti, když načuchnou tam k tomu, jak tam jsou ty kamarádi a co tam ty děti dělají, že už vlastně, kdyby dostali doma podporu, by klidně do toho denního režimu šli ale vlastně je tam ten prvek jeho strachu těch rodičů, aby už nebylo v té povinný školní docházce. Jo, že tam vlastně jako my hrajou roli jenom potřeby těch dětí, ale že je to nějaké jako potřeba toho rodinnýho systému.

RG: Rozumím já myslím, že tomu rozumím, jako že pak to i trochu asi i láká tenhle typ rodičů a jak s nimi pak pracujete? Jaká je vaše role v tomhle?

P: Teď už je to lepší. Že vlastně takovej ten předvýběr víc dělá ta výchovná poradkyně, že vlastně když už tam nabírá ty děti, tak mají vlastně takový docela velký výběrový řízení, kde jakoby popisují rodičům ty rizika, nebo to, co vlastně to může přinést a čemu by se mohli vyhnout, nebo naopak, co by je mohlo čekat za nějaký rozhodnutí, jo. Co je jako můj úkol, je většinou nebo co po mně chce většinou ta výchovná poradkyně. Jo no takže vlastně jako když je tam ten rodič, kterej je v tý úzkosti, tak dost často už je to tak, jako že by to skoro bylo na rodinnou terapii, aby vlastně si ta rodina nahlídla co teda vlastně jako skutečně chce. Jaké jsou její priority, čeho se bojí a to, co po mně dost často chtějí ty učitelé nebo výchovná poradkyně, vlastně abych já to... Abych si s nima promluvila, oni by prozřeli a vlastně začali se odolávat to dítě, když to tak řeknu. Jo že vlastně něco, na co je potřeba jako dlouhodobější terapie. Trošku tam cítím takový očekávání, že já bych mohla zvládnout pár rozhovorech ve škole. Jo, jestli mi rozumíte. Takže jako já jste s nima můžu na základě těch konkrétních situací, co se ve škole děje? Nevím například prostě dostanou se děti do konfliktu mezi sebou a moje role je, jestli to není prostě šikana, že si ty děti potřebujou nějak vymezit třeba nějaký role ve třídě bejt si víc jistý naučit se ohradit se a naučit se náhodou říct si o pomoc, a to samozřejmě pro některý ty rodiče to pak uslyšej a někteří rodiče chtějí slyšet. Je to šikana a dejte důtku tomu agresorovi. Jo, takže pak se dostáváme do takovejch trošku ošemetných situací, kde ta role toho školního psychologa je taková nevděčná, protože furt jsem součástí toho systému. Vlastně nejsem někdo, kdo je nestranný, kdo by jim vlastně mohl bejt k dispozici. Už jsem trošku někdo, kdo je v tý škole a vlastně tu školu chrání, jo, pokud tam není vyloženě, prostě jako evidentní šikana, což jako málokdy se stane. Spíš je to vždycky tak, že trošku tu má obě dvě strany a potřebujeme, jak posílit tu oběť, tak ohraničit toho agresora a tam, jako je to vlastně chtít, protože tadleta škola prostě nedává nějaký restrikce nedává důtky a pak ty rodiče mají trošku pocit, že se vlastně nic nedělá, že se furt jenom mluví, vyšetřuje, ale vlastně neudělá se žádný pořádný opatření. Tak to jsou asi jako takový bych řekla nejošemetnější situace. No, jestli jste se ptala na tohle?

RG: A když jako jdou třeba za Váma, jakože rovnou si vás oni sami vyhledají bez toho, aby tam byli poslání. Tak co třeba řeší nejčastěji?

P: Rodiče nebo děti?

RG: Jo pardon, rodiče rodiče.

P: Rodiče, když jdou zámnou, tak třeba to, že chodí dítě ze školy třeba smutný, nebo právě že se s někým hádá, neumí to řešit, neumí se vymezit a nebo jsou tam nějaký ty konkrétní zakázky. Přesně jako že si všimá, že nespí, neví je nějak víc v úzkosti a tak, ale dost často, nebo tak. Proto je tak jedna polovina příkladů a druhá polovina je, že už mají nějaký konflikty právě ve třídě, ale třeba jim školní poradenský pracovník ještě doporučí, aby se na mě obrátili. A to jsou pak ty konflikty ve třídách nebo vůbec nějaký to přizpůsobení se tý školní práci.

RG: Máte pocit, že ty rodiče na vás mají nějaký jako specifický očekávání? Jakože vy jste ta školní psycholožka na týhle inovativní škole, za kterou si platíme. Teda pochopila jsem, že je to soukromá škola.

P: Jo to jo. To bych ani neřekla. Jako v očekávání od rodičů. Myslím si, že rodiče vlastně nemají úplně tak představu, jak velkej nadstandard je mít školní psycholožku, že pro někoho je to tak, že vědí, že na některý škole není vůbec? Takže dost často myslím to považuju vůbec za benefit, že tam ten školní psycholog je a nemám jako pocit od rodičů, že by tam bylo jako nějaký velký očekávání. Myslím si, že ani nemají moc povědomí, jako vlastně rodiče, jaký je rozdíl mezi školním psychologem, psychoterapeutem, klinickým psychologem. Dost často to musím spíš jako vysvětlovat, jaký je rozdíl v diagnostice, nebo kdy je to terapeutický, kdy je to poradenský. To si myslím, že běžnej rodič vlastně moc ani povědomí nemá. A tím jako podle mě dáno to, že nemají ani nějaký velký očekávání.

RG: A já bych se přesunula asi k oblasti. Ještě by mě totiž zajímalo zajímala vaše spolupráce s tím vedením tý školy tý – inovativní školy. Tak jak vy spolu spolupracujete? Jak je tam nastavený ten kontext?

P: Asi myslím si, že tam mám jako vlastně velkou svobodu, že paní ředitelka vlastně to bere hodně tak, že jako vlastně já nebo snaží se zachovat mi určitou nezávislost, i když je to těžký. Samozřejmě a ty rodiče se obracejí už s vědomím toho, že jsem ve škole, tak ale vlastně si jako uvědomuje, že prostě je potřeba v bankách nezávislá. To znamená, třeba byla situace, kdy se přišly poradit rodiče, jestli je ta škola a pro ně dobrá, takže to bylo docela taková dobrá situace,

na kterých jsme si mohli vyjasnit, že vlastně já jim nemůžu říct, je to pro vás dobrý, abych tady udržela to dítě, museli jsme to prostě zmapovat. Dala jsem jim prostě běžný mapovací jako otázky, na základě, kterých oni se vlastně rozhodli, že ta škola pro ně dobrá není, tak tam to byl takovej trošku jako střed, že pro paní ředitelku to samozřejmě mohlo vypadat...poradili se s tebou a odešli, ale myslím si, že jsme si pak vyjasnili, že prostě ty rodiče vlastně byli už předtím nespokojený, jenom se přišli vlastně nějak to jako potvrdit a v podstatě cokoliv by slyšeli, tak by asi odešli. Jo, takže v těhle těch situacích je to takový těžký vlastně. Že nejsem nezávislý poradce, kterej by byl mimo tu školu. Mohl to s nima zmapovat a mohl bejt jako musím trošku bejt i opatrná, abych neříkala něco proti škole, že jo. Aby to bylo hodně neutrální, ale vlastně jako cejtím od toho vedení, podporu a porozumění. Takže spíš je to tak, že s nějakou s každou novou situací, kde si tohle téma otevře, si to spíš nastavujeme a vyjasňujeme a s vědomím toho, že nějakou nezávislost nějakou mlčenlivost mám a nemusím jim říkat všechno. No to je asi taky takový velký téma. Ta mlčenlivost pro mě jako nějakých etické téma jako v rámci tý školy, kdy každej očekává, že hnedka bude vědět, co jsme vlastně teda probírali. Ale já bych vlastně neměla říct nic víc.

RG: Je to něco, co na týhle konkrétní škole, s čím jako bojujete nějak, že nedodržel ani nějakých vašich hranic, tak nebo tak to vyznělo mě teď.

P: No a hlavně bych neřekla, že to je dodržování hranic z jejich strany. Spíš je to jako výzva pro mě profesní jako nastavit si ty hranice dobře, že kdy je dobře to ještě sdílet asi třeba na prvním stupni to není takovej problém. Vždyť se to tak nevnímají a ani nemají problém s tím, když prostě fakt jdu za paní učitelkou, pomůžu jim něco domluvit na druhém stupni, už se ptám, co chtěj, aby jsem řekla rodičům, co chtěj, abych řekla učitelům. Ale samozřejmě, když pak tam mám toho unaveného učitele a ten chce vědět, proč se tak chová tak to nějak vysvětlit musím, takže tam je to takový spíš jako pro mě, že třeba hodně jako téma na supervizích si řeším prostě tyhle etický hranice. Co ještě vlastně bych říct měla, co už bych říct neměla a vím, že to je taková, jako spíš moje slabá stránka. Tohleto vlastně jako já mám spíš tendenci jako uspokojit toho učitele, vlastně zkusit mu to vysvětlit, jak to prožívá to dítě. Protože v tu chvíli tam mám toho zhrouceného učitele třeba nebo vyčerpaného jo, ale samozřejmě pak člověk jako snadno překročí tu hranici, že vlastně jsem si třeba dopředu nevyjasnila s tím pubertákem, jestli to můžu tý učitelce říct a vysvětlit jí, jak to prožívá, nebo ne. Takže furt si musím hlídat, že se na to těch dětí ptám. Když se mě paní učitelka bude ptát, jak to máš? Můžu jí tohle říct, že to takhle prožíváš a že z toho máš tyhle pocity? Jo, abych si to furt vlastně jako

ověřovala. Tak to je, to je takový hodně těžký. Vlastně si si tohleto hlídat ty hranice, protože na vás neustále na chodbách někdo, jak vlastně vyskakuje a chce něco slyšet. Je to těžký to podrobovat té kontrole furt no.

RG: Chápu.

P: Ne že by to bylo problém, to je spíš můj problém. Profesní bych řekla v tomhle prostředí.

RG: Tak, ale to je úplně jako validní, jestli je to prostě vaše zkušenost v tomhle. Jenom ještě k tomu vedení mají oni na vás nějaký jako zakázky, který vnímáte, že jsou specifický tomu inovativnímu prostředí?

P: No ono se to trošku už prolíná, protože i v té státní škole je docela velká skupina takových těch vzdělaných inteligentních rodičů, který přišli třeba z různých alternativních školek a mají vlastně sami i v té státní škole. Už ty rodiče přicházejí se zakázkami typu, dává tohle smysl abysme se tohle učili? potřeboval by jiný hodnocení, tohle ho nemotivuje, jo, takže vlastně jako tam tu individualizaci tam vnášejí i ty rodiče v těch v té státní škole. Ale tady možná u toho u té inovativní školy od toho vedení je víc zakázka pomoci tomu učiteli, vysvětlit vlastně, co je profil té školy a co z toho vlastně může, jak z toho může profitovat to dítě, vlastně pomoci to jakoby dovysvětlit, jo bych si měla vzpomenout na nějaký konkrétní příklad. Typicky třeba já nevím, došlo tam ke krádeži a oběť byla takový velmi nadaný dítě z takový podnětný rodiny. Maminka měla vlastně hrozně najednou velkou potřebu, aby ten agresor, co ukradl ty peníze, dostal vlastně nějakou sankci. Někaký opatření a vlastně se to ale řešilo hodně. Spíš mediovanými rozhovory s nima a sezením s těma dětma a tak, a to pro ní vlastně bylo trošku málo. Jo, tak v týhle situaci vlastně se ta maminka ode mě cejtla trošku taková neošetřená, že vlastně v tu chvíli vlastně cejtla, jako že asi potřebovali víc podpořit vlastně v tu chvíli. Takovou tu emoci, že oni jsou oběti a trošku jako v tom podpořit, ale to já jsem zase nemohla říct, protože ta škola objektivně vlastně jako nedávala ty sankce a řešila to z druhé strany, takže jsme to museli nechat trošku teďko pár měsíců odležet ty situace a teď se k tomu budem vracet, zda v rámci nějakých skupinových s dětma jo, takže. Je to asi v něčem... Je to specifický v takovým tom, že jakoby ta škola nenabízí to tradiční i rodič o to přichází a vlastně nikdo moc neví, co je úplně jako to nový dobrý. Když bych to tak řekla, jo to starý tradiční bylo jakoby vlastně tak nějak daný centrálně. A teď je...Když nastavím nějaký nový přístup, tak samozřejmě část dětí v tom úplně neprofituje. Takže vlastně ty rodiče pak mají tendenci chtít

jakoby to měnit. Možná tohle je ta zakázka, že vlastně aby ten rodič přijal to, že když se rozhodnu pro tuhle školu, tak se rozhodl i pro řešení těchto obtížných situací a hledání nových cest, kdežto rodič v tu chvíli má problém a cítí se ohrožený.

RG: To je vlastně to je teda zakázka toho vedení, abyste takhle trošku korigovala ty rodiče? Chápu to správně.

P: Jo. Jo jo, aby se nějak nasadili na to my tady fungujeme takhle. No jako uklidnit ty rodiče v tom, že vlastně něco se tím učej. Ano, je to teďko nepříjemný. Je to konfliktní situace, ale má to nějaký přínosy, pro který jste si sem přišli. Třeba jo, ale samozřejmě to nikdy nevíme, že jo, my nevíme ty přínosy a tady ty pozitiva. A ty negativa jsou pro děti, který víc reagují na těch s tím motivací a prospějí jim ty známky a srovnání s ostatními a nebo nějaký vyšší cíle, který si neumějí dávat sami, prostě, když to zadá ta učitelka. Pro některé děti je to snazší vlastně moc jako dobře nevíme. Podle mě v těch inovativních školách, co přesně ty děti si z toho odnášejí a co ne. Co se týče obsahu výuky. Myslím, že jako už dobře sleduju, že si z toho děti odnášejí určitě větší komunikativní komunikační kompetence a nějakou schopnost řešit problémy než v té státní škole. Direktivní, ale co se týče toho obsahu, to moc dobře, vlastně jako nevíme o některé lidi dyť je to srovnatelný s běžnou státní školou. Někdo toho opravdu prostě objektivně umí míň, a tak ten rodič dostane strach. Vždycky, že jo na druhém stupni nebo před přijímačkama, no.

RG: Vy jste vlastně trochu i popsala teď nějaký jako možná nevýhody a výhody toho? Jsou ještě nějaký nějaký výhody, případně nevýhody, které vy osobně jako vnímáte? A nebo jako z vašeho pohledu jako ta školní psycholožka?

P: Jo. Myslím, že těžší to mají děti, který obecně potřebují strukturu a řád v té školách, že pak vlastně se těžko odlišuje, protože dost často tam i ty děti vlastně pošle poradna. Jakože to bude menší inovativní škola a bude si s tím vědět rady, ale vlastně musejí narazit na učitele, kterej si s tím ví rady v systému, kde ten řád a struktura není. Jo, jestli mi rozumíte, že to vlastně ten řád a to strukturu, musí nést ta osobnost toho učitele, a pokud narazí trošku na bezradný.

Je nejistý jeho učitele, tak vlastně se nemá o co opřít není. Zvonění není jasné, kdy se má odevzdat. Práce není jasný, jaká má být, není jasný, kdo ví zadání, tak řekla bych, že obecně pro ty děti, které tuhle potřebu mají, tak je to mnohem zátěžovější prostředí. Myslím si, že s

podporou rodičů z toho dokážou benefitovat, protože si tam pak jako dokážou tyhlety jako potřeby zajistit, říct a vlastně domluvit, což je určitě dobrý pro ně do budoucna pro zvládnání dejme tomu ADHD projevů, ale vlastně...A spíš narážím na to, že prostě jsou na to ještě malý, že jak jsou i nezralí, tak vlastně je to pro ně velkej balík zátěže. Navíc to ty děti, takže musí mít ho rodič opravdu velký pochopení a bejt hodně jako spolupracující, aby to ty benefity těm dětem neslo. Takže to je určitě nevýhoda pro tyhlety divoký děti, který potřebujou trošku hraničit a mají potřebu trošku tý vnější motivace. Tak to bych řekla, že pro něj je to nevýhoda. A i když samozřejmě na druhé straně to vede zase k rozvoji jejich nějakému sebevnímání. A proč to tak mají. Furt se s nima d těch problémech někdo baví. Furt to s nima jako někdo nahlíží, řeší se to, takže určitě to pro ně nějaký benefit sebepoznání má, ale zátěž pro tu třídu to samozřejmě je.

A pak si myslím, že je to trošičku nevýhodný pro ty děti, které zase naopak jako mají podobné potřeby, ale jsou takové ty typy, které se spíš stahujou a nebo zamrznou ve stresových situacích. Jako bych řekla, že někdy se můžou cítit míň bezpečně, že dítě, který jakoby je úzkostný v nějakých konfliktních situacích, reaguje právě tím, že se stáhne, tak pro něj je bezpečný vědět, že když se tohle ve škole stane, tenhle dostane poznámku k tomu, tenhle tady se zavolá rodičům, vlastně když v té atmosféře tý školy je víc těch limitů, tak i ty stažený děti, který nekomunikujou, neříkají si o, protože se cítí trošku bezpečný, protože jsou tam nějaké hranice. Tady oni se můžou někdy cejitit trošku ztraceně a víc třeba ve stresu, ale tím, že to nedávají najevo, tak si myslím, že je větší pravděpodobnost, že si jich nevšimne. A když se to spojí s tím, že tam třeba přijde víc těch hyperaktivních, náročnějších, bez hraničních dětí, tak si myslím, že to riziko je, že si fakt nevšimneme těch dětí, který tím vlastně trpěj ale neřeknou si o ty potřeby tím, že právě jsou hyperaktivní nebo zloběj, nebo jsou agresivní. Tak to tam jako vnímám jako velké riziko. No ale to asi je vlastně i na státní škole. Samozřejmě ale tady, jako když už teda říkáme, že jako individualismem a všímáme si těch potřeb, tak tyhlety děti prostě nám můžou snadno uniknout podle mě.

RG: Vy jste vlastně, že na začátku říkala, že jste předtím byla i speciální pedagožka, že jste hodně pracovala s dětma s nějakým s nějakými specifickými vzdělávacími potřebami? A jak to vnímáte? Jak že je to na tý inovativní škole s těma dětma se SVP? Jak se s tím pracuje, jak se, jak tam probíhá ta inkluze toho, vy jste to trochu popisoval pro ty ADHD dětí ty, co potřebujou hranice.

P: Řekla bych, že tady na tý škole dobře, protože tam opravdu funguje to školní poradenské pracoviště ve smyslu toho, že tam jsou ty speciální pedagožky. Všimají si, že někomu to jde pomaleji tím, že tam není nějaký limit známek, nebo toho, co by mělo umět dítě na 1 na konci první nebo druhé třídy, tak je to relativně pozvolný. To dítě si ani nemusí všimnout, že je něco špatně, je jenom prostě mu nějak někdo pomůže to procvičovat. Řekla bych, že tady je to podchycený relativně dobře, ale obecně, co jsem se setkala s alternativními školami, tak mám pocit, že, se tomu fakt musí dát pozornost v těch prvních letech, aby se vlastně nestalo to, že to dítě, když mu to nejde, tak si to nevybírám, když má, když má vlastně možnost volby mezi češtinou nebo matematikou, dejme tomu, když půjdu do extrému. Tady to tak není, ale má možnost vždycky si vybrat nějakou práci. No a když mi to nejde, je to moje slabá stránka, tak já si to nevybírám, tudíž to nepochvičuji a vlastně setkala jsem se už i s dětma, který nějak jakoby promeškali to otevřené okno, kde se to mohli naučit a pak třeba ve čtvrté třídě, když se začne srovnávat s ostatníma dětma, už se opravdu cítí vlastně méněcenný, že pořád ještě neumí číst, neumí psát nebo něco takového, jo, že vlastně připadá mi to velký riziko, nebo něco, co si vlastně musíme fakt hlídat, aby v rámci té svobodné volby a individualizace neuniklo to, že to není tak, že on to nedělá, protože ho to prostě nebaví, ale nějaký základ umí, ale aby nám neuniklo to, že to nedělá, protože nemůže a potřebuje vlastně pomoci. A to je víc ta speciální pedagogická část, ale myslím si, že je na inovativní škole hodně důležitá, že vlastně pak se stane, že ty děti vlastně nemají vůbec strategie k tomu, jak překonávat překážky. A když narazí na něco obtížného, protože ho nenutí ten systém, protože bys dostal pětku, tak vlastně nemusí to dělat a snadněji se tomu vyhne. To znamená, že jako často téma jsou jako nějaký výhybní mechanismy těch dětí, jak se vyhnout něčemu obtížnému. Takže kdybych měla říct nějaký riziko tak to, že se vlastně těm obtížným situacím, těm obtížným věcem dokážou vyhnout a tudíž nerozvíjejí vlastně ty strategie, jak je zvládat.

RG: Vy jste hodně na začátku a já se omlouvám, jestli jsem, jestli jsme o tom už mluvili, ale na začátku jste trošku i říkala, že se tam rozvíjí, jakože je hodně velký důraz na rozvíjení nějakých jejich třeba soft skills měkkých dovedností. A vy děláte ty preventivní programy, případně jako na co se zaměřujete?

P: Ze začátku jsem dělala preventivní programy ve třídách, třeba ty Zippyho kamarády, ale teď, protože jsem tam jeden den v týdně, tak už bych to vlastně nestíhala. Takže vlastně primární prevenci dělá učitel ve třídě a já jenom koordinuji, co teda bude obsahem těch třídnických hodin na těch našich setkáních k té osobnostně sociální výchově, ale vlastně co dělám tak, když jsou

nějaký, když si vytipujeme nějaký skupinky dětí, které potřebují individuální péči a nevím, jestli znáte metodiku Spark resilience? To to je jakoby vlastně metodika na podporu odolnosti dětí a zvládání stresových situací. A takže to je takové vlastně jako program deset až jedenácti hodinovej. Takže já jsem vlastně vždycky vytipuju skupinku dětí, který mi připadají, že teďko potřebujou vlastně pomoc a zároveň budou mít profit z nějaké skupinové práce. Je to třeba pět až deset dětí. A s těma se pravidelně ty dva měsíce stýkáme, vlastně mám konzultace s rodičema, reflektujeme to, k čemu došli a vlastně k čemu jim to může pomoci, takže to je taková spíš jako individuální podpora, že to vlastně už to není vyloženě jako podpora klimatu, ale spíš takovej jako lehce terapeutický nástroj pro podporu těch dětí. Když něco v tý škole řešej, nebo jsou v nějaký těžký situaci. Jo, takže tyhle skupinky prostě s nima dělám, no.

RG: Super, děkuju moc. Já už asi nemám žádný jako specifický otázky. My jsme i vy jste vlastně trošku... vy jste porovnála tu vaši zkušenost v tý běžný škole a tý inovativní škole. Vy jste tam nějaký věci i zmiňovala. Je něco, co vás ještě napadá k tomu?

P: Ono se to asi tady u nás docela slévá, protože vlastně i ta státní škola, na který jsem, vznikla nově, takže tam byl trošičku tlak na to, aby byla trošičku inovativnější než jiný běžný státní školy. A myslím si, že asi běžná státní škola by musela být fakt podporovaná. Ty děti, vydrž to usad' toho, co můžeš dělat, když tě nikdo neposlouchá, nemůžeš nikomu říct o pomoc.

Takže tady asi se to jako slévá. Je to prostě jiný v tom, že v tý soukromý sféře jakoby je větší ochota s těma rodičema se bavit. My tady vidím jakoby takovej velkou jako zakázku v tý státní škole zvládnout to, aby si rodiče tak nestěžovali a vzali tu službu tak jak je tam. Mám pocit, že je takovej jako velkej rozpor, že z definice v tý soukromí. Když si to platím tak chci, abyste se se mnou bavili a z tý státní je jakoby takovej pocit...Prostě, jestli chcete tenhle servis, tak jděte do soukromý, jo že tam je taková jako omezenější kapacita nebo chuť nebo jak to říct? Samozřejmě by to mohlo bejt jako srovnatelný a jsou učitelé, který to mají srovnatelný. No na druhou stranu prostě v tý státní škole jsou ty očekávání těch rodičů, tak protichůdný, ať už je to chceme známky nechceme známky, chceme úkoly, nechceme úkoly, že vlastně se to opravdu jinak zařídit nedá, než tím tohle škola prostě nabízí a nashledanou, takže jako spíš je to asi takové jako asi jo. Řekla bych, že v tý státní je to víc o takové té mediaci a zjišťování, teda aby v tom byli ty lidi spokojený, že výhoda v tý soukromý opravdu je, že vlastně si můžem říct tohleto vám ta škola nabízí, vyhovuje vám to, nebo ne? Jo, jak ho zvládnete v tom to dítě podpořit? A nebo prostě na to už sílu nemáte a potřebujete prostě budete se cítit bezpečnější

jinde jo, takže tady je to takový čitelnější v tom soukromém sektoru pro mě. Nebo aspoň líp se s tím pracuje s těma rodičema.

RG: Je něco, co vás ještě napadá nějaká oblast, ke kterým jsme se nedostali? My jsme se bavili o vlastně vaší osobní zkušenosti o učitelích, o dětech, o rodičích, o vaší spolupráci s vedením. Trošku jsme se bavili o dětech se speciálními specifickými vzdělávacími potřebami. Je něco, co vás ještě napadá? Co by mohlo zaznít? Nebo co vám třeba osobně přijde? Zajímavý v té oblasti inovativního školství.

P: Myslím, že tam jako víc řeší ještě rodiče, jako smysluplnost toho systému. A i děti jako možná víc přicházejí jako s tím, jestli třeba vůbec má smysl, aby chodili na střední. Jo, jestli vůbec jako vlastně má smysl, aby chodili do školy. Že vlastně tím, že jdou ty rodiče do jiný školy, tak už vlastně trošičku zpochybňují ten klasickej systém, ale zároveň pak se jim stane, že třeba chtěj, aby udělali přijímačky, takže víc se řeší takovýto téma, aby to v podstatě bylo jako logický, morálně čistý pro ty děti abysme jim jakoby neříkali. Hele, teď nemusíš, teď si vybírej, vlastně co chceš a najednou v osmičce jim řeknete, no ale my jsme ti vlastně zapomněli říct, že ty testy jsou pro všechny stejny. Když to když to přeženu do extrému, jo, takže víc vlastně se řeší takovéto téma, aby vlastně ty rodiče právě z toho svého strachu trošku neudělali tenhle podraz těm dětem a nebo vlastně i někdy ty učitelé, že když nechtěj známkovat, tak ale vlastně v té osmý třídě už to budete muset převést na ty známky, protože se to píše na vysvědčení jo tak, aby to v tomhle vlastně bylo jako čistý a průhledný prostě děti, protože ty děti zase, jak jsou vedené k otevřené komunikaci, tak se na to samozřejmě ptají a chtějí to vědět. Takže tohle je určitě jako téma, který si myslím, že v té státní se běžně neobjevuje.

Rozhovor 7

Fiktivní jméno: Adam

RG: Tak jenom vás znovu poprosím, abyste souhlasil s tím, že to bude nahrávané a že víte, že to bude všechno anonymizované.

P: Souhlasím s nahráváním.

RG: Dobře děkuji a já se tady budu teda koukat do nějakých těch otázek, které jsem vám poslala. A nejdřív se vás zeptám, jak vůbec rozumíte tomu slovu inovativní? Už to tady tak jako párkrát zaznělo. Tak co si pod tím představujete?

P: Jo no v našem případě je to vlastně škola, která zahrnuje kromě samotného programu vzdělávání určité prvky soft skills, takže v tomto vidím vlastně tu velkou inovaci. Když teda mluvíme o tom praktickým, teda filozoficky nebo nějak jako trochu společensky, nebo s takovým přesahem do společnosti, tak by to bylo něco spojeno s demokracií, takže škola opravdu opravdu prezentuje výuku v rámci vícero dovedností v těch soft skills jako spolupráce, práce ve skupině, prezentování svých názorů, evidence based nějaký fakta a práce se zdrojem, že vlastně je... no mám ze školy pocit, že hodně přihlíží k tomu jací vlastně studenti, nebo jak se občané dokonce na té po ukončení základního vzdělávání budou jo, s čím vlastně vydají na střední školu? S jakou hodnotou jo společenskou, takže v tom vidím velkou inovaci. Je velký přesah. V tomto roce jsme zavedli vlastně v rámci programu v rámci ŠVP, že budeme poskytovat etickou výchovu a ta je vlastně zaměřena na každý ročník od první do deváté a tam je to vlastně tématicky rozděleno na různé dovednosti jako komunikace spolupráce, mindfulness a podobně, takže tam je každý blok nějak zaměřen na konkrétní dovednosti a tam se to jako prakticky aplikuje přímo ve třídě každé. Každý pondělí ráno to máme takové jako teďka opravdu takové systémově nastavený.

RG: Ty jo super děkuju, že jste i zmínil to ŠVP.

P: To je myslím že i tak v rámci, takže předtím to byla jako taková vlastně věc, která byla nepovinná. Teď je to povinná záležitost, ale to si myslím, že je lepší. Mít to vlastně zahrnutý v rámci programu, aby se vlastně nestalo to, že někteří učitelé to dělají, někteří to nedělají. Aby vlastně vznikl z toho systému a napříč celou jo, oběma se to tak dá, tam ještě je nějaký rozdíl mezi prvním a druhým stupněm jako kdybyste chtěla pozvat, můžeš se podívat na ten, ale všeobecně systém, kterej spojuje školu, je vždycky lepší než podle mě, teda než jako v tom... Velká volnost jako volnost tam musí být, ale zároveň nebo tam byl fakt jako systém školskej systém. Takže jo jo, rozumím tomu takhle, že vlastně i inovativnost ano, ale s určitou formou. Jakože jo že to musí opakovat, aby bylo vidět kontext, musí tam být časově nějaký horizont. Jo, že se to musí opakovat.

RG: Ty jo super děkuju moc. Mohl byste trošku charakterizovat tu školu, na které pracujete tak jako klidně jako bez toho jména? Jenom co to je vlastně za školu?

P: Ta škola vlastně je škola bilingvní s rozšířenou výukou cizích jazyků, konkrétně angličtiny a pak ještě částečně teda španělštiny na druhém stupni jako třetí jazyk jako čeština, angličtina, španělština, takže dva cizí jazyky a ta škola vlastně tu výuku opravdu prezentuje, jako bilingvně, což znamená, že řada těch předmětů obzvlášť na druhém stupni se vyučuje pouze v angličtině třeba zeměpis nebo dějepis jako často prolíná s tou angličtinou, skoro vždycky. Následně škola má hodně různých prvků, který se možná neobjevuje ve státních školách, ale věřím, že se to mění. Máme vlastně wellbeing, kde jsi, kde se vlastně konají různé ty akce spojeny s vlastně s jsem vlastně říkal předtím soft skills. Nebo obsahem našeho vzdělávání soft skills máme vlastně vyhrazený den jednou za tři měsíce zhruba kdy se vlastně věnujeme pouze wellbeing, což se promítne i do výuky. Jo že, vlastně matematika, která je spojena s wellbeing, čeština s wellbeing. Jak můžeme vlastně ten předmět vidět skrze vlastně společnost, skrze nás skrze emoce jo, takže vlastně v toho se to možná trochu liší. Také vidím velkou asi takovou jako změnu proti středním školám takovou hodně komunitní nebo až v něčem rodinnou atmosférou, což má svoje nevýhody, ale většinou to výhody má větší než nevýhody. Prostě rodiče jsou hodně zapojení, jo do našeho vzdělávacího procesu. Hodně se setkávají a máme tripartitní schůzky. Velmi často se na nás obrazejí vlastně s různými dotazy k vzdělávání, což je super. Můžeme s rodiči hodně debatovat a formovat vlastně vzdělávání spolu. Jo, že to není jenom hledisko škol nebo státu, ale vlastně i z hlediska těch rodičů jako vlastně základ, protože škola je soukromá. To jsem vlastně měla říct na začátku. A tak tam mají vlastně jakýsi asi slovo, aby mohli nějakým způsobem to upravit. Pak ještě škola nabízí jako různé takové věci, které jdou mimo vlastně primárně kurikulum: školní farmu, kam děti dochází pravidelně se seznámit s vlastně s tím, jak funguje příroda, jak funguje vlastně trochu i svět kolem nás praktickým hledisku často vyjíždíme na různé pobyty do zahraničí, a i v rámci Česka. Máme asi možná jistou výhodu v tom, že nás je málo. Dnes je 250 žáků jenom, takže škola je relativně malá a tam máme hodně prostoru abysme se mohli věnovat každému žákovi a žákyni zvlášť.

RG: Mě to takhle úplně stačí jako ta charakteristika. Děkuju. A teď se vás zeptám trošku i na vás a na vaší roli? Trošku jsme to říkali, ale nevím, jestli se to nahrávalo, tak jenom třeba, jak dlouho na té škole působíte a jaký jaký máte úvazek? A klidně, jestli máte třeba nějaký výcvik, nebo nějaké zaměření, můžete zmínit něco o sobě klidně taky.

P: Já vlastně pracuju na naší škole od konce srpna nebo respektive září, což je vlastně necelý rok školní. Předtím jsem pracoval na jiné škole a do výcviku teďka budu vstupovat v roce 2025 do KBT. A teďka jsem ve výcviku terapie mezi stromy. Taková jako nadstavba, spíš než že výcvik. Ale víc inklinuju ke KBT. Pracuju 4 dny v týdnu.

RG: Jste zmínil, že jste předtím pracoval na jiné škole, a to byla taky nějaká inovativní, nebo to byla nějaká víc běžná třeba?

P: To byla škola taky soukromá. V něčem inovativní. Měla rozšířenou formu jazykové vybavenosti. Podle mě to byla škola, která měla velký potenciál tu nějakou inovativnost uplatňovat, ale vesměs to nedělala, takže myslím si, že to byla výsledku špatná škola. Upřímně řečeno, protože ta škola už jako fakt, teda vedení nezvažovalo úplně jak školu posouvat, ale spíš jak vlastně udržovat nějaký klienty uvnitř té školy, ale to už dál nešlo skloubit s nějakou kvalitou. Jinak ta škola nedělala dobrou práci.

RG: Ale tak jsem ráda, že i to zmiňujete, že můžete to třeba trochu porovnat, že? A vlastně to zní, že možná lidi mají představu, že všechny inovativní školy jsou soukromí, ale třeba to tak není.

P: Já předpokládám, že ne úplně každá soukromá škola je inovativní. Inovativnost je vlastně hodně subjektivní pojem a často se to jakoby nějak pojí s pojmem soukromá, ale to si nemyslím úplně, že jako úplně platný.

RG: A vy jste teda školní psycholog, ale mohl byste ještě trochu blíže popsat vaši roli na téhle konkrétní škole? Jaká je vaše náplň práce na týhle škole?

P: Především to je práce se třídou a teď je toho víc pracuji teďko možná víc s druhým stupněm a já vlastně využívám k práci často takzvanou rekreační psychoterapii. K tomu dobrá teďka knížka nová vyšla na 150 technik vlastně terapeutických pro děti a dospívající, což je super věc. Pak používám vlastně hodně mindfulness techniky, protože jsem měl základní výcvik v tomto. A pracuji, vlastně se třídou. Většinou je to zakázka třídního a tam se zaměřujeme na nějakou konkrétně dovednost. Teďka používám hodně program Spark, jestli znáte, to je takový program vlastně je sestaven jakoby z KBT tak pochopitelně pro děti. A spíš dělám jako takovou předpokládám preventivní práci, než vlastně nějakou intervenci, nebo snažím se ty intervence

omezit co nejvíc. Ty konkrétní intervence pak řeší spíš metodická prevence. Teďka hodně přemýšlím o odolnosti. Pracujeme vlastně s pojmem odolnost. Co to vlastně znamená pro lidi.

Tam se to objevuje víc obzvlášť u dětí v posledních ročnících, kdy se vlastně skládají zkoušky na střední školu, je tam hodně teďka aktuální. A pak jsou vlastně individuály a tam pracuju vlastně s dětmi, co mají nějakou takovou anxiózní osobnost. Dalo by se říct, většinou to jsou dívky druhé stupeň šestý nebo sedmý ročník. A máma teďka transgenderovou studentku nechci říkat problematiku, ale spíš takovou záležitost. To je něco nového i pro mě. Takže tam je spolupráce se třídní a s rodiči a s dotyčným no a následně a následně to jsou vlastně různé workshopy. Teďka vědu balintovské skupiny pro učitele z anglického sboru a z českého sboru. No a hodně porad, což je trochu o něčem si. Stěžují se, ale většinou je to jako fajn, takže tam prezentuji často nějaké výsledky, třeba sociometrie a nějakého dotazníkového šetření. Pak třeba nějaké kariérové poradenství. No a s rodiči je velké spolupráce. Občas se obracejí s nějakou otázkou. Často chtějí nějakou konkrétní radu. Vlastně ta práce je spíš založena na krátkodobých setkáních, maximálně pět až osm setkání a následně buď teda preposílám klienta dal na nějaké pracoviště. Buď to bude nějaká psychiatrie, sexuologie nebo ke kolegům, takže to spíš krátkodobá na konkrétní cíl zaměřená. Práce s těma žákama, teda. Žákama s těma rodičema jo chci říct, protože jako obsahově to nelze pokrýt dlouhodobě jo. Jo a koordinuju školní parlament, jsem ještě teda zároveň koordinátor školního parlamentu. Takže já tam vlastně ještě vedu aktivity, které se zaměřují na školní parlament. A rámci těch aktivit jsem často ve spojení s druhým stupněm. A tam řešíme spoustu různých věcí, podpora různých organizací kreativních. A častokrát taky workshopu pro školu.

RG: Takže to zní, že i vlastně i ty děti můžou nějak přispívat k těm inovacím.

P: Jo, vždyť vlastně děti mají sami často nějaký nápad. A pak ho vlastně zrealizujem, jenom dohlížím na to, aby ta role byla podporující, jak se domluví, ale jinak je to vlastně jejich práce.

RG: Ty jo to zní super.

P: A skrze mě jenom vlastně mávají jakýsi přesah k těm dalším aktérům, jako ředitelka školy, zástupkyně ředitelky a majitelky školy, takže vlastně dělám jenom to jako zpracuji nějak písemně.

RG: A vy jste vlastně zmiňoval tu balintovskou skupinu. To mě zaujalo. Já jsem jen přemýšlela, jako jak probíhá ta spolupráce mezi školním psychologem a těmi pedagogy na takové inovativní škole?

P: Podle mě dobře, ta vlastně role byla zavedena mou kolegyní, to zavedla velmi dobře podle mě fakt jako dobře přijímaná. Často se na mě obracejí, mají hodně zakázek. Upřímně moc je to už jako obsahově moc. Těch zakázek je opravdu hodně.

RG: A čeho se týkají třeba?

P: No ty zakázky se často týkají... teď poslední dobou jsme měli náročnější první třídu tam byla jedna holčička, která vsukutku nechtěla do školy docházet a odcházet. Vždycky byla velmi, velmi, což bylo zajímavý a zvláštní, že v první třídě kázeňsky... ta holčička nebyla vůbec připravena na školní docházku, tak jsem s nimi vlastně řešil, čeho se to může týkat. Mám dodnes pocit, že to bylo spíš tak, že vlastně má nějaké nadání. Já jsem dělal nějaký screening a opravdu má velký přesah intelligenční, vlastně se tam necítila úplně dobře. Potřebovala větší zátěž kognitivní. Tak to byla taková jako dlouhá zakázka, a ještě vlastně s rodiči jsme se dlouho scházeli. Mám pocit, že s ní no ta zakázka se spíš tykala toho, jak zprostředkovat rodičům, že naše škola je založena na trochu jiných věcech než výkon. Jo a ty rodiče to trochu tak jako jinak berou jo, že vlastně není, není tam to pochopení vlastně z čeho vlastně vycházíme. No a pak moje role dost taková, jakéhosi takového mostu nebo moderátora, jak to vlastně přetlumočit znovu? Co vlastně děláme jako škola. A pak jsem dlouhodobě řešil od začátku školního roku jsem řešil slečnu, která prodělala rakovinu. Teď se navrací zpátky do kolektivu. A tam jde spíš o zakázku spojenou s matkou. Ta matka ji ze strachu vlastně brání. Chápu to, ale hodně intervenuje do výuky. Jo, hodně má jako připomínek. Pomalu už vyřešit, jak tu máme změnit pro celou školu, takže tam opět moje role taková spíš toho moderátora. Jak vlastně maminku trošičku edukovat v tom co škola může, co nemůže. No snažím se to teprve hledat pro tu matku empatii, když ta matka zabírá strašně moc času. Takže taková jako taková role pro mě trošičku nepříjemná, ale nutná, no, kdy vlastně učitelé a vedení úplně nemá čas ani vlastně možnosti vysvětlovat tu samou věc desetkrát tak přichází psycholog, a to podává takovou stravitelnější já nevím formou, proč děláme, co děláme.

RG: Takže slyším, že část těch zakázek od těch učitelů vlastně směřuje “Tady ty rodiče nám berou čas, tak vy s nima nějak pracujte.”

P: My jsme vlastně vysvětlili, co můžeme co nemůžeme, my nemáme čas teďka ještě řešit s maminkou dalších deset schůzek, který k ničemu nevedou. tak prosím udělej si tím něco jo něco takového. Nechceme jí říct prostě už ne, protože by to neznělo dobře, tak zkus jí říct něco, aby to znělo dobře, jo. Protože jsou to vlastně vaši klienti zároveň. A umět zároveň nějak jakoby trošičku obhájit hledisko školy, protože vlastně nebo i z hlediska toho dítěte, že vlastně tu slečnu vidíme ve škole, vidíme její výkon, prospěch vidíme, jak jí to pomáhá ve škole. Maminka je toho názoru, že by měla být jako míň ve škole. My jsme toho názoru, že by to právě prospělo. No a tam se vlastně nepotkávají ty dva světy. Jo a já pak vstupuju do toho, jak to vlastně ukočírovat a udělat něco.

RG: A kromě takových zakázek řeší s vámi učitelé třeba nějaké i osobní zakázky ohledně svých vlastních problémů?

P: Jo dvě učitelky se mnou řešili vlastní problémy.

RG: A nějaké metodické vedení tam z vaší strany probíhá? Víím, že jste říkali ten balint. Zasahujete nějaký do té didaktiky?

P: Hmm no do didaktiky nezasahuji jako takové jako tak třeba do didaktiky předmětu vůbec, protože to není moje odbornost, ale pracuji většinou s týmem anglickým, teda samozřejmě sborem a tam vlastně poskytuju materiál pro ně. Tu etickou výchovu poskytuju vlastně v angličtině. S nima jsem ve spolupráci. Jo ještě k těm wellbeing dnům, tak když to chystáme, tak náš vlastně wellbeing tým tak, jakoby vlastně prezentuje všem učitelům. Vlastně uděláme, z čeho je složen program a podobně.

RG: Takže vy vlastně nebo zní mi to, že se i staráte nějak o psychický zdraví i těch pedagogů, že to není jenom zaměřený na ty děti, nebo?

P: Jakoby jo, ale neřekl bych, že to je nějaká velká jako péče. Já jsem tam především pro děti jo a učitele vnímám jako velmi druhotnou záležitost. J jejich starost, jak se starají o své psychické zdraví, do toho já vlastně nevstupuju, dokud není nějaká konkrétní zakázka, že někdo přijde a potřebuje něco rozebrat nějak, jakoby poradit nebo popovídat si prostě, nebo dát si kafe a jo, ale jinak, že bych jakoby vyhledával nějak cíleně, co tam jako ve sboru nefunguje. To jako

nedělám, já to vím, vidím, ale já jsem tam pro děti, jo a to jsou moji klienti. Já to jakoby striktně rozdělují. A učitelům nabízím svůj čas a prostor, když ho mám, když nemám, tak nenabízím.

RG: A ten balint ten teda vedete vy nebo to je nějaká externí služba? A jaký je tam cíl té skupiny?

P: Cíl té skupiny je jednak vlastně učit se něco společného, co se děje teďka v ročnících. Jo a teď jsme řešili naposled před prázdninami jsme měli vlastně s anglickým týmem jeden případ, který se vlastně objevoval v několika ročnících. A tak tam jsme to vlastně tam jsme to vlastně rozebrali a cílem je, aby se vlastně ten případ dostal do povědomí ostatních učitelů a dokázali to řešení, které vzejde na konci, když tam to řešení je, aplikovat u sebe přímo ve třídě, takže cílem je, aby vlastně byli učitelé sami přišli na to řešení a dokázali to řešení transformovat na svůj konkrétní další případ. Jo takže takové jakoby kvasi brainstorming. Je to vlastně schůzka velmi strukturovaná. Je to vlastně časově hodně omezené a učitelé to většinou chválí, protože mají málo času, takže chtějí často vlastně ty schůzky maximálně hodinové. Aby ty workshopy nebo ty schůzky nebyly prostě zdlouhavý, kterých máme, máme hodně porad různých, máme wellbeing team, často tam zapojíme třídní, takže oni mají fakt toho dost tak, aby vlastně nebylo... Jako hodně nemám ještě externí služby. Ano, potom chodí ještě externí služby. Hodně mám externích hostů a teď jsme měli vlastně na kyberbezpečnost. Mají hodně vzdělávání, takže proto vlastně preferuju něco konkrétnějšího, aby to mělo nějaký začátek a konec, aby to pro ně bylo kvalitní. To je tak trochu teoreticky řečeno.

RG: A vy jste teda říkal, že vaši klienti převážně jsou ti žáci. Zeptala bych se vás, jak jako ten inovativní přístup té školy podporuje ty děti, jak to vlastně nějak přispívá k jejich vývoji nebo k jejich psychický pohodě?

P: Jo, já mám pocit z našich dětí, obzvlášť v některých ročnících, konkrétně v šestkách. Třeba vidím obrovský vlastně zájem o to, jak se vlastně, jak se tam vlastně cítí. Vlastně jsou schopný mluvit o tom, je to nějak trochu rozptýl v tom, jak o tom mluví slečny a chlapci, je tam nějaké diskriminace, což je asi biologicky daná, ale všeobecně vidím zájem především od toho třídního, což je zásadní zájem. Vlastně témata jako rovnost, empatie a konsent, jako souhlas s něčím.

Takový to vlastně témata docela abstraktní a už jako na pomezí nějaké filozofie, a že se to vlastně objevuje ve třídách často a děti jsou schopni vlastně debatovat. Mají vlastně i zájem

otvírat vlastně otázky, které nejsou asi úplně lehké na zodpovězení. Jednak ty děti vlastně vědí, že jo, to můžu mluvit jo, že není...Nemáme ve škole jakoby nějaké téma, které by byla tam tabuizovaná. Nebo aspoň to tak cítím. Že vlastně dokáže děti edukovat v tom, že mluvit o tom, jak se kdo cítí, je v pohodě. A je to prostě norma. Je to nová norma, že vlastně mluvit o tom, že mám úzkost, je v pořádku, protože není nutné to nějak zakrýt něčím jiným. A že jestli já potřebuju pomoc, tak se můžu obrátit na učitele a na konci hodiny se pobavit o tom, jak se cítím. A případně se obrátit na školního psychologa.

RG: Takže vlastně vy jste až takový poslední článek mi to zní, že až pak se obrátím na toho školního psychologa?

P: Tak to takhle preferuju, čím míň, čím míň těch dětí mám, tím je to lepší určitě. Takže vlastně já mám takovou mentalitu, že vidím teďka třeba jeden žák mě nepotřebuje, což je super jako tak. Jestli mu já dokážu pomoci v rámci osmi setkání tak fajn, je to nejlepší právě.

RG: Mě to vlastně zní, že díky tomu, že už je to zachycený tím systémem, tak to nemusíte řešit jako všechno sám vy.

P: Ano jako já právě to nikdy neřeším sám. Vždyť já skoro vždy všechno řeším s tím konkrétním učitelem. Až poté, co jsem zjistil, že všichni tam nějak intervenují, ale nedokážou to vyřešit, tak to přibírám. Jo, že to dítě má vlastně podporu celého toho systému. Že vlastně nejdřív, teda třídní učitel, to stoprocentně v každém případě třídní, musí být součástí řešení konkrétního případu a až poté přichází školní psycholog, metodik prevence, výchovné poradkyně.

RG: A jak ti rodiče vnímají tu spolupráci?

P: Podle mě tu spolupráci berou velmi kladně. Ovšem já občas to neberu kladně, já to musím česat tak, jako hlídat svoje osobní hranice. Jako kam dál ještě dokážu vlastně to posouvat, že jo, takže musím občas být trochu i sám takový rigidnější možná zastávat tu instituci.

RG: A chodí za Váma ti rodiče? Vy jste teda sice říkal, že ten rodič není váš klient, ale řešíte třeba, když za Váma rodič "přijde můj syn, moje dcera se takhle chová, nevím, co s tím, nevím jak vychovávat".

P: Jo, když tam je nějaká jako zakázka, která je zaměřená a vidím, že ten rodič je spolupracující a nebo to aspoň vykazuje tu spolupráci na začátku a je tam nějaký společný bod styčný a toho se můžu chytit a klidně to rozpracujeme. Takové otázky až možná v něčem zvláštní. Třeba se teďka otec ptal, jak vlastně vybavit pokojíček pro syna. Jo? Občas jsou takové banální otázky podle mě, který zazní. Všeobecné, teda ale rodiče přijdou s tím, že nějakou chvíli pozorují buď teda uzavřenost, nějakou těžší formu introverze, málomluvnost nebo nějakou formou ADHD. A nebo se mi rodiče vrátí s tím, že má veliký dítě doma a vidí, že prostě se neposouvá třeba v češtině. Častokrát to bývá u těch dětí. Problémy se slovní zásobou a s těmi se dělí obzvlášť na prvním stupni, takže spíš takovou nějakou odbornou radu jo hledej. Tak vlastně třeba edukovat. Nebo jak posílit češtinu, jestli naše škola může něco takovýho udělat, nebo ještě nejhorší je, když to rodič nějak jakoby zamlčí a pak my to odhalíme sami ve škole od nějakých lidí, což je potom náročnější. Třeba se muselo odhalit, že jedna slečna ze sedmého ročníku špatně čte, i když je hodně snaživá, pak jsme zjistili, že má určitě nějaký problém, prostě něco vrozeného vidím, že tam nějaké dyslexie a nemůžu to samozřejmě ve škole potvrdit, takže maminku přizvu ke spolupráci, maminka, najednou to potvrdí, že měla zprávu ještě z minulý školy. Jo a následně už zjistím teda, aha, tak ta slečna opravdu něco má, takže musíme prostě ubrat tady. Tady trošičku nastavit nějaké jiné formy zkoušení. Takže takovýhle věci spíš jako trošičku, taková nějaká dedukce indukce, co se vlastně děje doma a jak se to vlastně projevuje ve škole.

RG: Vy jste teď trochu mluvil o nějakých specifických vzdělávacích potřebách. Jak vlastně ta inovativní škola, z vašeho pohledu, podporuje tyhle žáky?

P: Já mám vlastně dvě speciální pedagožky a vlastně oni si přerozdělují ty nápravy, takže mají s dětmi právě tohle setkání. Já nemám dojem, že by to nějakým způsobem aktivně škola podporovala, zvlášť než státní škola. To bych neřekl. Vlastně probíhá nějaký nácvik konkrétních dovedností. Nedokázal bych to nějak plošně říct, že by to nějak, že by inovativní výuka přispěla k jejich většímu pohodlí, nebo když teda teďka se ptáte na nějakou jejich vlastně na jejich výsledky? Jo, vzdělávací, jestli bych jako vzdělávací výsledky?

RG: Ale i jejich, jako jak oni vlastně sami sebe vnímají, protože vím, že děti se s tím se SVP občas, jako to má dopad i na jejich wellbeing.

P: Jo, takže s tím určitě je tam asi podle mě teda subjektivně velká korelace, že děti, které dochází k té speciální pedagožce, mají lepší pocit z toho, jak zvládají výuku. Ovšem si myslím, že to hodně souvisí s jejich motivací. Máme děti, které jsou motivovaný děti, který jsou motivovaný, a ty děti, které nejsou motivovaný, tak ty jejich výsledky jsou špatné. Mám pocit, že ta spolupráce s tou potom pedagožku je spíš jakoby taková nějaká udržovací fáze, kdy se to dítě prostě nějak jako vzdělává a má jaksi lepší průměr podprůměr v těch výsledcích. Jo a že vlastně díky tomu, že teda speciální pedagožka to může tlumočit přímo těm učitelkám a učitelům, tak se k tomu přihlíží víc jo a dokáže se něco poupravit. Třeba nastavíme PLPP a v rámci toho PLPP to nějak zhodnotíme, ale že by to nějak mělo nějaký větší efekt na jejich vzdělávání, jakoby co se týče třeba češtiny, matematiky, hlavně před lety, tak to tam nevidím. Nevidím, že by tam byl nějaký velký jako rozdíl. Spíš vím, že to jako pomáhá vědět, že se, že se o ně někdo stará a ví o tom, že oni to mají a to je v pořádku. Jo, že vlastně je to v pohodě, ale že by to nějak přispělo k jejich výsledkům to nevím. To bych se musel podívat jejich výsledky.

RG: Tak to to nevádí. Já bych se teda posunula vlastně ještě k oblasti toho vedení a klidně do toho... Vy jste předtím zmiňoval tu majitelku, že jestli chcete, můžeme to do toho zahrnout jako vedení i zřizovatele. Jak probíhá vaše spolupráce s nimi?

P: No, jak jsem říkal, že vlastně v rámci našeho ŠPP máme výchovnou poradkyni, která je součástí našeho týmu, a ona je zároveň ředitelkou, takže naše spolupráce je velmi úzká. Potkáváme se každou středu na hodíku a řešíme věci ve školách a zároveň ona je součástí wellbeing týmu a tam se taky s ní potkáváme, takže my se potkáváme s ní vskutku často a je tam velká jako forma propojení.

RG: A má na vás nějaké zakázky třeba? Co vás napadá?

P: Jo teď mě vlastně napadá, že má zakázky a to jsou spojeny s nějakou formou formalit. Občas něco jako pomoci vypracovat IVP vyhodnotit IVP. A takovýhle věci nějaké byrokracie, která není úplně součástí mého postavení ve škole. Ale trošičku to distribuuje na mě, takovýmhle způsobem.

RG: A takový ten wellbeing, to šlo z vaší strany, nebo to bylo zase něco, co jste dostal za úkol?

P: Asi společná nějaká už dohoda ještě přede mnou, vlastně to tam fungovalo. Nejspíš to tam nastavila ta psycholožka. Jak jsem to pochopil, že ona to nastavila sama, měla vlastně takovou proaktivitu v tom, a to se vedení líbilo, to tak jako nechali vlastně i nadále. Bylo to potom jako vlastně na mně, jestli já s tím budu dál spolupracovat, nebo ne. Tak jsem to vlastně přijal, že je to dobrý způsob, jak propojovat ten sbor jednou za čas.

RG: Jak vy nějak přispíváte k inovaci v tý škole? Nebo čím třeba přispíváte?

P: Sám jsem tím, že vlastně jednak distribuují materiály pro anglický sbor. Testy kritický výkon to považuju za velmi zdárný program, který je zpracován tady v Čechách. On je přeložený vlastně z angličtiny. Naši pedagogové ze spojených států o tom nevěděli. Takže já to vlastně sdílím v angličtině. To je jedna věc a druhá věc, že vlastně nabízím na druhém stupni ne úplně celoplošně, ale nabízím program Spark, který si mne hodně líbí a na prvním stupni Zippyho kamarád. Vidím v tom svůj nějaký přínos. No a následně ty wellbeing dny, kdy zpracovávám různé aktivity a ty aktivity distribuují dál kolegům. A doufám, že je nějak vnímají pozitivně a využívají ve škole. Třeba filozofie pro děti, mindfulness pro děti nic, což považujeme za velmi, jako to bude program, který je zpracováván.

RG: Z vašeho pohledu, co myslíte, že jakoby přispívá k tý inkluzi a teď nemusí to být jako jenom z vaší strany, ale co vlastně, co tam podporuje inkluzi v jakékoliv škole?

P: No v našem případě teda jako otevřenost jednak těch učitelů, že vlastně inkluzivní je jako, tam se nepotkává názor, že by mělo dítě někam jít jinam, což jsem zažil na předchozí škole. Prostě nepatří. Každé dítě patří jo. A to už potom je o nastavení toho konkrétního učitele, jak to zpracuje v rámci své třídy. Jo, jak vlastně informuje zbytek třídy. Jak pracuje s tím dítětem konkrétně, jak se, jak se vlastně napojí na náš vlastně tým.

RG: Já teď nevím, jestli jsem v tý otázce řekla slovo inkluze nebo inovace. Jo tak to jsem to jsem se taky chtěla zeptat, ale původně jsem měla na mysli inovace, se omlouvám.

Ještě teda otázku prosím: Co vlastně podporuje tu inovaci na školách?

P: Jasně, no vedení. Takže máme nastavený od vedení, prostě jde nám fakt o děti, takže my chceme to cítit v těch třídách, nejenom to jako říkat, ale cítit. Takže z toho důvodu musíme mít nějakou tu jasnou strukturu toho, jak to dělat, takže etická výchova je základní strukturou. To

se přijímá ze strany těch učitelů jako kladný prvek. Jo, protože ty vlastně učitelé sami mají zájem o to se nějak jako právě v tom vzdělávat a posouvat. A učitelé vnímají třeba formativní hodnocení jako lepší verzi, než pouze normativní hodnocení. Takže vlastně sami učitelé otevírají témata ve třídách a dokážou to krásně uchopit podle mě. Nebo teda v našem sboru vidím velkou mírou otevřenosti, když bysme se bavili o big five, takže vlastně učitelé mají zájem o to, co dělají, takže to podporuje tu situaci a vztahy.

RG: To bylo krásný, shrnutí, děkuju. Je něco, o čem jsme se třeba nebavili, ale co vy vnímáte jako důležité zmínit k tomu tématu inovací ve škole nebo vaší roli v takové škole?

P: Já si myslím, že to je náročné. Jo, častokrát je náročné, protože je to takové špatně uchopitelné, častokrát jo, jak to vlastně udělat. Wellbeing day tak aby byl zajímavý jo a děti to bavilo, ale zároveň se něco naučili. Občas máme dilema, jak to udělat tak, aby děti z jiných ročníků si odnesli to stejné. Aby se mohla škola propojovat. Aby ročníky o sobě věděli, je to náročné. Je to jako velké výzva. Jo, aby se prostě šestka skamarádila s osmičkou. Třeba jo, jako řeknu takhle. Je to složité na provedení občas jo zohlednit vícero proměnných, e vícero potřeb. Jak to udělat, aby děti zároveň odcházeli ze školy se znalostmi a zároveň s hodnotami. Je to opravdu náročné. To si nemyslím, že je to úplně realistické, že by každý dítě odcházelo nějak osvětlené. To to se nestává. Ale aspoň teda abych někde z toho z toho našeho programu něco odnesl, tak to je teda tenhle takový základ, který máme aspoň takový. Že třeba demokracie je hodnota, jo? A to je třeba prostě vychovávat. Ta se jen tak sama jako neobjeví a ta spolupráce s ostatními, i když nesouhlasím s jeho názorem, je to prostě hodnota a ona se sama neobjeví. Jo prostě věc, která se musí učit jo nebo třeba i empatie. Ta se prostě dá učit, jo ne úplně každéj narozenej, tak, aby vnímal potřebu ostatních, ale dá se to učit. Stejně jako se učí vyjmenovaná slova, tak se učí komunikovat. Ale zároveň místo třídnické hodiny mám pocit, že je lepší, teda než mluvit o tom, jak se kdo měl o víkendu jo, jakože fajn tomu věnovat jenom 10 minut, ale ne určitě každou hodinu.

RG: Tak jo já vám moc děkuji.

